

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ (1ο ΤΜΗΜΑ)

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 14-9-2003

Στην Αθήνα, σήμερα, 14 Σεπτεμβρίου 2003, ημέρα Κυριακή και ώρα 17.00' στην Αίθουσα 223 του Μεγάρου της Βουλής, συνεδρίασε η Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων (1ο Τμήμα) της Βουλής των Εφήβων, υπό την προεδρία του Βουλευτή Β' Περιφέρειας Πειραιά κ. Αναστασίου Νεράντζη, με αντικείμενο την εξέταση των θεμάτων: «Δημογραφικό Πρόβλημα, Ρατσισμός, Ανθρωπισμός, Υγεία - Νοσοκομεία, Κοινωνική Ασφάλιση, Περιθαλψή, Βία - Εγκληματικότητα, Ναρκωτικά, Οικογένεια, Διαπροσωπικές Σχέσεις - Χάσμα Γενεών, Σωματική - Ψυχική Υγιεινή, Κάπνισμα, Αλκοόλ, Άστεγοι, Εργασία - Ανεργία, Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Μεταφορές, Εφηβεία (Νεανικοί Προβληματισμοί - Οράματα, Προβλήματα νέων - Κίνδυνοι, Χαρακτηριστικά νέων), Ευθανασία και Κλωνοποίηση» της Σύνθεσης Κειμένων των μαθητών της Α', Β' και Γ' Τάξης του Ενιαίου Λυκείου και των Τ.Ε.Ε., καθώς και των Τ.Ε.Ε. Μαθητείας Α' κύκλου του Ο.Α.Ε.Δ. από την Ελλάδα και τον Απόδημο Ελληνισμό και των μαθητών της Β' Τάξης των Λυκείων και των Τεχνικών Σχολών από την Κύπρο, που συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων», Η' Σύνοδος 2002 - 2003 (1η συνεδρίαση).

Στη συνεδρίαση της Επιτροπής συμμετείχαν οι Έφηβοι Βουλευτές: Αγγελίτσα Βαρβάρα (Α' Αθήνας), Αλεφαραγκή Άννα (Ν. Κυκλαδών), Ανδρεοπούλου Ευθυμία (Ν. Κοζάνης), Αντώνη Στυλιανός (Ν. Αχαΐας), Αργυρίου Στυλιανή (Β' Πειραιά), Βασιλάκη Αικατερίνη (Α' Αθήνας), Βούλη Παναγιώτα (Ν. Αχαΐας), Γκουριά Ιωάννα (Α' Αθήνας), Γλαρού Τριανταφυλλιώ (Επικρατείας), Δάντη Ειρήνη (Ν. Δράμας), Δημαράδη Ευγενία (Α' Αθήνας), Εσκιόγλου Φωτεινή (Ν. Κιλκίς), Ζαχαροπούλου Κατερίνα (Α' Αθήνας), Θανασούλια Σοφία (Β' Αθήνας), Θεοχαρίδου Καλυψώ (Πάφος - Κύπρος), Κάβουρα Αντιγόνη (Ν. Αρκαδίας), Καπόλου Ελένη (Β' Αθήνας), Καρατζάς Ανδρέας (Β' Αθήνας), Καρουπίδου Αθανασία (Ν. Πέλλας), Κασάπη Δυράνδη (Καρπασία - Κύπρος), Κατσογιδάκης Αγγελος (Β' Αθήνας), Κόνδης Βλάσης (Ν. Κορινθίας), Κρίσαλος Κώστας (Ν.

Μαγνησίας), Κυρατζή Χρυσούλα (Ν. Καστοριάς), Κωτσίνας Χριστόδουλος (Ν. Ιωαννίνων), Μάκρα Κωνσταντία (Α' Αθήνας), Μακρή Μαριγιάννα (Λεμεσός - Κύπρος), Μάντζαρη Βασιλική (Β' Αθήνας), Μαμαρέλη Παναγιώτα (Α' Πειραιά), Μουστακίδου Δήμητρα (Ν. Ξάνθης), Μπεκίρη Σπυριδούλα (Ν. Αχαΐας), Μπέλλου Δέσποινα (Ν. Πρέβεζας), Παναγιώτου Κωνσταντίνος (Ν. Καρδίτσας), Παπασταύρου Αθανασία (Ν. Αχαΐας), Παπαχρήστου Χρυσούλα (Ν. Μαγνησίας), Παρασκευοπούλου Μαρία (Ν. Βοιωτίας), Πετροπούλου Νικολέτα (Ν. Αχαΐας), Πίττα Αναστασία (Λευκωσία - Κύπρος), Προκόπη Γεωργία (Α' Αθήνας), Σέδεολη Κατερίνα - Παναγιώτα (Β' Αθήνας), Σπηλιοπούλου Παρασκευή (Επικρατείας), Σπηλιωτοπούλου Μαρία (Β' Αθήνας), Σταυρίδου Ελένη (Α' Πειραιά), Σωποτίνου Βιργίνια (Ν. Κέρκυρας), Ταβουλάρη Εμμηλία (Ν. Λακωνίας), Τασούλας Δημήτρης (Β' Αθήνας), Τζαβέλλα Κατερίνα (Β' Αθήνας) και Τσορμπατζούνδη Φιλίτσα (Ν. Έβρου).

Στη συνεδρίαση παραβρέθηκε και το μέλος του Εκπαιδευτικού Προγράμματος «Βουλή των Εφήβων» κ. Χαράλαμπος Μελισσάρης, Φιλόλογος.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Θα ήθελα, κατ' αρχήν, να σας καλωσορίσω και να σας ενημερώσω ότι θα είμαι αυτός που θα προεδρεύσει της Επιτροπής σας.

Ονομάζομαι Τάσος Νεράντζης και είμαι Βουλευτής της Β' Περιφέρειας Πειραιώς της Νέας Δημοκρατίας. Αποτελεί ιδιαίτερη χαρά και τιμή για μένα το γεγονός ότι προεδρεύω σε μια Επιτροπή που αποτελείται από Έφηβους Βουλευτές. Σας το λέω αυτό, γιατί είμαι άνευ όρων και άνευ ορίων υπέρ των νέων. Και όχι διακηρυκτικά αλλά στην ουσία.

Γνωρίζω, επίσης, ότι ο Πρόεδρος της Βουλής που έχει πρόνοια για όλα τα θέματα, θα σας έχει διανείμει αντίτυπα του Κανονισμού της Βουλής. Θα ήθελα να σας επισημάνω, επίσης, δύο ρυθμίσεις του Κανονισμού της Βουλής, ότι δεν επιτρέπονται οι αντεγκλήσεις και οι προσβλητικές φράσεις από τους Έφηβους Βουλευτές. Απαγορεύονται, επίσης, τα κινητά τηλέφωνα για να μπορούμε να παρακολουθούμε καλύτερα τους ομιλητές.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

Σήμερα, στην Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων θα ασχοληθούμε με τα θέματα που γράφατε εσείς οι Έφηβοι Βουλευτές. Όσοι από τους κυρίους και κυρίες Έφηβους Βουλευτές θέλουν να μιλήσουν, παρακαλούνται να εγγραφούν στον κατάλογο της γραμματείας.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Φιλίτσα Τσορμπατζούδη, Εισηγήτρια.

ΦΙΛΙΤΣΑ ΤΣΟΡΜΠΑΤΖΟΥΔΗ (Νομός Έβρου - Εισηγήτρια): Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, οι εργασίες των Εφήβων Βουλευτών της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων θίγουν πολλά και σημαντικά θέματα. Πιστεύω ότι είμαστε πολύ τυχεροί που μας δίνεται η ευκαιρία να ακουστεί η φωνή μας μέσα από έναν τέτοιο χώρο. Ακούγεται, όμως, πραγματικά η φωνή των νέων; Όλοι ξέρουμε ότι αυτή η Σύνοδος γίνεται για όγδοο χρόνο φέτος. Τα περισσότερα θέματα που απασχολούν όλους εμάς έχουν απασχολήσει κατά καιρούς κι άλλους μαθητές. Είδαμε όμως καμία ανταπόκριση; Όπως πιστεύουμε όλοι μας, και βέβαια όχι. Άλλωστε, αν έβρισκαν κάποια ανταπόκριση, πολλοί από εμάς δε θα είμασταν εδώ.

Ας περάσω, όμως, σε κάποια από τα θέματα όπου απασχόλησαν την Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων και που, κατά τη γνώμη μου, είναι τα πιο σημαντικά.

Το δημογραφικό πρόβλημα, δηλαδή, η υπογεννητικότητα που παρουσιάζεται στη χώρα μας σε σχέση με τις χώρες του Τρίτου Κόσμου που παρουσιάζουν πληθυσμιακή έκρηξη. Προτείνω, λοιπόν, η Πολιτεία να παρέχει οικονομική και ηθική ενίσχυση για τις πολύτεκνες οικογένειες και τις ανύπαντρες και χήρες μητέρες. Η βοήθεια θα μπορούσε να είναι: επιδόματα, ιατρική περιθαλψή δωρεάν και φροαταλαγή.

Άλλο θέμα είναι ο ρατσισμός που παρατηρείται σε μας τους Έλληνες, που είναι μεγάλος σε σχέση με άλλες χώρες. Οι Έλληνες δεν έχουν μάθει να σέβονται τη διαφορετικότητα του κάθε ατόμου. Π.χ. διαφορετική εθνότητα, ομοφυλοφυλία, εκκεντρική εμφάνιση, άρρωστα άτομα, ναρκομανείς, πρόων φυλακισμένοι, φτωχοί, σεξισμός και άλλες μορφές. Είναι ανάγκη να παρθούν μέτρα προστασίας, όσο είναι δυνατόν, όπως διάλυση ρατσιστικών και εθνικιστικών οργανώσεων. Η ιστορία να μη διδάσκεται μονόπλευρα, γιατί φανατίζει. Και πάνω απ' όλα, να διδάσκεται μάθημα από πολύ μικρή ηλικία για αλληλεγγύη και αλληλοαποδοχή των ανθρώπων.

Τρίτο θέμα, η υγεία. Είναι ένα θέμα που μας απασχολεί συνεχώς. Φακελάκια σε γιατρούς, αμέλεια γιατρών, έλλειψη υλικοτεχνικής υποδομής και εξοπλισμού. Σε νοσοκομεία πάλι που υπάρχει εξοπλισμός, δεν υπάρχουν γιατροί, για να τα αξιοποιήσουν. Ένα τρανταχτό παράδειγμα. Το νοσοκομείο της Αλεξανδρούπολης!!

Τέταρτο θέμα. Ένα άλλο μείζον θέμα είναι η αύξηση της

βίας και της εγκληματικότητας. Τα παιδιά από πολύ μικρή ηλικία ασχολούνται με βίασα παιχνίδια. Και σίγουρα το σωφρονιστικό σύστημα παράγει ανεξέλεγκτα εγκληματίες.

Πέμπτο θέμα. Η ταχεία εξάπλωση των ναρκωτικών που αποτελεί το σημαντικότερο κίνδυνο για τη νεολαία. Είναι ένα μεγάλο συμφέρον της άρχουσας τάξης, με στόχο την καταστολή της επαναστατικής διάθεσης των νέων. Για την καταπολέμηση αυτού του προβλήματος απαιτείται να διώκονται ποινικά οι αστυνομικοί που διακινούν ναρκωτικά, πράγμα που δε θα γίνει ποτέ. Προτείνω, επίσης, να δημιουργηθούν κέντρα απεξάρτησης στην επαρχία, προγράμματα επαγγελματικής απασχόλησης τοξικομανών από τις τοπικές αυτοδιοικήσεις. Να γίνει διαχωρισμός χρημάτων από εμπόρους και, αντί να διώκονται οι χρήστες, να διώκονται οι έμποροι και φυσικά καμία ανοχή προς αυτούς που γλεντούν πάνω στους τάφους των παιδιών.

Ένα άλλο θέμα, που αξίζει να σημειωθεί, είναι τα ψυχικά και σωματικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο άνθρωπος στις μέρες μας, όπως είναι η παχυσαρκία, η ανορεξία, η κατάθλιψη, ο αλκοολισμός, η υπερβολική κατανάλωση φαρμάκων και ψυχοφαρμάκων κ.α.. Πιστεύω ότι αυτά τα προβλήματα είναι αποτέλεσμα της πίεσης και τους στρες που έχει ο σύγχρονος άνθρωπος.

Έβδομο θέμα είναι το κάπνισμα. Το θέμα αυτό αφορά όλους μας και κυρίως τους νέους. Η καταπολέμηση αυτού του φαινομένου είναι απαραίτητη για το καλό όλων μας.

Ένα άλλο θέμα είναι προφανές ότι θα πρέπει να λυθεί και αυτό είναι το πρόβλημα των αστέγων. Είναι τελείως ανόητο να δίνονται τόσα λεφτά για ολυμπιακά έργα και να μην μπορεί η Πολιτεία να στεγάσει κάποιους ανήμπορους που έχουν ανάγκη τη βοήθειά μας.

Το θέμα, που συζητείται πολύ στις μέρες μας, είναι η ευθανασία και η κλωνοποίηση. Είναι προσωπικό θέμα κάθε ανθρώπου να επιλέγει, αν θέλει να έχει έναν ήρεμο και λυτρωτικό θάνατο ή αν επιθυμεί να έχει μια ζωή γεμάτη προβλήματα.

Κλείνοντας το λόγο μου, θα ήθελα να πω και κάτι που αφορά την ανεργία. Σήμερα και ειδικά τώρα τελευταία, πολλοί ανθρώποι χάνουν τις δουλειές τους, ενώ κάποιοι άλλοι δεν έχουν δουλειά. Έχουμε βαρεθεί πια να ακούμε κάθε τέσσερα χρόνια τα ίδια και τα ίδια σε κάθε προεκλογική εκπροσωπεία. Επιτέλους, ας ενδιαφερθούν αυτοί που κάθονται ψηλά να νοιαστούν για το καλό αυτών που δυστυχώς τους φέρουν σ' αυτή την κατάσταση. Ας σταματήσουν οι ανόητες και μη πραγματικές υποσχέσεις.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής, Ειρηνή Ευγενία Δημαρίδη.

ΕΙΡΗΝΗ ΕΥΓΕΝΙΑ ΔΗΜΑΡΙΔΗ (Α' Αθήνας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές,

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

όλοι μας αναγνωρίζουμε την οικογένεια ως το κύτταρο κάθε κοινωνίας. Ωστόσο, λίγοι από εμάς γνωρίζουμε την έκταση ενός δραματικού φαινομένου, στα πλαίσια της οικογένειας, που αφορά τις σεξιστικές βιαιότητες. Βέβαια, κάποιοι θα σπεύσουν να δηλώσουν, ότι αυτά συμβαίνουν στις τριτοχρησικές χώρες ή στις υποβαθμισμένες περιοχές, αγνοώντας τα αληθινά στατιστικά στοιχεία.

Ο κίνδυνος πλέον δεν είναι έξω από τα σπίτια μας, μπήκε μέσα εξαιτίας των ΜΜΕ. Άλλα πόσο έξω από τα σπίτια μας, είναι το «έξω» από τα σχολεία, «έξω» από τις καφετέριες, «έξω» από τα νεανικά στέκια, αφού «μέσα» στα «έξω» βρισκόμαστε;

Το σχολείο με τους λειτουργούντας του, ως φορέας προστασίας των δικαιωμάτων των παιδιών, οφείλει να ευαισθητοποιηθεί ιδιαίτερα στο πρόβλημα της παιδικής εκμετάλλευσης. Απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η σχετική ενημέρωση και κατάρτιση των εκπαιδευτικών, αλλά και η διάθεση να απαλλαγούν από τις βαθιές κοινωνικές αντιλήψεις και πρότυπα, που καλλιεργούν και συντηρούν άλλοτε μια άρνηση του προβλήματος και άλλοτε μια πρόωρη και αβάσιμη διάγνωση.

Γενικά η προστασία του παιδιού προβλήθηκε ως μια κοινωνική ανάγκη από τους πιο γνωστούς διεθνείς οργανισμούς, οι οποίοι αναγνώρισαν καταρχήν και αντιμετώπισαν κατόπιν το πρόβλημα της κακοποίησης των παιδιών και της ενδοοικογενειακής βίας σε όλες τις μορφές της.

Η χώρα μας ωστόσο, που συνηθίζει να συστήνεται ως «κράτος δικαίου και ευημερίας» δεν ακολούθησε τις διεθνείς εξελίξεις γύρω από το θέμα. Θέλετε αποδεξεις; Σύμφωνα με τα στοιχεία του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού, ένας στους τέσσερις δράστες είναι μέλος της οικογένειας, ένας στους δύο δράστες είναι γνωστός ή φίλος της οικογένειας, ένα στα εικοσιπέντε κορίτσια και ένα στα τριάντα τρία αγόρια έχουν αναφέρει σε κάποιον ότι έχουν πέσει θύματα βιασμού ή αιμομεξίας. Αυτή ακριβώς η σχέση εμπιστοσύνης, σε συνδυασμό με την υποδεέστερη θέση του παιδιού έναντι του δράστη, διευκολύνει την απόκρυψη της κακοποίησης.

Τραγικό είναι το γεγονός ότι η μητέρα συμβάλλει καταλυτικά στην απόκρυψη του προβλήματος, στην προστάθμειά της να διατηρήσει τον ίδιο τον οικογενειακό πυρήνα, αλλά και την εικόνα του προς τα έξω, σύμφωνα με τις κοινά αποδεκτές κοινωνικές αξίες. Προφανέστατα η κοινωνία δεν αντέχει να αποκαλύπτονται τέτοια φαινόμενα, που αποτελούν μια ισχυρή απομιθοποίηση των θεσμών της. Η Πολιτεία περιορίζεται συνήθως σε σύντομα προγράμματα θεραπείας των θυμάτων και στην επιβολή ποινών στο δράστη, έχοντας υπόψη ότι η θεσμοθέτηση προγραμμάτων απαιτούν χρόνιο προγραμματισμό και ένα σοβαρό μέρος του κρατικού προϋπολογισμού, προκειμένου να πραγματοποιηθούν.

Όλα τα παραπάνω έρχεται να επαληθεύσει και μια έρευνα της Unicef, σύμφωνα με την οποία, η Ελλάδα, αν και ανεπιγμένη χώρα, υπερεί σημαντικότατα στο θεσμικό της πλαίσιο σε αυτούς τους τομείς.

Το άτομο που καταπιείται στην παιδική του ηλικία, δεν θα γίνει ποτέ ελεύθερος πολίτης. Θα παραμείνει ένα μισοδαμασμένο ζώο.

Κατ' επέκταση, καθήκον του κράτους είναι: Να οργανώσει υπηρεσίες και προγράμματα στήριξης και παρακολούθησης της οικογένειας, με σκοπό την πρόληψη των παραγόντων εκείνων που οδηγούν στην παιδική εκμετάλλευση. Να οργανώσει μονάδες παιδιατρικής περιθαλψης για αυτά τα παιδιά, καθώς επίσης, να πατάξει κάθε είδους κύκλωμα παιδικής εκμετάλλευσης.

Θα έρθει μια μέρα όπου τα έθνη θα κρίνονται όχι από την στρατιωτική ή την οικονομική τους δύναμη, ούτε από την μεγαλοπρέπεια των πόλεων και των δημοσίων κτιρίων τους, αλλά από την ευημερία των πολιτών τους.

Μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας, στην αφάνεια, εκαπομμύρια παιδιά υφίστανται συνεχώς την κατάφωρη παραρβίση των δικαιωμάτων τους. Η δυσχερής κατάσταση, στην οποία βρίσκονται όλα αυτά τα παιδιά, απαιτεί πολλά περισσότερα από τη σωπή, που έχει λάβει ως απάντηση μέχρι τώρα από τη διεθνή κοινότητα. Σας ευχαριστώ.

Στο σημείο αυτό προσέρχεται ο Καθηγητής κ. Παναγιώτης Τζωρτζόπουλος, Γενικός Γραμματέας της Βουλής.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής, Δέσποινα Μπέλλου.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΜΠΕΛΛΟΥ (Νομός Πρέβεζας): Επί ένα περίπου αιώνα η Ελλάδα έστελνε μετανάστες σε άλλες χώρες, μαρινές και κοντινές. Από γενιά σε γενιά, σε πολύ δύσκολες συνθήκες και με μόχθο διέγραψαν τροχιά εποποίας, η ιστορία της οποίας δεν γράφτηκε ακόμη. Εδώ και περίπου δέκα χρόνια παρατηρείται το αντίστροφο φαινόμενο, με παρόμοια ή ανάλογα περιστατικά. Η Ελλάδα είναι πια χώρα υποδοχής μεταναστών, στους οποίους οφείλει μεγάλο μέρος της ανάπτυξής της. Την τελευταία κυρίως δεκαετία η εισροή μεταναστών στον τόπο μας συνεχώς διογκώνεται, γεγονός που προβληματίζει πολλούς πολίτες αλλά και υπευθύνους κοινωνικούς φορείς.

Ο προβληματισμός αυτός εστιάζεται κυρίως στα αίτια του φαινομένου, τα οποία είναι η έκρηξη των μεταναστευτικών κινήσεων, που συνδέεται κυρίως με την απελευθέρωση των αγορών, την παγκοσμιοποίηση ή την κατάρρευση του τέως ανατολικού μπλοκ, αλλά και στις συνέπειες που θα ήταν επισφαλές να τις χαρακτηρίσουμε υποχρεωτικά και μόνο αρνητικές. Τα μεταναστευτικά ρεύματα επηρεάζουν σημαντικά τη δημοκρατική συγκρότηση των χωρών υποδοχής, λόγω του φαινομένου της γήρανσης του εγχώριου πληθυσμού,

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

αλλά επιδρούν σημαντικά και στην εγχώρια αγορά εργασίας.

Αυτές τις θετικές συνέπειες συχνά τις επισκιάζουν οι αρνητικές που, κατά βάση, τροφοδοτούνται από ξενοφοβικά αισθήματα και τα αισθήματα φασισμού. Κάθε διαφορετικό, επειδή είναι άγνωστο, προκαλεί φόβο, άρα θεωρείται απειλητικό και επικινδυνό. Οι μετανάστες, οι οποίοι είναι φορείς του διαφορετικού, θεωρούνται απειλή για την κοινωνία μας. Συνάμα, όπλο στη φαρέτρα των επιχειρημάτων μας εναντίον των άλλοδαπών, είναι ο κίνδυνος άλλοιώσης της πολιτισμικής μας ταυτότητας.

Η νοοτροπία αυτή βυθίζει τους ξένους σε μεγαλύτερο φόβο και σε εντονότερη ανασφάλεια. Ευρισκόμενοι οι ίδιοι σε θέση εκ των πραγμάτων μειονεκτική, βιώνουν το τραύμα του μετανάστη, του ανθρώπου που η καινούργια πατρίδα του κλείνει με διαφορετικούς τρόπους την πόρτα. Είναι φτωχοί, απροστάτευτοι, δε γνωρίζουν καλά τη γλώσσα, δεν κατανοούν τα ήθη και έθιμα μας, φοβούνται για το μέλλον τους, ζουν σε κόσμο επιθετικό, αφιλόξενο και σκληρά ανταγωνιστικό.

Για όλους αυτούς τους λόγους, χρειάζεται να δεξιούμε πνεύμα κατανόησης και ανεκτικότητας απέναντι στους ξένους που νόμιμα βρίσκονται στη χώρα μας. Αυτοί, λοιπόν, θα πρέπει να εγκλιματιστούν στην ελληνική πραγματικότητα, υπό την προϋπόθεση ότι θα βοηθήσει και ο εγχώριος πληθυσμός. Αν μάλιστα αναλογιστούμε ότι ο ελληνικός πολιτισμός υπήρξε κατά βάση ανοικτός και πολυφωνικός, θα κατανοήσουμε ότι το πνεύμα γενναιοδωρίας των προγόνων μας πρέπει να εμπνέει και τη δική μας συμπεριφορά.

Καθώς οι μετανάστες στη χώρα μας πληθαίνουν, μπορεί να βοηθήσει αποτελεσματικά το διαπολιτισμικό σχολείο, ώστε το θεσμικό πλαίσιο της ιστότιμης και δωρεάν εκπαίδευσης να γίνει πραγματικότητα και για τα παιδιά των μεταναστών.

Όσον αφορά τις περιπτώσεις των ενηλίκων μεταναστών και των προσφύγων, τουλάχιστον στην πρώτη περίοδο, χρειάζεται το κράτος να εντατικοποιήσει τις προσπάθειές του για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής στα υπάρχοντα κέντρα υποδοχής, αλλά και την ίδρυση κάπιων ακόμη.

Το σημαντικότερο είναι να εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες της διεθνούς κοινότητας και να δημιουργηθούν, εκ μέρους των πλουσίων χωρών της Δύσης, προϋποθέσεις που θα εμποδίσουν την αφαίμαξη των φτωχών χωρών. Προϋποθέσεις με αισιόδοξη προοπτική είναι μόνο η οικονομική ενίσχυση, ο εκδημοκρατισμός και η διασφάλιση της ειρήνης των φτωχών χωρών ώστε να υπάρξουν προοπτικές που θα επιτρέψουν τον επαναπατρισμό ενός έστω, μικρού ποσοστού των μεταναστών.

Τέλος, αξίζει να σταθούμε σε μιαν αλήθεια που έχει διατυπωθεί από πολλές ευρωπαϊκές χώρες, με αφορμή το φαι-

νόμενο της προοδευτικής μετατροπής των κοινωνιών σε πολιτισμικές, πολυφυλετικές και πολυγλωσσικές, οι οποίες υποστηρίζουν ότι κριτήριο πολιτισμού μιας χώρας σήμερα δεν είναι το τυχόν ένδοξο παρελθόν της ή η ιστορία της, αλλά ο τρόπος με τον οποίο φέρεται στις κάθε είδους μειονότητες. Σας ευχαριστώ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Σας ανακοινώνω ότι τη συνεδρίαση παρακαλούσθεί και ο Γενικός Γραμματέας της Βουλής, ο οποίος είναι και η ψυχή του Προγράμματος αυτού. Και σας εξηγώ γιατί περιβάλλω με ιδιαίτερη αγάπη και εκτίμηση τον κ. Γενικό Γραμματέα. Πρώτον, διότι εγώ προ 28 ετών ήμουν Γενικός Γραμματέας της Βουλής, και δεύτερον, γιατί τελειώσαμε το ίδιο Γυμνάσιο, αλλά πάνω από όλα είναι ικανότατος και προσφέρει.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής, Ελένη Καπόλου.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΠΟΛΟΥ (Β' Αθήνας): Αγαπητέ κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, είμαι 16 ετών και ενώ είναι αναμφισβήτητο ότι γύρω μου λαμβάνουν χώρα κοινωνικά, οικονομικά και πολιτικά γεγονότα υψηλής σημασίας, πόλεμοι εμφύλιες διαμάχες, παγκοσμιοποίηση, νομισματική ενοποίηση, που κάθε άλλο παρά αδιάφορη με αφήνουν, παρόλα αυτά πρέπει να ομολογήσω ότι το θέμα που με απασχολεί περισσότερο είναι το εξής:

Μέσα σε δύο χρόνια θα πρέπει να έχω αποφασίσει τη Σχολή στην οποία θέλω να περάσω και κατ' επέκταση, να έχω επιλέξει το επάγγελμα που θα κάνω, εφ' όρου ζωής. Είναι βέβαιο ότι πρόκειται για μια δύσκολη απόφαση, που μάλλον θα καθορίσει την υπόλοιπη ζωή μου, καθώς και αντίστοιχα όλων των νέων που βρίσκονται ή θα βρεθούν στην ίδια θέση. Δυστυχώς, όμως, η ενημέρωση που εμείς οι νέοι δεχόμαστε από το σχολείο στο θέμα του επαγγελματικού προσανατολισμού, είναι ελλιπέστατη. Στο συγκεκριμένο μάθημα δεν έχει δοθεί η βαρύτητα που απαιτείται, ενώ αξιοσημείωτο και συνάμα απαράδεκτο, είναι το γεγονός ότι διδάσκεται από απορετούμαστους για το μάθημα αυτό καθηγητές, οι οποίοι δεν μπορούν να μας προσφέρουν καμία ουσιαστική βοήθεια.

Καθοριστικό ρόλο παίζουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, τα οποία προβάλλουν λανθασμένα πρότυπα, δημιουργώντας την ψευδάσθηση, ότι ιδιαίτερη επιλογή αποτελούν τα επιστημονικά επαγγέλματα, υποτιμώντας αντίστοιχα την χειρωνακτική εργασία και τα τεχνικά επαγγέλματα. Αυτό σημαίνει ότι η παραπάνω κατηγοριοποίηση, γίνεται με βάση το κοινωνικό κύρος που προσφέρουν τα επαγγέλματα αυτά και όχι το βαθμό κορεσμού τους. Ως αποτέλεσμα λοιπόν, οι μαθητές έχουν ως βασική τους επιδίωξη την εισαγωγή τους σε κάποιο Α.Ε.Ι., ανεξάρτητα από την κλίση τους και τις απαντήσεις του κάθε επαγγέλματος, ευελπιστώντας -λαθαθεμένα βέβαια- πως το πτυχίο θα τους εξασφαλίσει μια προσοδοφόρα θέση εργασίας.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Συνεπώς, συνεχώς αυξάνεται ο αριθμός των άνεργων πτυχιούχων και το μόνο που πέτυχαν τελικά ήταν η εξασφάλιση μιας θέσης στο ταμείο ανεργίας, ενώ, στην καλύτερη των περιπτώσεων, κατέληξαν να ασκούν κάποιο επάγγελμα μακριά από το αντικείμενο των σπουδών τους. Έτσι, αυξάνεται η διαρροωτική ανεργία και παράλληλα η απογοήτευση των νέων. Επιπλέον, δεδομένου ότι η συντριπτική πλειοψηφία των εργοδοτών απαιτεί προϋπηρεσία, χωρίς κανένας τους να είναι διατεθειμένος να την προσφέρει, είναι γεγονός ότι η ανεργία πλήττει, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Κυβέρνησης, το 9% των ανθρώπων στη χώρα μας. Έτσι, λοιπόν, τα κόμματα, εν όψει εκλογών, επιδιώκοντας να αλιεύσουν ψήφους, πατούν στις ανάγκες των ανέργων και υπόσχονται θέσεις εργασίας, κάνοντάς τους με αυτό τον τρόπο να αισθάνονται -μάταια βέβαια- προνομιούχοι σε αναμονή, χωρίς να μπορούν να διερευνήσουν τα πολιτικά λάθη που τους έφεραν σε αυτή την κατάσταση. Για τον παραπάνω λόγο, τα κριτήρια της κατοχύρωσης και της μονιμότητας υπερτερούν τα τελευταία χρόνια και παρατηρείται μια στροφή προς τις στρατιωτικές σχολές και τα σώματα ασφάλειας. Οι νέοι τυφλά επιλέγουν να στελεχώσουν τις ένοπλες δυνάμεις ή τα σώματα της αστυνομίας, χωρίς να αντιλαμβάνονται ότι, με αυτό τον τρόπο, μετατρέπονται σε άβουλα όργανα της πολιτικής του κράτους, υποχρεωμένα πάντοτε να καταστέλλουν τυχούσες αντιδράσεις του πλήθους και να επιβάλουν δια της βίας την κοινωνική τάξη. Έτσι πολλές φορές βρίσκονται σε ιδεολογικά διλήμματα.

Τέλος, θα ήθελα να τονίσω την αναγκαιότητα εκσυγχρονισμού των απόψεων όλων, γονέων, μαθητών, κοινωνικού συνόλου σε ό,τι αφορά τα επαγγέλματα. Καιρός είναι πλέον να αναβαθμιστούν τα τεχνικά επαγγέλματα και να απομυθοποιηθεί ο κοινωνικός αντίκτυπος του πτυχίου. Παράλληλα να αναβαθμιστεί το μάθημα του σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού, ώστε η επιλογή επαγγέλματος να γίνεται οργανωμένα μέσα από σωστή ενημέρωση από εξειδικευμένους καθηγητές, λαμβάνοντας υπόψη τις δυνατότητες, δεξιότητες και κλίσεις κάθε μαθητή. Επίσης, θεωρώ απαραίτητη τη χρηματοδότηση προγραμμάτων πληροφόρησης των νέων για την αγορά εργασίας ώστε να γνωρίζουν ποια επαγγέλματα έχουν κορεστεί και ποια όχι. Πιστεύω ότι ο επαγγελματικός προσανατολισμός είναι ένα θέμα που θα πρέπει να προβληματίζει ιδιαίτερα τους νέους ώστε να καταφέρουμε στο τέλος να γίνουμε ενεργά μέλη της κοινωνικής ζωής και όχι μόνητες στις ζωές των επιτυχημένων.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Καλούμε στο βήμα τον Έφηβο Βουλευτή κύριο Βλάσση Κόνδη.

ΒΛΑΣΣΗΣ ΚΟΝΔΗΣ (Νομός Κορινθίας): Κύριε Πρόεδρε, φίλοι και συνάδελφοι, Έφηβοι Βουλευτές. Είναι γεγονός ότι συχνά ακούμε να γίνεται λόγος για τις υπαρκτές αδυ-

ναμίες του ισχύοντος εκπαιδευτικού συστήματος. Ένα μεγάλο πλήθος των υποτιθέμενων αρμόδιων συμβουλεύει, αναλύει, παραδούνει όλους εμάς τους μαθητές για σοβαρότατα και καθοριστικά ζητήματα. Ασφαλώς αναφέρομαι στον τρόπο επιλογής κατευθύνσεων ή ακόμα και των επιστημονικών πεδίων. Γονείς, καθηγητές, φροντιστές και αρκετοί άλλοι συσκέπτονται και αποφασίζουν αβίαστα ποια θα ήταν η ιδανικότερη επιλογή για το παιδί τους. Βέβαια, τις περισσότερες φορές η μαθητική άποψη απουσιάζει εντελώς ή έχει διακομητικό ρόλο. Οι προσωπικές ιδέες, τα οράματα και οι επιδιώξεις μας αδυνατούν να ανατρέψουν τις προκαθορισμένες για εμάς αποφάσεις τους. Η δική μας πλευρά θεωρείται ανώριψη, ελλιπώς ενημερωμένη, παραυδόμενη από συνασθηματικά κίνητρα. Συχνά οι κλίσεις που έχουν τα ταλέντα παραμελούνται ή θυσιάζονται στο βωμό της επιδίωξης αποκλειστικά προσοδοφόρων επαγγελμάτων. Τα τελευταία συμβαδίζουν απόλυτα με τον υλιστικό και καταναλωτικό χαρακτήρα της σύγχρονης κοινωνίας. Αυτόματα χαρακτηρίζονται ως ιδανικές επιλογές για οποιονδήποτε μαθητή. Απόρροια αυτής της νοοτροπίας είναι, για παράδειγμα, η κατάσταση που έχει διαμορφωθεί σχετικά με τα στρατιωτικά επαγγέλματα. Αναμφίβολα πρόκειται για σχολές με άμεση επαγγελματική αποκατάσταση και ταυτόχρονα πολύ καλές οικονομικές απολαβές.

Ωστόσο, όσο περίεργο και αν ακούγεται, τα δύο παραπάνω στοιχεία δεν αρκούν. Απαραίτητη είναι, χωρίς αμφιβολία, η αγάπη για το επαγγέλμα. Εάν αυτή υπάρχει, θα εξασφαλίζει στον καθένα από εμάς ψυχική ισορροπία και αισιοδοξία για το μέλλον. Δυστυχώς, όμως, γονείς και καθηγητές δεν εννοούν να κατανοήσουν την πρωτεύουσα σημασία του τελευταίου παράγοντα. Αντί γι' αυτό, επιμένουν στην ταυτόχρονη αγνόηση πιθανών δεξιοτήτων, που υπό άλλες συνήκεις θα αναπτύσσονταν και θα προωθούνταν με θετικότατα αποτελέσματα. Ισως, ακουστεί κάπως υπερβολικό, αλλά σταδιακά τείνουν να παραβλέψουν εντελώς την ξεχωριστή προσωπικότητα του καθενός μας. Θέτονται κριτήρια που οδηγούν σε επαγγέλματα τέτοια που έχουν ως πρότυπο τα λεγόμενα μη κορεσμένα, περιζήτητα τμήματα. Αυτό σημαίνει αποφυγή ανεργίας και υψηλές οικονομικές απολαβές. Όμως, ακόμα και αυτά αναθεωρούνται συνεχώς και έτσι μια πλήρως αντικειμενική εικόνα είναι ουσιαστικά ανέφικτη.

Αν κάποιος μαθητής στοχεύει, για παράδειγμα, στις σχολές Καλών Τεχνών, το τι θα συναντήσει είναι προδιαγεγραμμένο. Συνήθως δέχεται αφόρητες πιέσεις που τελικά οδηγούν αργά ή γρήγορα στην αλλαγή επιδιώξεων. Οι ειδικότητες που προωθούνται είναι πολύ συγκεκριμένες. Θεωρείται αδιανότητο να προτιμούνται διαφορετικά επαγγέλματα με πιθανόν πιο αβέβαιο μέλλον. Βέβαια, κάτι τέτοιο είναι σίγουρα καταστροφικό για τη μελλοντική πορεία του συγκε-

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

κριμένου μαθητή. Παρόλα αυτά, παρόμοιες νοοτροπίες δεν αντιπροσωπεύουν το σύνολο των εκπαιδευτικών και των γονέων αλλά ένα μεγάλο μέρος τους. Ακόμη, όμως, και αυτοί, οι υλιστικά σκεπτόμενοι, με την κατάλληλη καθοδήγηση, μπορεί να αναθεωρήσουν ριζικά τις απόψεις τους. Αρχικά είναι αναγκαίο να υπάρξει καλύτερη ενημέρωση, τόσο για τους γονείς όσο και για εμάς τους άμεσα ενδιαφερόμενους. Κάτι τέτοιο μπορεί να επιτευχθεί μέσω της σωστής και συστηματικότερης διδασκαλίας του ΣΕΠ στα Λύκεια αλλά και στα Γυμνάσια. Με τον τρόπο αυτό, οι μαθητές θα κατανοήσουν τις υπάρχουσες συνθήκες στην αγορά εργασίας. Έτσι, με τη δική τους κριτική ικανότητα, θα μπορέσουν να κατανοήσουν τι πραγματικά τους ταιριάζει. Συγχρόνως θα αποβάλλουν την ανασφάλειά τους που οδηγεί στην ανεπιφύλακτη αποδοχή της γνώμης των πιο έμπειρων. Παράλληλα, σίγουρα θα αφελούσε και η ύπαρξη περισσότερων ΚΕΣΥΠ. Εκεί με τη βοήθεια των κατάλληλα εκπαιδευμένων απόμων, οι γονείς θα συνειδητοποιήσουν τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να γίνεται η επιλογή επαγγέλματος.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Αργυρίου Στυλιανή.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΑΡΓΥΡΙΟΥ (Β' Πειραιά): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι – Έφηβοι Βουλευτές, οι μελλοντικοί πολίτες του μικρού αυτού πλανήτη είναι τα παιδιά, τα οποία, εκτός από την ενεργό θέση τους, που πρέπει να δίνουν στην κοινωνία, πρέπει να εκπληρώνουν καθημερινά τα καθήκοντά τους. Όλοι εμείς από την ηλικία των 15 κιούλας χρόνων, εκτός από τις σχολικές και εξωσχολικές υποχρεώσεις έχουμε και κάποιες άλλες, που τις ονομάζουμε καθήκοντα. Καθήκον δεν είναι μια πράξη που πρέπει να την πραγματοποιήσουμε μόνο από ανάγκη, επειδή μας το ξήτησαν, αλλά διότι μας υποχρεώνει ο θητικός νόμος.

Τα καθήκοντα, που πρέπει να εκπληρώνουμε καθημερινά, είναι πολλά και ποικίλα. Αρχικά να ενδιαφερόμαστε για την ανάπτυξη του πνεύματος. Δηλαδή, να μπορέσουμε να νιώσουμε την αληθινή γνώση. Σκοπός μας είναι η καθολική καλλιέργεια του νου και όχι η ειδική και ξερή γνώση. Έτσι, θα μπορέσουμε να κάνουμε σωστή επιλογή των στόχων μας. Διάκριση, κατά κάποιον τρόπο, των υψηλών από τους οικονομικούς και μικρούς. Πρέπει αυτό που θα επιλέξουμε, να το αγαπήσουμε, αλλά συνάμα να χαιρόμαστε να το κάνουμε και όχι να παρακαλάμε πότε θα τελειώσει η ώρα εργασίας μας.

Χρειαζόμαστε όλοι μας σήμερα να επιλέξουμε ένα επάγγελμα, που θα μας εκφράζει και θα μας ευχαριστεί και να ανυπομονούμε πότε θα ξανάρθει η ώρα της δουλειάς. Για παράδειγμα, αν κάποιος βγει στην αγορά εργασίας και δεν αγαπάει καθόλου τα παιδιά, απεναντίας τα μισεί, δε θεωρεί αναγκαίο να τους μεταβιβάσει και να τους μεταδώσει κάποιες χρήσιμες συμβουλές πάνω στο ζήτημα του ζην και του ευ

ζην. Αυτός δεν είναι ικανός να ακολουθήσει το επάγγελμα του νηπιαγωγού, του δασκάλου ή του καθηγητή και θα του είναι αιδύνατο να ασχοληθεί με τα παιδιά, τα σχολεία και την παιδεία.

Από αυτό κιόλας το βήμα θα μπορέσουμε να γίνουμε υπεύθυνοι. Αναλαμβάνουμε τις εκάστοτε υποχρεώσεις μας, να είμαστε συνεπείς, υπεύθυνοι, μεθοδικοί, οργανωτικοί στις ώρες εργασίας, αλλά και όχι μόνο στα επαγγελματικά ζητήματα. Επίσης, να είμαστε συνεργάσιμοι. Είναι αγένεια να φροντωνόμαστε ή να φροντώνουμε στους άλλους όλη τη δουλειά. Η εργασία φέρνει και την ειλικρίνεια απέναντι σε κάποιο συνάδελφο. Δηλαδή, πρέπει όλοι μας να αναλαμβάνουμε τις ευθύνες και τις υποχρεώσεις μας. Το να υπάρχει πρόγραμμα και οργάνωση είναι το άλφα και το ωμέγα για ένα νέο στη σημερινή εποχή, η οποία έχει χαρακτηριστεί εποχή σκληρού ανταγωνισμού και πολλών και ταχέων εναλλαγών. Οι νέοι σήμερα δίνουν το στίγμα τους παντού. Συνεχώς θέλουμε να καταλαβαίνουν οι μεγαλύτεροι πως είμαστε και εμείς εδώ. Δίνουμε απαντήσεις σε πολλά από τα ερωτήματα που μας γίνονται. Παίρνουμε μέρος στις συζητήσεις, γι' αυτό θέλουμε να ασκούμε τη δική μας κριτική, σε θέματα, βέβαια, που μας ενδιαφέρουν. Να μας δίνεται η ευκαιρία να λέμε και εμείς την άποψή μας.

Επίσης, καθήκον μας είναι να έχουμε το φόρο, πως, αν χαθεί και δε σωθεί ο πλανήτης μας, θα φταίμε μόνο εμείς. Έτοι, πιστεύω πως θα γίνουμε πιο υπεύθυνοι και συνεπείς. Θα πρέπει να σταματήσουμε να τα περιμένουμε όλα από τους μεγάλους. Συνοπτικά, τα καθήκοντα των νέων ξεκινούν κυρίως από μια εσωτερική ανάγκη και αναζήτηση για ένα καλύτερο αύριο, έναν ωραίτερο κόσμο γεμάτο από νέους με δυναμισμό και, κυρίως, συνείδηση ευθύνης.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Κασάπη Δυράνδη.

ΔΥΡΑΝΔΗ ΚΑΣΑΠΗ (Καρπασία - Κύπρος): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, καταρχήν, θέλω να εκφράσω την πνευματική ικανοποίηση, που νοιάθω, που μου δόθηκε η ευκαιρία να ληφθεί υπόψη η άποψή μου, ενώ, παράλληλα, να ακουσθεί από πνευματικά προικισμένους ανθρώπους.

Το θέμα που με προβληματίζει - και πιστεύω πως αυτό ισχύει για ολόκληρη την ανθρωπότητα - είναι η οργαδαία και ανεξέλεγκτη ανάπτυξη της επιστήμης και, συγκεκριμένα, η διεξαγωγή πειραμάτων για την εφαρμογή της κλωνοποίησης. Όπως έγινε από όλους μας αντιληπτό, ο σημερινός άνθρωπος γοιτεύεται από κάθε τι άγνωστο και μυστηριώδες. Στην περίπτωσή μας, η φράση αυτή ταυτίζεται με τη δημιουργία του ζωντανού οργανισμού από τον ίδιο τον άνθρωπο.

Η έννοια της κλωνοποίησης θεωρείται σε πολλούς μας προστάτης, αν με το επίτευγμα αυτό βρισκόμαστε μπροστά

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

σε ένα τεράστιο επιστημονικό άλμα, που θα προαγάγει την ανθρωπότητα ή αντιθέτως θα την εξευτελίσει. Τι αποτελεί τελικά η κλωνοποίηση; Επίτευγμα ή «ύβρις»; Τα μεγάλα ηθικά διλήμματα και οι θητικοί αναθεματισμοί δημιουργούνται στο άκουσμα της φράσης «κλωνοποίηση στον άνθρωπο». Ωστόσο, υποστηρίζω δυναμικά, πως ο κάθε άνθρωπος αποτελεί ξεχωριστή διακεκομένη οντότητα απέναντι στο Θεό, λόγω της ιδιαιτερότητας και της μοναδικότητας της ψυχής του. Γι' αυτό δε δημιουργείται σε εργαστήρια με χημικές και μαθηματικές εξισώσεις. Με την εφαρμογή της κλωνοποίησης παρατηρείται πως η παραγωγή του ανθρώπινου κλώνου θα έχει ως κύριο στόχο όχι τη δημιουργία ανθρωπίνων όντων, ισότιμων και ισάξιων του δημιουργού του, αλλά τη δημιουργία βιολογικών ρυμπώτ, που θα βρίσκονται στην υπηρεσία των κύριών τους, όπως οι σκλάβοι μιας όλλης εποχής. Παράλληλα, παρουσιάζεται και η καταπάτηση του δικαιώματος του κλώνου, να γεννηθεί μέσα σε μια οικογένεια και να εισπράξει την αγάπη των γονέων του, με αποτέλεσμα οι άνθρωποι αυτοί να τραυματίζονται ψυχικά και να διατηρούν εμπειρίες της στέρησης αυτής.

Επίσης, έχει υποστηριχθεί, πως το άτομο, που θα δημιουργηθεί, δηλαδή, ο κλώνος, ενδέχεται να πάσχει από σοβαρή κρίση ταυτότητος. Η θητική ερώτηση της τεχνικής αναπαραγωγής του ατόμου δε σταματάει εδώ, ενώ οι θητικοί φραγμοί δημιουργούν το ερώτημα: Ποιος θα είναι ο ψυχισμός του νέου ατόμου και πώς θα διαμορφωθεί στη μετέπειτα πορεία; Ωστόσο, θεωρώ βασικό να αναφέρω, πως με την εφαρμογή της κλωνοποίησης καταπιέζεται το δικαίωμα του κάθε ανθρώπου για εξωτερική μοναδικότητα. Αν ρίξουμε μια ματιά στο μέλλον και υποθέσουμε πως η μέθοδος έχει προχωρήσει, θα παρατηρήσουμε πως με τη δημιουργία μεγάλου αριθμού ομοίων ατόμων αφανίζεται η γενετική ποικιλότητα. Θα ήταν τραγικό να καταστρέψουμε τη βιοποικιλότητα του ανθρώπινου είδους, αφού, ήδη, αποτελεί όπλο για ψυχολογική ισορροπία και φυσική επιβίωση.

Ουσιαστικά, η τεχνική αυτή αναπαραγωγή αντιμετωπίζει τον άνθρωπο μόνο σαν σύνολο γονιδίων. Ο άνθρωπος, όμως, είναι πέραν τουτού. Δεν είναι απλώς ένα σπονδύλωτό, ένα θηλαστικό, είναι μία ψυχοσωματική σύνθεση, που εκφέρει την πνοή του Θεού και πορεύεται προς τη θέωση. Αν, λοιπόν, η κλωνοποίηση υπερκεράσει τους φραγμούς της ηθικής, τότε ο άνθρωπος θα υποταχθεί σε εφαρμογές απάνθρωπες και ο απέναντι του σεβασμός θα εξανεμιστεί και θα εκλείψει. Πριν, λοιπόν, οδηγήσουμε εμείς οι ίδιοι τον εαυτό μας στην καταστροφή, θα έπρεπε να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα, με τη βοήθεια της Κυβέρνησης φυσικά, για τη διακοπή της καταστροφικής αυτής ενέργειας. Εμείς οι ίδιοι θα σώσουμε τον κόσμο μας και από εμάς εξαρτάται η μετέπειτα κατάστασή του.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επι-

τροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Παπαχοήστου Χρυσούλα.

ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΠΑΠΑΧΟΗΣΤΟΥ (Νομός Μαγνησίας): Αξιότιμε, κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, είναι βέβαιο ότι στο νου ώλων μας επικρατεί θλίψη για το θάνατο του μεγάλου μας φίλου, Αντώνη Σαμαράκη, του οποίου η απουσία σκιάζει τη φετινή Σύνοδο της Βουλής των Εφήβων. Η αίσθηση, όμως, όλων μας, ότι βρίσκεται κοντά μας και παρακολουθεί τις εργασίες της Η' Συνόδου της Βουλής των Εφήβων, μας καθηυγάζει και μας δίνει δύναμη να προχωρήσουμε.

Το θέμα που με απασχόλησε είναι, ίσως, από τα σημαντικότερα της εποχής μας, είναι θέμα ζωής. Αναφέρομαι στο πρόβλημα της υπογεννητικότητας στη σημερινή Ελλάδα. Ως μέλος πολύτεκνης οικογένειας, παραδειγματίζομαι από τους γονείς μου και ελπίζω να κάνω για το ελληνικό έθνος διτι και εκείνοι. Δεν πιστεύω ότι θα ήταν ατυχής η παρομοίωση του τόσο σημαντικού, αλλά και παραμελημένου προβλήματος, με το γνωστό σε όλους μας «σαράκι». Όπως αυτό καταστρέφει σιγά – σιγά το ξύλο, χωρίς να δημιουργεί τον πρώτο καιρό ιδιαίτερο αισθητικό ή λειτουργικό πρόβλημα, έτσι και η υπογεννητικότητα ροκανίζει, θα λέγαμε, την Ελλάδα, δίχως να της εμπνέει ιδιαίτερη ανησυχία, αφού αυτή βρίσκεται βυθισμένη σε άλλα προβλήματα.

Θεωρώ απαραίτητο, πριν από τις προτάσεις, να αναφερθώ στα αίτια του ζητήματος. Η εργασιομανία και η τοποθετηση της καριέρας πάνω από τη δημιουργία οικογένειας αποτελεί τροχοπέδη για την αύξηση του πληθυσμού. Επίσης, ένα παιδί σημερα έχει πολλά έξοδα. Καθώς οι απαιτήσεις της ζωής στην εποχή μας και ο ανταγωνισμός αυξάνονται, επιβαρύνουν επιπλέον τους γονείς, οι οποίοι, όμως, δε συλλογίζονται, αν έχουν ένα ή τρία ή πέντε παιδιά, αλλά προσπαθούν να δώσουν σε όλα το καλύτερο δυνατό.

Επιπλέον, η αίσθηση ότι η δημιουργία οικογένειας αποτελεί παλαιό μοτίβο. Η ευθυνοφορία των νέων και η τροποποίηση των αντιλήψεων της κοινωνίας, σε συνδυασμό με τη δυτικοποίηση των θεσμών και απόψεων, συμβάλλουν στη μείωση των γεννήσεων. Οι συνέπειες της υπογεννητικότητας είναι τραγικές. Έχουμε μείωση των μαθητών σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, με δυσλειτουργία ή ακόμα και με διακοπή της λειτουργίας των σχολείων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ένα σχολείο του Βόλου, όπου ο αριθμός των μαθητών της πρώτης τάξης του Δημοτικού μειώθηκε από 45 σε 8. Η μείωση των μαθητών έχει και άλλες συνέπειες, όπως αυτή της μείωσης των θέσεων διδασκόντων. Οι πτυχιούχοι των πανεπιστημίων αφήνουν ανεκμετάλλευτα τα πτυχία τους. Η πολιτιστική και κοινωνική ανάπτυξη υποβαθμίζονται και το τοπικό χρώμα κάθε περιοχής απορροφάται από την αστική μονοχρωμία, καθώς και οι λιγοστοί κάτοικοι των χωριών μετακομίζουν σε πόλεις.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

Δεν πρέπει, λοιπόν, να περνά απαρατήρητο, το γεγονός ότι χιλιάδες χωριά κάθε χρόνο ερημώνουν, ενισχύοντας την εξάπλωση της γεροντοκρατίας. Πέφτει από αυτές τις άμεσες συνέπειες, υπάρχουν και οι έμμεσες, που είναι και οι πιο βαρυσήμαντες. Μείωση του αριθμού των νέων, σημαίνει μείωση παραγωγής και μείωση εργατικού δυναμικού, που οδηγεί στο πρόβλημα της συνταξιοδότησης και στην οικονομική αποδυνάμωση του Κράτους. Επιπλέον, έχουμε μείωση των στρατεύσιμων Ελλήνων, πράγμα που αποτελεί το πιο σημαντικό πλήγμα. Ο μεγαλύτερος κίνδυνος δεν είναι η άμεση κατάκτηση. Πιο πολύ φοβάμαι την έμμεση κατάκτηση, όταν δηλαδή κατακτούν τη γλώσσα μου, εισάγοντας ξενικούς όρους, στη γλώσσα αυτή που δίδαξε λαούς. Κίνδυνος υφίσταται, όταν σφετερίζονται την ιστορία μου και καπηλεύονται τα μνημεία της χώρας μου.

Θεωρώ, λοιπόν, απαραίτητη, την ενημέρωση των Ελλήνων με ενημερωτικά δελτία και διαφημιστικές καμπάνιες, τη γνωστοποίηση της οικονομικής βοήθειας που προσφέρεται στους πολύτεκνους, καθώς και την απόδοση επιπλέον επιδόματος σε νέα ζευγάρια παραμεθόριων περιοχών. Θα πρέπει να παρακινθούν οι Έλληνες για τη δημιουργία πολύτεκνης οικογένειας και να ενισχυθούν οι ήδη υπάρχουσες.

Το κράτος θα πρέπει να προχωρήσει στην υλοποίηση γαλαντόμων οικονομικών προγραμάτων, με σκοπό την ενίσχυση των πολύτεκνων οικογενειών. Δηλαδή, θα πρέπει να αυξηθεί το επίδομα πολύτεκνίας και να γίνει διπλασιασμός του στο τρίτο και τέταρτο παιδί. Επίσης, το κράτος να χορηγήσει εκπαιδευτικές υπηρεσίες σε παιδιά πολύτεκνων και άγαμων μητέρων, σε συνδυασμό με τη συνεργασία της Εκκλησίας, η οποία, μέχρι στιγμής, είναι απούσα. Χρειάζεται επιδότηση του ενοικίου πολύτεκνων οικογενειών, αλλά και προσφορά δωρεάν διακοπών. Επιπλέον να δίνεται επίδομα για φύλαξη των παιδιών στο σπίτι, καθώς και σύνταξη στις μητέρες νοικοκυρές.

Απαραίτητη είναι η αύξηση των γονείκων αδειών και η ελάττωση του ωραρίου των εργαζόμενων μητέρων. Να υπάρξει κάλυψη ενοικίου, διατροφής και ναύλων σε φοιτητές πολύτεκνων οικογενειών ή ανύπαντρων μητέρων. Οι τελευταίοι να έχουν προτεραιότητα σε πρόσληψη στο Δημόσιο. Να υπάρξουν φοροαπαλλαγές και άτοκα δάνεια για τα είδη πρώτης ανάγκης. Να παρέχονται κίνητρα στους εργοδότες για προσλήψεις άγαμων μητέρων. Η Εκκλησία να προχωρήσει σε προσφορές εκτάσεων σε πολύτεκνους. Τέλος, να αυξηθεί το όριο παραγωγής για τους πολύτεκνους αγόριτες- παραγωγούς.

Ελπίζω η Πολιτεία να λάβει όλα αυτά πολύ σοβαρά υπόψη της. Εμείς οι νέοι έχουμε τη διάθεση να μεγαλώσουμε την Ελλάδα μας. Την υποστήριξη της Πολιτείας ζητάμε.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Μάντζαρη Βασιλική.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΜΑΝΤΖΑΡΗ (Β' Αθήνας): Η χώρα μας είναι η πιο γηραιά ευρωπαϊκή, που πρωτοστάτησε πολιτιστικά και ανθρωπιστικά, μαζί με λίγους ανατολικούς λαούς στην αρχαιότητα και που το πνεύμα της διαπότισε και διαποτίζει και τις άλλες σήμερα χώρες. Η χώρα μας συνδέθηκε με τη μετανάστευση και κατόρθωσε και επιβλήθηκε, πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά, αφομοιώνοντας το ξενικό στοιχείο. Δικαιούμαστε, λόγω της πολιτιστικής μας φυσιογνωμίας, αλλά και λόγω του κύματος του αποικισμού, να ευθυγραμμιζόμαστε ως κράτος με προκαταλήψεις που δεν έχουν ίχνος λογικής; Πρέπει να νιοθετούμε άκριτα απόψεις που μας παραδόθηκαν και που είναι στείρες από το παραμικρό ίχνος σκέψης;

Σήμερα, περισσότερο από ποτέ, βιώνουμε την εποχή των αντιφάσεων, την εποχή που η πράξη αποκόβεται από τη θεωρία, την εποχή που δήθεν είμαστε στην αποκορύφωση της προόδου, μιας προόδου γυμνής από ευαισθησία και ανθρωπιστικά ιδεώδη. Ο ρατσισμός εμφανίζεται ως απειλητικό ρεύμα, έτοιμο να παρασύρει στο διάβα του και τη παραμικρή διάθεση για κριτική σκέψη και ευαισθησία. Ο ρατσισμός είναι φυλετικός, κοινωνικός και οικονομικός. Μπαίνουν στο περιθώριο κάποιες κοινωνικές ομάδες, είτε επειδή ανήκουν σε άλλες εθνότητες, είτε επειδή έχουν κάποιες ιδαιτερότητες και αδυναμίες. Η γκετοποίηση πληγώνει σιωπηλά ή φωναχτά, αποκαρδιώνει και γεμίζει με μίσος και επιθετικότητα τους δέκτες του. «Ανεπαισθήτως με έκλεισαν έξω από τα τείχη, και είχα τόσα πράγματα να κάνω, και πώς δεν το κατάλαβα», αναφωνεί απελπισμένα ο αλεξανδρινός μας πουητής. Η καθημερινότητά μας διανθίζεται, κυρίως, με κραυγές ενθουσιασμού, γιατί π.χ. ο μικρός μας αδελφός χτύπησε το αλβανόπουλο ή γιατί εμείς ξεπεράσαμε βαθμολογικά εκείνη την αντιπαθητική αλβανίδα που μας καθόταν για χρόνια στο στομάχι.

Ο ρατσισμός είναι επιλεκτικό φαινόμενο και δεν αφορά την αμερικανίδα συμμαθήτρια, γιατί αυτή προέρχεται από ισχυρή πολιτικοοικονομικά χώρα. Τα εξιλαστήρια θύματα πληρώνουν το πλέγμα κατωτερότητας που μας διακατέχει για τις άλλες «πολιτισμένες κοινωνίες». Πώς να πείσω εγώ τον γονιό μου, τον θείο μου, τον παππού μου, πως δεν είμαι ανίκανη να βρω άλλους φίλους, αλλά με εκφράζουν τα δύο παιδιά από τη γειτονική μας χώρα, γιατί έχουμε κοινά στοιχεία και αγωνίες; Πώς να πείσω το δάσκαλό μου, να μη μεροληπτεί;

Για να ξεπεραστεί το πρόβλημα χρειάζεται το αντίδοτο της ανθρωπιστικής καλλιέργειας, που θα πρέπει να εκφράζεται μέσα από τα βιβλία μας και όχι η καλλιέργεια που μας επιβάλλουν με διδακτισμό και εμφατικό λόγο. Τα Μ.Μ.Ε. πρέπει να εκτελέσουν το κοινωνικό τους χρέος με κατάλληλες εκπομπές και ουσιαστικές τοποθετήσεις. Η Πολιτεία και η νομοθετική εξουσία πρέπει να αντιληφθούν τον ουσιαστι-

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

κόρδο τους και να θεσμοθετούν με υγιή και λογικό τρόπο χωρίς υστεροβούλια. Μόνο έτσι θα μπορέσουμε να πραγματοποιήσουμε το παιδικό μας όνειρο, να ξαναζωντανέψουμε το γαϊτανάκι για το οποίο μας μιλούσαν και να προευθούμε ειρηνικά και αδελφωμένα, χρωματίζοντας τη ψυχή και το μυαλό μας με αγάπη και σεβασμό.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβη Βουλευτής Ανδρεοπούλου Ευθυμία.

ΕΥΘΥΜΙΑ ΑΝΔΡΕΟΠΟΥΛΟΥ (Νομός Κοζάνης): Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, και φοιτώ στο 2ο ΤΕΕ Κοζάνης. Θα μιλήσω για το θέμα, που ασχολήθηκα και στην εργασία μου, «εγκλήματα των νέων και κατά των νέων», όπου έθιξα, κυρίως αίτια, και πρότεινα κάποιες λύσεις.

Πιστεύω πως έχουμε φτάσει σε ένα υψηλό επίπεδο πολιτισμού. Φυσιολογικά τα ήθη έπρεπε να είναι περισσότερο εξευγενισμένα. Στις κοινωνίες των προγόνων μας, η βία ήταν δικαιολογημένη και επιβεβλημένη. Σήμερα που οι υλικές μέριμνες έχουν λιγοστέψει, φαίνεται δικαιολογημένη; Να υποθέσω πως βρισκόμαστε μπροστά σε ένα φαινόμενο πρωτογονισμού και πως αναστήθηκε το ζωάδες παρελθόν μας; Θα ήταν αφελές ή μήπως κάνω λάθος; Οι γονείς έχουν πάψει να γνωρίζουν τα παιδιά τους. Στις ευκολότλαστες μάλιστα ηλικίες, 13 έως 16 ετών, το χέρι της κοινωνίας δρα δύσκολα αλλά καταλυτικά. Καθοδηγεί την εγκληματική δράση και η σάση της απαγορεύει την ανοχή. Αφήνει το νέο να δραπετεύσει και έπειτα τον κλείνει για σωφρονισμό. Γίνεται συνεργός και έπειτα παριστάνει τον τιμωρό.

Αν θέλετε, λοιπόν, να αναστέλλετε τη μάστιγα του αιώνα μας ας δεξετε περισσότερο αγάπη και εμπιστοσύνη στο παιδί και παράλληλα ας εξασφαλίσετε το κατάλληλο πλαίσιο ανάπτυξης. Όσο και εάν το παιδί μεγαλώνει και διαπαιδαγωγείται μέσα στην οικογένεια, δεν πάιει ωστόσο η κοινωνία να είναι αυτή που θα έχει τον τελευταίο λόγο στη διαμόρφωση του χαρακτήρα του. Είναι καιρός να αντιμετωπίσετε το νεαρό άτομο σαν μέλος της κοινωνίας, σαν ενεργό παράγοντα προόδου, με τη γενική ορμή για δύνα και για μάθηση, προσφέρει πάντα νέο αίμα και τροφοδοτεί τους μηχανισμούς ανάπτυξης. Ο νέος δεν είναι πείραμα. Στο βάθος, εμείς οι νέοι πάντα αναζητούμε φυτώρια δύναμης. Χρειαζόμαστε να αντλήσουμε γνώση, αληθινή γνώση. Χρειαζόμαστε τη σιγουρία και το στήριγμα της οικογένειας. Μία ανασυγχρότηση και βαθιά ανανέωση, ώστε να λειτουργεί ως θεσμός-δεσμός και όχι μόνο ως θεσμός με την έννοια δεσμοσωτηρίου.

Ακόμη χρειάζονται να εκλείψουν τα σχολεία μαμούθ που μέσα τους χάνεται το παιδί και η προσωπικότητά του. Χρειαζόμαστε λοιπόν ανθρώπινα σχολεία με ανθρώπινες συνθήκες λειτουργίας και κυρίως ανθρώπινους καθηγητές. Όλα αυτά χρειάζονται γενικά να ωριμάσουν σωστά, ενα ώριμο

σύνολο. Όσο και η αμφισβήτηση, η ελπίδα και η ορμή χαρακτηρίζουν μία γενική ψυχή, αυτό δε σημαίνει πως μόνα τους αυτά τα στοιχεία αποτελούν ικανή προϋπόθεση για να καλλιεργήσουν σώμα και ψυχή, για να εφοδιάσουν το νέο με τα απαραίτητα ιδανικά ή να τον εμπλουτίσουν με της ψυχική δύναμη.

Ένα παιδί θεωρείται, σύμφωνα με το οικογενειακό δίκαιο, ότι μπορεί να διαθέτει όπως θέλει τα περιουσιακά του στοιχεία. Μπορεί όμως; Μήπως είναι έτσι εκτεθειμένο σε άπειρους πειρασμούς; Φοβάμαι πως φορτώνουμε στους ώμους ενός παιδιού φορτίο που δεν μπορεί να αντέξει το μυαλό του. Τα δικαιώματα που έχουν δοθεί, δεν μπορούν να αφαιρεθούν, μπορούν όμως τα σχολεία, μέσω της σωστής παιδείας, να γίνουν φυτώρια ώριμων πολιτών και όχι ψευδο-επιστημόνων με ανάπτηρη γνώση. Το σχολείο πρέπει να δημιουργήσει μεστωμένους πολίτες, που θα μπορούν να σκέψονται και να αποφασίζουν με δικά τους μέτρα και δικές τους αντιλήψεις. Πιστεύω πως το οργανωμένο έγκλημα δε θα είχε πάρει τέτοιες διαστάσεις, εάν το μορφωτικό επίπεδο ήταν ανεβασμένο και εάν η μόρφωση είχε κάνει τα παιδιά ευαίσθητα σε θέματα ηθικής.

Είναι καιρός, εμείς οι νέοι στους οποίους δεν επιρρίπτεται λιγότερη ευθύνη, να διεκδικήσουμε τα πραγματικά μας δικαιώματα. Οφείλουμε να πούμε όχι στη φθηνή και φτωχή μόρφωση. Σήμερα η παιδεία έχει ως μοναδικό σκοπό να μάθει στο παιδί την τεχνολογία και δεν υπάρχει ανθρώπινη παιδεία και κατ' επέκταση το παιδί δεν το ενδιαφέρει μία βιβλιοθήκη και όλα αυτά γιατί; Η απάντηση είναι μία. Το σημειωνό σχολείο δεν του δημιουργεί τα αναγκαία πνευματικά ερεθίσματα. Θα θέξω και άλλο ένα αίτιο. Την τηλεόραση. Αυτός ο ηλεκτρονικός μάγος, που τόσο ξεδιάντροπα παρεμβαίνει στην ιδιωτική μας ζωή, φτάνει σήμερα στο σημείο να προωθεί κάποιους τσαλατάνους που ονομάζονται «σαληροί». Και οι σκληροί γίνονται πρότυπα για κατανάλωση, όπως τόσα άλλα υλικά αγαθά μας επιβάλλουν ένα διαφορετικό τρόπο ζωής. Ο νέος μαθαίνει από την τηλεόραση, έναν άλλο τρόπο άμυνας, ανοίγει μπροστά του ένας δρόμος δράσης που σε λίγο θα καταλήξει στο βίαιο σπρώξιμο, στο κελί της φυλακής. Ωραίος τρόπος προβάλλεται στα παιδιά μας. Αναφέρουμε στους υπεύθυνους προβολής ταινιών. Και να υπενθυμίσω, ότι αυτές οι ταινίες προβάλλονται 9 με 11. Και μετά αναφωτέστε εσές οι γονείς, πως τα παιδιά σας έμαθαν να λένε αισχρόλογα και να χτυπάνε τους συνανθρώπους τους. Τι να πω λοιπόν!

Δε σέβεστε ούτε καν μία παιδική ψυχή, το μόνο που σας ενδιαφέρει είναι η τηλεθέαση. Ντροπή σας. Θέλετε τηλεθέαση με τέτοιους είδους ποιότητα; Μετά τις 12 κύριοι. Εάν θέλετε να περιορίσετε το γενικό έγκλημα, ας μεθοδεύσετε την προβολή παιδικών έργων που να αξιζεί το χρόνο και τον κόπο να τα βλέπουμε. Ομως, όσο συνεχίζετε να μας ανατρέ-

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

φετε ως θεατές, τόσο θα αποτυγχάνετε ως γονείς, ως κράτος, ως κοινωνία. Καιρός είναι να δείξετε την αληθινή σύφη του νομίσματος.

Όσο για τους ήδη εγκληματίες, τα αναμορφωτήρια και οι φυλακές δεν αποτελούν λύση, αλλά διαιώνιση του προβλήματος. Το αποκαλούμενο στην αρχή «κλεφτόνι», μετά την αποφοίτησή του, έχει γίνει πεπειραμένος κακοποιός και ακόμη πιο αναμορφωμένος έφηβος εγκληματίας. Μπορεί να βρει σήμερα δουλειά; Ποιος μπορεί να σβήσει από το ποινικό του μητρώο τα αναστατικά του στοιχεία;

Πρέπει ως κοινωνία και ως κράτος να πάρουμε κάποιες σοβαρές αποφάσεις και πρώτα απ' όλα να πλησιάσουμε αυτά τα παραστρατημένα παιδιά. Αλιμόνο εάν απορρίπτονται από το κοινωνικό σύνολο για κάποιο απόπτημα. Πρέπει αυτοί οι δήθεν σκληροί, που στο βάθος είναι αδύνατοι, να προετοιμαστούν για ένα κοινωνικό ρόλο. Πιστεύω πως συνήθως ένα παραστρατημένο παιδί, είναι ένα φοβισμένο παιδί, που το φοβίζουν οι κοινωνικές ευθύνες. Εάν το τονώσουμε ψυχικά, τότε ίσως κατεδαφίζαμε τους απαγορευμένους πύργους, που κλείνουν μέσα τους τόσα νεανικά όνειρα, φιλοδοξίες και μετάνοιες ίσως.

Προτείνω να μεταμορφωθούν οι φυλακές σε κοινότητες εργασίας που δε θα διαφέρουν αισθητά από την υπόλοιπη κοινωνική ομάδα. Και εφόσον η επιτήρηση από έναν ειδικό είναι απαραίτητη, ας γίνει κάτω από την καθοδήγηση ενός κοινωνικού λειτουργού. Ας υπάρξουν στο εξής κατάλληλες προϋποθέσεις για εύρεση εργασίας. Αυτό θα μπορούσε να είναι το ωραιότερο δώρο από το κράτος προς έναν νέο που αιμάρτησε και προσπαθεί να βελτιωθεί.

Θα ήθελα να αναπτύξω και ένα σοβαρό αίτιο της νεανικής εγκληματικότητας, την ανεργία. Θέλω να πιστεύω και να ελπίζω που αυτά που είπε ο κ. Σημίτης και η Κυβέρνησή του, για την επίλυση της ανεργίας, να μην είναι προεκλογικά κόλπα και να μη βρίσκονται μόνο στα χαρτιά. Να γίνουν πραγματικότητα αυτό που είπαν, δηλαδή να δίνουν 1000 ευρώ σε κάθε φοιτητή ανά χρόνο, γιατί τα έχουν και θα τα έχουν πραγματικά ανάγκη. Όλοι οι Έλληνες δεν είναι επιχειρηματίες και με ψηλό εισόδημα, αλλά πολίτες που πασχίζουν να βγάλουν το μεροκάματο, για να στείλουν τα παιδιά τους στο φροντιστήριο ή να σπουδάσουν.

Τελειώνοντας, θέλω να πω κάτι στους πολιτικούς. Ας κοιτάξουν επιτέλους τι γίνεται μέσα στην Ελλάδα, να ασχοληθούν πραγματικά με τα προβλήματα του λαού. Δεν βαρέθηκαν να δίνουν υποσχέσεις; Ο λαός θέλει να βλέπει πράξεις. Βαρέθηκα να ακούω στην τηλεόραση υψηλά στέλέχη της Κυβέρνησης να αναφέρονται στην επίλυση αυτού του προβλήματος. Είναι όλο «θα». Ο λαός έχει βαρεθεί πια, και αναρωτιέμαι, γιατί αυτοί που βρίσκονται στις υψηλές θέσεις δεν το καταλαβαίνουν. Ας αφήσουν τις πολιτικές διακρίσεις, να συνεργαστούν μεταξύ τους, ν' αφήσουν τις ειρωνείες και τα

στοιχήματα. Κατά βάθος όλοι θέλουμε το ίδιο. Ένα καλύτερο αύριο. Εάν δεν το κάνουν αυτοί, θα το κάνουμε εμείς.

Ευχαριστώ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Θα μου επιτρέψετε, επειδή είδα ότι η Ευθυμία είχε πολύ άγχος για να προλάβει, ο χρόνος είναι για να τον σεβόμαστε, αλλά δεν είναι για να μας δυναστεύει. Ξέρετε το βήμα ασκεί μία γοητεία. Άλλα η γοητεία αυτή λειτουργεί κατά ένα περίεργο τρόπο που δεν έχει κανόνες. Στην αρχή μπορεί να έχετε δισταγμό για να πάρετε το λόγο. Και έτοις εξαιτίας του δισταγμού να μην έχετε δηλώσει την επιθυμία σας να μιλήσετε. Εάν λοιπόν θέλετε να μιλήσετε, θα γίνει δεκτή η δήλωσή σας να μετάσχετε.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ειρήνη Δάντη.

ΕΙΡΗΝΗ ΔΑΝΤΗ (Νομός Δράμας): Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, φοιτώ στο 1ο ΤΕΕ Δράμας. Θα ασχοληθώ με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα άτομα με ειδικές ανάγκες και συγκεκριμένα οι κωφάλαλοι.

Όταν μιλάμε για επικοινωνία, έχουμε στο μυαλό μας τη μετάδοση ενός μηνύματος από ένα πομπό σε ένα δέκτη. Ανεξάρτητα από το μέσο μετάδοσης του μηνύματος, η βάση είναι η γλώσσα, ο λόγος. Τι γίνεται στην περίπτωση που, εξαιτίας πραγματικών παραγόντων, αυτός ο λόγος ή η λεκτική επικοινωνία δεν μπορεί να χορηγηθεί με τη συντακτική της έννοια; Σε αυτήν την περίπτωση διερευνούμε ειδικούς τρόπους επικοινωνίας, οι οποίοι αναφέρονται στην περίπτωση απόμων με ειδικές ανάγκες και έχουμε τη νοηματική γλώσσα για τους κωφάλαλους.

Η νοηματική γλώσσα τα τελευταία χρόνια έχει γίνει πλέον αποδεκτή από τον κόσμο των ακουόντων. Στην Ελλάδα τα σχολεία κωφάλαλων είναι ελάχιστα και η αποκατάσταση αυτών των ατόμων με αυτήν την ιδιαιτερότητα είναι αρκετά δύσκολη. Είναι καταδικασμένοι να ζουν στο περιθώριο, γιατί δεν τους δίνουμε τη δυνατότητα να μας δεξιούν τις ικανότητές τους. Τους υποτιμάμε από τη μέρα που γεννιούνται ως την ημέρα που πεθαίνουν και δεν τους αφήνουμε μεγάλα περιθώρια να αναπτυχθούν. Τους στερούμε ένα από τα χριστιανικά, την ευτυχία. Ως πότε όμως θα τους περιφρονούμε; Όλοι πρέπει να το καταλάβουμε και να μπορέσουμε να πούμε: Άνθρωποι είναι και αυτοί και ας τους αγκαλιάσουμε. Και τότε θα καταλάβουμε, πως όλοι οι άνθρωποι είναι ιδιαίτεροι, ξεχωριστοί, με τα προτερήματα και τις ιδιαιτερότητές τους και όχι να ξεχνάμε ότι είναι άνθρωποι. Ας δεχθούμε, λοιπόν, την ευθύνη για την ίδια μας τη ζωή. Αφού έχουμε τα πινέλα, έχουμε τα χρώματα, ας τα χαρίσουμε, λοιπόν, σ' αυτούς να ζωγραφίσουν τον παράδεισο και να μπουν μέσα σ' αυτόν. Ας φτιάξουμε τον κόσμο μας εμείς οι ίδιοι.

Πρέπει να γίνουν σχολεία και ιδρύματα κωφάλαλων σε όλα τα μέρη της Ελλάδος ή ακόμα καλύτερα να ενταχθούν και αυτά τα άτομα σε κανονικά σχολεία, μαζί με εμάς, με

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

την ένταξη ειδικού μαθήματος. Ας μιλήσουμε στα Μ.Μ.Ε. γι' αυτά τα θέματα, για να καταλάβουν όλοι, πως δεν πρέπει να κλείνουμε σε έναν κύκλο, ανθρώπους με προβλήματα αυτού του είδους.

Θα αγωνίζομαι μέχρι τέλους γι' αυτά τα παιδιά, γιατί λόγω της μεγάλης μου ευαισθησίας, αποφάσισα πως θέλω να ασχοληθώ με τη λογοθεραπεία. Θα φωνάζω με όλες μου τις δυνάμεις, πως όλοι έχουν δικαίωμα στην ευτυχία. Όλα τα παιδιά πρέπει να ζουν την παιδικότητα και την τρέλα της ηλικίας τους και όχι να ωριμάζουν από πολύ μικρά, λόγω κάποιων καταστάσεων.

«Αν χαθεί και το γέλιο από τα χεῦλη των παιδιών, τότε χάθηκαν όλα στον κόσμο».

(Τους στίχους αυτούς τους διατύπωσε και στη νοηματική γλώσσα)

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Εάν η κυρία Δάντη είναι τόσο πειστική, όσο ήταν στην ομιλία της, τότε θα πετύχει πάρα πολλά στη ζωή της. Η γλώσσα των κωφαλάλων είναι πράγματι ένα κλειδί που ανοίγει πολλές «κλειστές» πόρτες.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Σοφία Θανασούλια.

ΣΟΦΙΑ ΘΑΝΑΣΟΥΛΙΑ (Β' Αθήνας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι. Σε λίγους μήνες το 2004 θα είναι γεγονός. Ολυμπιακοί Αγώνες, φώτα, διασημότητες, διακρίσεις. Ανθρωποι ανεξαρτήτου χρώματος και θρησκείας θα ανέβουν στο βάθος. Τι υπάρχει, όμως, πίσω από αυτά; Είναι όλα τόσα αγγελικά πλασμένα για τους νέους; Η γενιά μας έχει στόχους και προσδοκίες και είναι ανοιχτή σε αλλαγές.

Ο ρατσισμός στις μέρες μας είναι ένα αρκετά έντονο φαινόμενο. Ρατσισμός απέναντι στους αλλοδαπούς, στους αρρώστους, στους χρήστες ουσιών και στους ψυχολογικά διαταραγμένους. Ίσως, ο ρατσισμός απέναντι στους άλλους λαούς να είναι δικαιολογημένος. Είναι μεγάλη δυσκολία του να κατανοήσεις κάτι νέο, κάτι τόσο διαφορετικό. Ο ρατσισμός απέναντι στους χρήστες είναι προκατάληψη. Πρόκειται για κατάλοιπο παλαιότερων εποχών και αντιλήψεων.

Οι περισσότεροι από εμάς όταν ακούμε τη λέξη «ναρκομανής», φαντάζόμαστε έναν αξύριστο, βρώμικο, υπερβολικά αδύνατο, 20άρη, που μόλις μετά βίας μπορεί να μιλήσει. Φοράει σκουλαρίκι στο φρύδι και ζητιανεύει για τη δόση του στην Πλατεία Βάθης. Υπάρχει, όμως, και η δεύτερη πιο δελεαστική όψη από την προηγούμενη. Θαμπώνει όσους δεν ξέρουν και αυτοί την ακολουθίων πιστά στις ανύπαρκτες ουτοπίες και τα λαμπερά σοκάκια που τους οδηγεί.

Εδώ, μπαίνει το θέμα της πρόσληψης και της ενημέρωσης. Πρέπει να υπάρχει ειδικό μάθημα στα σχολεία, ευρύτερη διαφήμιση των κέντρων απεξάρτησης και ομιλίες απεξαρτητοποιημένων ατόμων. Οι χρήστες πρέπει να διαφοροποιηθούν, επιτέλους, από τους εμπόρους ναρκωτικών. Οι

έμποροι πρέπει να καταδικάζονται σε ισόβια. Είναι δολοφόνοι. Το ότι σκοτώνουν με το γάντι δεν κάνει το έγκλημά τους λιγότερο στηγερδ και απορρόπιο.

Ακόμη και τα δακτυλικά τους αποτυπώματα μένουν στις ευαίσθητες και πληγωμένες καρδιές όσων χάθηκαν. Μένουν μέσα στα αιθώματά των μικρών αδελφών τους που ρωτούν με απορία «γιατί μαμά, πού πήγε ο Δημητράκης μας; Πότε θα γυρίσει, θα αργήσει;». Εκείνο το βράδυ βγήκε ραντεβού με το θάνατο και ξέχασε να γυρίσει, ξέχασε πως κάποιοι εδώ κάτω των περιμένουν και δεν μπορούν να καταλάβουν ακόμα το γιατί; Έλεος φτάνει πια. Ας μη σκοτώνουμε τα παιδιά μας, τους φίλους μας, τους εαυτούς μας. Αυτή τη φορά δεν πρέπει να παραδοθούμε. Τουλάχιστον όχι έτσι, όχι ποτέ να δώσουμε τη δική μας μάχη. Αυτήν τη στιγμή χιλιάδες παιδιά βρίσκονται ελάχιστα στενά παρακάτω και ζητιανεύουν. Ζητάνε λίγη στοργή, λίγη αγάπη, πολλή βοήθεια και μια ελπίδα, ένα φως, ένα κίνητρο για να αρχίσουν ξανά πάλι από την αρχή. Την επόμενη φορά, λοιπόν, που θα βρεις ένα τέτοιο άτομο στο δρόμο σου, μη σκύψεις το κεφάλι και απομακρυνθείς, κάποιος εκεί έχει σε χρειαζεται, τώρα πια δεν είναι επιλογή τους, είναι επιλογή μας. Θα τους βοηθήσουμε ή θα τους σκοτώσουμε; Ας δούμε την πραγματικότητα όσο σκληρή και αν είναι και ας μην αδιαφορούμε. Όλοι αυτοί που βλέπουμε δεν είναι άγνωστοι, είναι τα παιδιά της διπλανής πόρτας. Οι χρήστες δεν είναι εξωγήινοι, ούτε δυστυχώς είδος υπό εξαφάνιση. Είναι ευαίσθητα άτομα που λύγισαν από την πίεση. Είναι παιδιά που έχουν όνειρα και δεν τα έχουν πραγματοποιήσει ποτέ. Έμειναν εκεί να γεμίζουν τις κρύες νύχτες του χειμώνα την ώρα που η βροχή χτυπάει το τζάμι και αυτοί κοιτούν το ταβάνι και εύχονται να είχαν φτερά να πετάξουν μακριά, να γνωρίσουν άλλα μέρη, όπου εκεί δεν θα τους αποφεύγουν, ούτε θα τους βάζουν ταμπέλες, επειδή δεν είναι τόσο δυνατοί, ώστε να αντισταθούν. Αυτόν τον τόπο μπορούμε να τους τον προσφέρουμε εμείς, μπορούμε να τους αγκαλιάσουμε, να τους σώσουμε και ύστερα από πολλά χρόνια τα εγγόνια σου θα καμαρώνουν λέγοντας, πως ο παππούς τους πολέμησε στη «μάχη της ηρωΐνης» και νίκησε. Σκέψου το ποτέ το απορρίψεις. Και οι χρήστες είναι άνθρωποι και έχουν τα ίδια δικαιώματα με εμάς.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Προτού προχωρήσουμε θα ήθελα να σας πω, τι δεν έχω ακούσει ακόμη. Όλοι συμφωνείτε με όλα; Ενδεχομένως κάποιες από τις απόψεις να μην έχουν την πλήρη επιδοκιμασία όλων σας. Τον προτέρευτο τον κάποιο ή την κάποια, αυτήν τη διαφορετική άποψη όχι σε προσωπικό επίπεδο να την παραθέσει. Ένας Γάλλος επιφανής του περασμένου αιώνα έλεγε «από τότε που επετράπτη στους βουλευτές να μιλάνε με κείμενο, χάθηκε η ζωτικότητα του διαλόγου» και αυτό το βλέπουμε στη Βουλή. Έτσι, δεν μπορεί να ανταπαντήσει κανένας, εάν κάποιος έχει αντίθετη άποψη. Εγώ, για παράδειγ-

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

μα, έχω μερικές αντίθετες απόψεις με κάποιους από εօάς, τις οποίες θα ζητήσω την άδεια από το Σώμα, στο τέλος, να τις παραθέσω. Ακούσαμε πολύ ωραία πράγματα για την αλωνοποίηση. Υπάρχει, όμως, και ο αντίλογος, ο οποίος μπορεί να είναι γονιμότατος. Σας προτρέπω, λοιπόν, να διατυπώσετε, εάν έχετε διαφορετική άποψη.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Σπυρίδονιά Μπεκίρη.

ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ ΜΠΕΚΙΡΗ (Νομός Αχαϊας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, η ελληνική γλώσσα έχει χαρακτηριστεί νικήτρια του θανάτου από τον Παλαμά, ωστόσο στις μέρες μας έχει χάσει το χαρακτήρα της, αλλοιώνεται και προσβάλλεται συνεχώς. Η ερμηνεία του προβλήματος της φθοράς αφορά στην επισήμανση των γενεσιουργών του αιτιών. Συμπλεγματικές προσωπικότητες υιοθετούν ιδιότυπες φραστικές λέξεις και μεταβάλλονται σε βαρβαρόφωνους ευρεσιτέχνες του καινολόγου εντυπωσιασμού, στην προσπάθειά τους να προχωρήσουν και να αυτοπροβληθούν.

Τα Μ.Μ.Ε. χρησιμοποιούν γλίσχρα γλώσσα και σε αρκετές περιπτώσεις την ακρωτηριάζουν, μέσα από τη συνθηματολογία και την χωρίς φραγμούς τάση για απλούστευση των εκπειπόμενων μηνυμάτων. Η ξενομανία και ο μιμητισμός χαρακτηρίζουν τους Νεοέλληνες και επιτρέπουν σε ξενικά στοιχεία να εμφιλοχωρήσουν στο καθημερινό τους λεξιλόγιο. Η έλλειψη σταθερής εκπαιδευτικής πολιτικής, με σαφείς προγραμματισμούς και προσανατολισμό, προκαλεί προβλήματα στη διδασκαλία της γλώσσας και δημιουργεί κενά στην εκμάθησή της. Αρνητική, επίσης, συμβολή έχει και η τεχνοκρατική και απομνημονευτική αντίληψη της παιδείας, η οποία δεν ενθαρρύνει την ανάπτυξη κριτικής σκέψης, που είναι στοιχείο απαραίτητο για την άρθρωση υγιούς λόγου με νοηματικό πλούτο. Η πλήρωση του ελεύθερου χρόνου με ευτελή ακούσματα και θεάματα και ταυτόχρονα η απομάκρυνση από τη συνήθεια του διαβάσματος, στερούν από πρότυπα σωστού χειρισμού του λόγου. Το τελευταίο σχετίζεται και με το φαινόμενο της μαζικής παραγωγής προϊόντων υποκουλτούρας και την πολιτιστική παρακμή. Η πρακτικότητα του σύγχρονου πολιτισμού, ερμηνεύει την προώθηση της εικόνας σε βάρος του λόγου. Τη μετατροπή της γλώσσας σε μέσο εξυπηρέτησης καθημερινών αναγκών και την αναγωγή της επικοινωνίας σε τυπική διαδικασία.

Γενικά, η ασέβεια, που επιδεικνύεται προς τη γλώσσα, είναι απότοκος μιας εποχής που χαρακτηρίζεται για την προστήλωση στην ύλη και την αδιαφορία προς τις πνευματικές αξίες και την παράδοση. Η έκταση που έχει λάβει το γλωσσικό πρόβλημα στις ημέρες μας, επιβάλλει συστηματικές προσπάθειες και συγκεκριμένες ενέργειες για την επίλυσή του. Είναι αναγκαία η αναβάθμιση του εκπαιδευτικού θεσμού και ειδικότερα να δοθεί έμφαση στη διδασκαλία της γλώσσας, στην επιστημονική κατάρτιση των εκπαιδευτικών

και στην ποιοτική επιλογή συγγραφικάτων. Κρίνεται απαραίτητη η ενεργοποίηση των πνευματικών ανθρώπων, για την απαλλαγή της εθνικής μας γλώσσας από παραγλωσσικά στοιχεία, όπως επίσης και η τόνωση και η επιλογή κάθε δραστηριότητας που τροφοδοτεί τη σκέψη και που ενισχύει τους αιματικούς μηχανισμούς απέναντι στην κατευθυνόμενη ακροίσια, εμπλουτίζοντας την έκφραση, έτσι, ώστε να γίνει κοινή συνείδηση, η απρόσιμετη σημασία της γλώσσας για τη διατήρηση της πολιτιστικής μας φυσιογνωμίας. Απώλεια εθνικής γλώσσας σημαίνει και απώλεια εθνικής συνείδησης.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Ευχαριστούμε την κυρία Μπεκίρη. Θα ήθελα να πω ότι το θέμα της γλώσσας παρόλο που δεν είναι μέσα στο αντικείμενο της δική μας επιτροπής, σύμφωνα με την ψυχρή, στενή θεώρηση, άφησα την κυρία Μπεκίρη να αναπτύξει τις απόψεις της, διότι η γλώσσα δεν μπαίνει σε «καλούπι» ούτε και σε επιτροπές και αγκαλιάζει τους πάντες και τα πάντα. Επίσης, η Έφηβος Βουλευτής χρησιμοποίησε μία πολύ ωραία γλώσσα με πολλές λέξεις που ο μέσος Έλληνας δεν συνηθίζει. Κατά την προσωπική μου άποψη, η γλώσσα είναι ο δεινότερα κακοποιούμενος παράγοντας μέσα στη σύγχρονη Ελλάδα.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Αθανασία Παπασταύρου.

ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ (Νομός Αχαϊας): Αξιότιμε, κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, η φετινή χρονιά υπήρξε μία από τις χειρότερες στην ιστορία της ανθρωπότητας. Πολλοί πόλεμοι και διάχυτος παντού ο πόνος. Η αξιοπρέπεια χάνεται και η ηθική είναι ανύπαρκτη. Οι αξίες υποβαθμίζονται και η ελευθερία καταντά δικαιώματα των λίγων. Τα κανάλια με στόχο την υψηλή τηλεθέαση, προβάλλονται προγράμματα που προσβάλλουν τον άνθρωπο και καταπατούν θεμελιώδη δικαιώματά του. Τα πρόσυπτα που εισχωρούν στη ζωή μας δεν έχουν ηθικούς φραγμούς, υψηλές αξίες και ιδανικά και σιγά – σιγά ακόμη και εμείς γινόμαστε μιμητές τους.

Για να έχει η κοινωνία το ανθρώπινο πρόσωπο που επιθυμούμε, πρέπει όλοι να ξαναβρούμε το σεβασμό για οιδήποτε αποτελεί μέρος της ζωή μας. Μου είναι αδιανότο να δίνουμε δικαιώματα στα ζώα, να προσπαθούμε για τα φυτά και κανείς να μην αναγνωρίζει το δικαίωμα ενός αγέννητου παιδιού στη ζωή. Οι εκτρώσεις είναι δολοφονία. Μιλώντας για δολοφονία δεν μπορώ να μην αναφερθώ στη στάση της Αμερικής ιδιαίτερα τον τελευταίο χρόνο. Προταγάνδισε, έπεισε ή πειθανάγκασε, σκότωσε, εκμεταλλεύτηκε, θαδιούργησε, απορρότισε, καταπάτησε και κατέστρεψε χωρίς καμία τιμωρία. Ο περίφημος ΟΗΕ άφαντος. Οι Ευρωπαίοι ηγέτες δεν μπορούσαν να βρουν μία κοινή γραμμή και το ξέσπασμα εκατομμυρίων ανθρώπων από την υφήλιο που ζητούσαν δικαιοσύνη και ειρήνη, βιούλιαζε μέσα σε πολιτικές

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

σκοπιμότητες. Πλέον δεν ζητάμε, αλλά απαιτούμε. Απαιτούμε την ηθική δικαιώση χιλιάδων νεκρών ανθρώπων και χιλιάδων πληγωμένων ψυχικά ή σωματικά παιδιών που έχασαν τα πάντα. Πρέπει η τιμωρία αυτών που συνυπέργοραψαν για αυτή την καταστροφή του πολιτισμού, που συνήργησαν στο μεγαλύτερο θέατρο του παραλόγου να είναι παραδειγματική, μέσα στα πλαίσια των νόμων του διεθνούς δικαίου. Είναι ανάγκη να γίνουν πάλι άνθρωποι και αυτό θα γίνει με τη σωστή παιδεία και την κατάλληλη μόρφωση. Η ανθρωπιστική παιδεία πρέπει να επιστρέψει στα σχολεία, με το βαθύτερο νόημα της ώστε να δημιουργήσει υπεύθυνους πολίτες και ενημερωμένους, που θα ξέρουν πως θα χρησιμοποιήσουν το μεγαλύτερο όπλο της Ελλάδας, την ιστορία της.

Ο άνθρωπος οφείλει να σέβεται το συνάνθρωπο, τα ζώα και το περιβάλλον, κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες. Εχει το δικαίωμα τα υπερασπίζεται τα δικαιώματά του και την υποχρέωση να είναι συνεπής, όπως ορίζουν οι νόμοι της χώρας τους και το διεθνές δίκαιο. Σε ό,τι αφορά την Αμερική, ο φόβος τους ήταν να μην βάλουν φωτιά οι ιρακινοί στις πετρελαιοπηγές τους.

Μία υπενθύμιση. Αυτό που χάθηκε δεν ήταν πετρέλαιο, ήταν ανθρώπινες ζωές.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Η ομιλία που συνοδεύεται από ένα τόσο αυθόρυμπτο δάκρυ, είναι κατάθεση ψυχής. Η επιτροπή μας επικύρωσε και την ουσία των όσων είπε η κυρία Παπασταύρου, αλλά, κυρίως όμως, την προσωπική της μέθεξη σε αυτήν την ιστορία.

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Ανδρέας Καρατζάς.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ (Β' Αθήνας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, φίλες και φίλοι, αισθάνομαι εξαιρετικά υπερήφανος που βρίσκομαι σήμερα εδώ. Πρωτίστως θέλω να χαιρετήσω το θεσμό της Βουλής των Εφήβων, διότι είναι ένας θεσμός που βαθαίνει και πλαταίνει το δημοκρατικό μας πολίτευμα.

Ολοι μας γνωρίζουμε τα προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί στον τόπο μας από την εισροή προσφύγων. Προσωπικά θα σας αναλύσω την εξέλιξη του συγκεκριμένου προβλήματος στην περιοχή που κατοικώ, την Καισαριανή. Η Καισαριανή αναγνωρίστηκε ως αυτοτελής οικισμός το 1922 και το 1934 έγινε επίσημος Δήμος.

Στην περιοχή μου υπάρχει μεγάλος αριθμός προσφύγων και τα αποτελέσματα απ' αυτό το φαινόμενο δεν είναι ενθαρρυντικά, διότι εκτός του ό,τι αυτά τα άτομα γίνονται αντικείμενα διαταραχών, και ξενοφοβίας έχει αυξηθεί κατακόρυφα η εγκληματικότητα και η ανεργία. Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα εδώ να κάνω μια παρέμβαση. Βλέπω συνεχώς στην περιοχή μου στην Καισαριανή συμπατριώτες μου να είναι άνεργοι. Βλέπω, όμως, και αλλοδαπούς να εργάζονται. Πιστεύω ότι αυτό δεν τιμά τους Έλληνες εργοδότες και δεν τι-

μά τους αριμόδιους. Είναι ντροπή, Έλληνες να είναι άνεργοι και αλλοδαποί να εργάζονται. Ισως κάποιοι να πουν ότι αυτό που λέω είναι διατοπικό. Δεν πιστεύω ότι αυτό που λέω είναι διατοπικό, να αποδίδεις κοινωνική δικαιοσύνη και να υπερασπίζεσαι το συμφέρον του τόπου σου.

Πίσω στο θέμα μας τώρα. Είναι λογικό απ' όλα αυτά να γεννιούνται κάποια ερωτήματα. Πώς μπορεί η κοινωνία να αποδεχτεί τους πρόσφυγες; Ποιοι φορείς πρέπει να κινητοποιηθούν για να υπάρξει διεξοδική αντιμετώπιση του προβλήματος; Ποιος θα είναι ο ρόλος της κεντρικής εξουσίας, ποιος της Ε.Ε., ποιος της τοπικής αυτοδιοίκησης; Όλα αυτά είναι ερωτήματα που πρέπει να εξετασθούν σε βάθος. Σαν ενεργός νέος έχω να κάνω κάποιες προτάσεις ώστε να αντιμετωπισθεί αυτό το φαινόμενο. Αρχικά η Ε.Ε. με κονδύλια πρέπει να ενισχύσει οικονομικά τις χώρες που θα δεχθούν και έχουν ήδη μεγάλο αριθμό προσφύγων. Έπειτα η κεντρική εξουσία πρέπει να θέσει σε λειτουργία τα κέντρα υποδοχής προσφύγων, τα οποία θα έχουν τη μεγαλύτερη ευθύνη για τη νομιμοποίησή τους και γενικότερα την ένταξή τους στην κοινωνία.

Η λειτουργία λοιπόν αυτών των κέντρων πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να είναι η εξής. Πρώτον, τα στοιχεία των μεταναστών να καταγράφονται σε ειδικούς καταλόγους, κατόπιν αν τηρούν όλες τις προϋποθέσεις να τους χορηγούνται οι κατάλληλες άδειες ώστε να κατοχυρώνεται η νόμιμη παραμονή τους. Οι πρόσφυγες πρέπει να κατανέμονται ανάλογα με τον πληθυσμό και τις θέσεις εργασίας της κάθε περιοχής. Μ' αυτό τον τρόπο, θα επιτευχθεί η αποκέντρωση των προσφύγων και θα αποφευχθεί ο συνωστισμός τους στις υποβαθμιμότερες περιοχές. Πλέον ο κάθε Δήμος, πρέπει να καταγράψει τις εργασιακές τους ικανότητες, ώστε να απορροφούνται επαγγελματικά και να είναι αποδοτικότεροι. Αυτή πρέπει να είναι κατά τη γνώμη μου η λειτουργία των κέντρων υποδοχής προσφύγων. Οι προτάσεις μου, όμως, δεν σταματούν εδώ.

Τα Δημοτικά Συμβούλια, πρέπει να προωθήσουν τη λειτουργία δημητικών ιατρείων, που θα εξυπηρετούν αποκλειστικά και μόνο αλλοδαπούς. Έτσι, θα διασφαλίσουμε τη δημόσια υγεία. Όπως προανέφερα, τα άτομα αυτά είναι θύματα κοινωνικής υπηρεσίας που προωθεί προγράμματα για την ένταξη των ατόμων αυτών στο κοινωνικό σύνολο. Θα ήταν, όμως, αποδοτικότερο αυτές οι υπηρεσίες να εξοπλισθούν με ποιο εξειδικευμένο προσωπικό.

Ακόμα ένα θέμα που μας απασχολεί είναι αυτό της εκπαίδευσης των παιδιών αυτών. Είναι ανάγκη για λειτουργία διαπολιτισμικών σχολείων, για την εξασφάλιση της εκπαίδευσης των παιδιών αυτών. Ζούμε σε μια κοινωνία που απαιτεί γνώσεις και θα ήταν άδικο για τα παιδιά αυτά να στερούνται το δικαίωμα της γνώσης.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

Αυτός ήταν φίλοι και φίλες ο προβληματισμός μου.

Κλείνοντας θα ήθελα να δώσω συγχαρητήρια σ' αυτούς που τονώνουν το θεσμό της Βουλής των Εφήβων και πιστεύω ότι πρέπει να δίνονται αυτές οι ευκαιρίες για να εκφράζονται οι νέοι. Γιατί μπορούμε να συμβάλλουμε στη δημιουργία μιας καλύτερης κοινωνίας. Μπορούμε να ξαναγίνουμε μοχλός των κοινωνιών εξελίξεων. Ευχαριστώ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Ο Κανονισμός της Βουλής δεν επιτρέπει στον Πρόεδρο της Επιτροπής να μετέχει στη συζήτηση. Αν θελήσει να λάβει μέρος στη συζήτηση αναλαμβάνει άλλος Πρόεδρος και κατεβαίνει στο έδρανο.

Αλλά ένα σημείο απ' αυτά που είπε ο κ. Καρατζάς προηγουμένως με υποχρεώνει εθνικά να κάνω μια μικρή τοποθέτηση. Μίλησε ο κ. Καρατζάς για την πόλη του την Καισαριανή και για τους πρόσφυγες του 1922. Σήμερα η ελληνική Πολιτεία έχει αναγορεύσει τη σημερινή μέρα, ως ημέρα μνήμης της γενοκτονίας του Μικρασιατικού Ελληνισμού από το τουρκικό κράτος. Πολλοί ιστορικοί θεωρούν ότι η μικρασιατική καταστροφή ήταν χειρότερη ακόμα και από την πτώση της Κωνσταντινούπολης. Γιατί, μετά την πτώση της Κωνσταντινούπολης, ο ελληνισμός επέζησε έστω σε άλλους χώρους, πέραν από την καθ' αυτή πρωτεύουσα του βυζαντινού κράτους, ενώ με την μικρασιατική καταστροφή ξεριζώθηκαν από τις εστίες τους 1,5 εκατομμύριο Έλληνες. Χώρα αυτοί που έμειναν εκεί και αφανίσθηκαν.

Άρα, η μνεία του κ. Καρατζά στο μικρασιατικό θέμα, μας υποχρεώνει να στρέψουμε τη μνήμη μας σε εκείνα τα γεγονότα. Εκείνο που έχει σημασία είναι, ότι εκεί συντελέσθηκε γενοκτονία και ο όρος «καταστροφή» είναι επιεικέστατος.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ (Β' Αθήνας): Οι παπούδες μου είναι από την Μικρά Ασία και θεωρησα χρέος μου ερχόμενος εδώ να θέξω το θέμα αυτό.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Πρόξεντε άριστα και θα μαντέψατε ότι και εγώ κατάγομαι από εκεί.

(Στο σημείο αυτό γίνεται διάλειμμα για 15')

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Επαναλαμβάνεται η διακοπέσα συνεδρίαση. Σας υπενθυμίζω ότι μπορείτε να δηλώσετε για να μιλήσετε σήμερα. Δε θέλω να μείνει κανείς που να μη μιλήσει και το λέω αυτό, γιατί θέλουμε να ακούγονται οι φωνές σας. Γι' αυτό ήλθατε εδώ. Είναι μια ευκαιρία για εσάς.

Θα ήθελα, επίσης, να σας πω για την αίθουσα αυτή που συνεδριάζουμε, είναι μια ιστορική αίθουσα, μια αίθουσα η οποία δεν έχει πολιτικό χαρακτήρα. Η Βουλή, από το 1935 λειτουργεί σε αυτό το κτήριο, και σε αυτόν τον όροφο ήταν το Συμβούλιο της Επικρατείας. Το Συμβούλιο της Επικρατείας είναι το ανώτατο διοικητικό δικαστήριο της χώρας. Κρίνει, δηλαδή, τη σύγκρουση μεταξύ του πολίτη και του

κράτους, ενώ τη σύγκρουση μεταξύ των πολιτών την κρίνουν τα πολιτικά δικαιοσύνη. Σε αυτή εδώ την αίθουσα, κρίθηκε το κύρος των εκλογών, διαφόρων εκλογών, λειτουργούσε ως εκλογοδικείο, κρίθηκαν πάρα πολύ σημαντικά θέματα για τη συνταγματικότητα διαφόρων διαταγμάτων και των νόμων.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Βιργινία Σωποτονού.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ ΣΩΠΟΤΙΝΟΥ (Νομός Κέρκυρας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, Έφηβοι Βουλευτές, όταν άκουσα για πρώτη φορά, στο σχολείο για τη Βουλή των Εφήβων σκέψθηκα, πως είναι και αυτός ένας ακόμη θεσμός βιτρίνας. Στη συνέχεια, όμως, κατέληξα στο συμπέρασμα πως στη ζωή δε δίνονται πολλές ευκαιρίες, ώστε να ακούστε η φωνή μας, η φωνή της νεολαίας. Έτσι, πήρα την απόφαση να συμμετάσχω στο διαγωνισμό, μόνο και μόνο γιατί επιθυμούσα διακαώς να μιλήσω για ένα θέμα το οποίο αφορά και τυραννά δόλους μας και ιδιαίτερα τους Έφηβους, για την παραπαιδεία.

Με τον όρο παραπαιδεία, αποκαλύπτεται μια πλεκτάνη που καταναγκάζει τον μαθητή να παρακολουθεί επιπλέον φροντιστηριακά μαθήματα, προκειμένου να ακουμπήσει το όνειρο της εισαγωγής στο Πανεπιστήμιο. Κάποιοι δικαιολογούν την κατάσταση αυτή λέγοντας ότι είναι στο αύμα του Έλληνα να θέλει να πληρώσει, για να πιστέψει πως μπορεί να πετύχει.

Ας σοβαρευτούμε όμως, ο Έλληνας μαθητής, είναι δυστυχώς καταναγκασμένος εκ των πραγμάτων να συνεργεί στην παραπαιδεία, από τη στιγμή που ουσιαστικά βρίσκεται αντιμέτωπος με ένα ψυχό και υπόγειο εκβιασμό: Ή πληρώνεις και εξουθενώνεσαι οικονομικά, πνευματικά και ψυχικά ή βλέπεις το πανεπιστήμιο στο οποίο πραγματικά λαχταράς να φοιτήσεις, από μακριά.

Δυστυχώς, το σχολείο αδυνατεί να παρέχει στο νέο τα απαραίτητα εφόδια, ώστε να ριχτεί στη μάχη των πανελλήνιων εξετάσεων. Το σχολικό περιβάλλον έχει μετατραπεί πλέον σε μια αρένα ανταγωνισμού χωρίς όπλα για προστασία, χωρίς τα απαραίτητα σχολικά εγχειρίδια, χωρίς κατάλληλη υποδομή, χωρίς οργάνωση, ενταγμένο σε ένα φαύλο κύκλο. Και η λύση η οποία σου δίνεται; Φροντιστήρια -ιδιαίτερα μαθήματα- βοηθήματα. Αυτή είναι η λύση. Λένε τώρα πως υπάρχει και η ενισχυτική διδασκαλία, η οποία στην ουσία επιβεβαιώνει τη δυσλειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος και μας θυμίζει πως σήμερα, με τη δωρεάν κατά τα άλλα παιδεία, η οποία αποτελεί συνταγματικό δικαίωμα, επιβιώνουν και πετυχαίνουν μόνο όσοι έχουν και πετυχημένες τσέπες.

Ιδού, λοιπόν, το κόστος της δωρεάν παιδείας μας. Ένας μαθητής της Γ' Λυκείου, χρειάζεται μηνιαίως για τα φροντιστήρια των πανελλαδικά εξεταζόμενων μαθημάτων, περίπου 370 ευρώ, συν τα απαραίτητα βοηθήματα για το κάθε μάθημα, φτάνοντας στα 450 ευρώ, ενώ αν προτιμά τα ιδιαίτερα

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

μαθήματα των πρωϊνών καθηγητών που μετατρέπονται σε διάσημους απογευματινούς, τότε αγγίζουμε τα 650 ευρώ το μήνα. Ορίστε η παιδεία, που προσφέρει ίσες ευκαιρίες στους μαθητές, ορίστε η βελτιωμένη παιδεία που παρουσιάζεται σε ένα διαφημιστικό μήνυμα, που παίζει αυτόν τον καιρό στις τηλεοράσεις μας.

Ποιος, όμως, κρύβεται πίσω από το παρασκήνιο της υπόθεσης; Ποιος είναι ο υπεύθυνος για την ισχύουσα κατάσταση της παιδείας; Αυτό που αντιλαμβάνομας εγώ ως μια έφηβος, η οποία αναρωτιέται καθημερινά για το γιατί της υπόθεσης, είναι ότι όλο το σκηνικό της παραπαιδείας είναι ένα καλοστημένο παιχνίδι, που παίζεται στην πλάτη μου με πιόνια εμένα την ίδια, όλους τους νέους και τις οικογένειές μας. Ένα παιχνίδι που μας βαραίνει όλους και μας καταπίει, στα πιο ωραία χρόνια της ζωής μας. Δεν έχουμε χρόνο να ανασάνουμε, να γελάσουμε, να κάνουμε κάτι για τους εαυτούς μας, να διασκεδάσουμε, να ψυχαγωγηθούμε, αφού 15 ώρες την ημέρα είμαστε με ένα βιβλίο στο χέρι, μόνο και μόνο για να προετοιμαστούμε για τις εξετάσεις.

Δεν μπορούμε ούτε να ξεσπάσουμε στο καταναλωτικό πρότυπο που η κοινωνία μας δίνει, καθώς μας εμποδίζουν τα 650 ευρώ, που δίνουν οι οικογένειές μας το μήνα, για τη δωρεάν, κατά τα άλλα, παιδεία μας. Ο λόγος όλων αυτών των «δεν έχω» και «δεν μπορώ» είναι το οικονομικό όφελος μιας ιδιόμορφης εταιρείας, η οποία ενεργεί τα τελευταία χρόνια με την επωνυμία «Υπουργείο Παιδείας – εκδοτικοί οίκοι – μεγάλα ελληνικά φροντιστήρια Α.Ε.» Άμεσο λοιπόν συμπέρασμα είναι ότι η συντήρηση παραπαιδείας γίνεται προς την οικονομική ενίσχυση της εταιρείας αυτής. Τι άλλο θα μπορούσε κανείς να υποθέσει;

Το άσχημο, όμως, της υπόθεσης είναι ότι θύμα όλων αυτών, είναι ο μαθητής, είμαι εγώ, είναι ο κάθε εγώ, που πνίγεται καθημερινά και την ουσία δεν κάνει τίποτα, αφού δεν είναι ουσιαστικά μορφωμένος και σε αυτό το σημείο φτάνουμε στην κατάληξη και το συμπέρασμα. Μήπως οι σημερινοί πολιτικοί, θέλουν τους νέους αιμόρφωτους, μήπως τους προτιμούν άβολους, ακαθοδήγητους, αμεθόδευτους, για να μας ρίχνουν στάχτη στα μάτια; Από ότι φαίνεται μας προτιμούν έτσι, εμείς όμως δεν θα τους κάνουμε τη χάρη.

Σας ευχαριστώ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Παναγιώτα Μαμαρέλη.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΜΑΜΑΡΕΛΗ (Α' Πειραιά): Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί φίλοι και συμμαθητές. Ονομάζομαι Παναγιώτα Μαμαρέλη και εκπροσωπώ το Μουσικό Λύκειο Πειραιά. Κατ' αρχήν θα ήθελα να ευχαριστήσω τους υπευθύνους του Προγράμματος της Βουλής των Εφήβων που μας έδωσαν την ευκαιρία να συγκεντρωθούμε εδώ και να συζητήσουμε για όλα όσα μας απασχολούν. Αποφάσισα να πα-

ρουσιάσω, κάπως βεβιασμένα ένα θέμα που στην εποχή μας, δυστυχώς, αποτελεί μια αποδεκτή πραγματικότητα, τις εκτρώσεις.

Λίγοι αναρωτιούνται, αν πρέπει να πραγματοποιούνται τέτοιες επεμβάσεις σε εγκύους προς διακοπή της κυήσεως. Οι περισσότεροι τις αποδεχόμαστε. Γιατί όμως; Μήπως επειδή φοβόμαστε, μήπως αποδειχθεί ότι αποτελούν είδος φόνου; Παρακινδυνεύμενα, ίσως, τα χαρακτηρίζω έτσι, όμως η διαδικασία που ακολουθείται δε διαφέρει σε τίποτα από τα κοινά στυγερά εγκλήματα που ολόκληρη η ανθρωπότητα κατακρίνει. Το έμβρυο διαμελίζεται μέσα στα σπλάχνα της ίδιας της μητέρας, με δική της τις περισσότερες φορές πρωτοβουλία έως ότου η καρδιά του να παύσει να κτυπά. Η απανθρωπιά, όμως, δεν σταματάει εκεί, μιας το έμβρυο καταλήγει στα σκουπίδια των νοσοκομειακών κλινικών, στις χωματερές ή σε εργαστήρια παρασκευής προϊόντων ομορφιάς. Έτσι, λοιπόν, αντιμετωπίζεται ένα αυριανό χαμόγελο. Έτσι εύκολα, σε μια επέμβαση ρουτίνας στερείται από έναν αυριανό άνθρωπο σαν εμάς τη ζωή του πριν αυτή ακόμη ξεκινήσει.

Οι περισσότερες γυναίκες αγνοώντας σε τι δίνουν τη συγκατάθεσή τους και οδηγούμενες από προβλήματα υγείας ή οικονομικά προβλήματα, ή πολλές φορές δεχόμενες πίεση από το περιβάλλον τους, πληρώνουν με την ίδια τους την υγεία ψυχική και σωματική. Μεγάλο ποσοστό από αυτές αντιμετωπίζουν νευρικές διαταραχές και διαταραχές υπόνυμου. Ενώ πολλές από αυτές επισκέπτονται και ψυχιατρούς. Σύμφωνα με στατιστικές το 62% από αυτές τις γυναίκες που προβαίνουν στις εκτρώσεις, παρουσιάζουν τάσεις αυτοκτονίας, ενώ το 28% από αυτές επιχειρούν να αυτοκτονήσουν. Στη συνείδηση κτυπά αλύπτητα, δεν χριζεται. Ακόμα στις γυναίκες αυτές ανέξανται η πιθανότητα εμφάνισης καρκίνου του μαστού καθώς και η καταστροφή της μήτρας και των υπολοίπων γυναικολογικών οργάνων. Ενώ ταυτόχρονα μειώνεται αισθητά η πιθανότητα μελλοντικής εγκυμοσύνης.

Δεν θα έπρεπε να παραλείψουμε την ευθύνη των γιατρών. Αυτοί που έδωσαν όρκο να διαφυλάσσουν και να προστατεύουν τη ζωή, γίνονται επίορκοι, καταπατητές αυτού του όρκου που έδωσαν στο θέο και στους ανθρώπους εφόσον αφαιρούν ξανά. Η Εκκλησία τους κατακρίνει και τους καταδικάζει, η κοινωνία όμως είναι ελαστική απέναντι τους. Δεν θέλω να κρίνω κανέναν, ούτε όσες γυναίκες αποφασίζουν να διακόψουν την κύησή τους αλλά ούτε και τους γιατρούς. Κατακρίνω όμως την πολιτεία που αδιαφορεί. Η Ελλάδα κατέχει τα πρωτεία ανάμεσα στις άλλες χώρες, με το μεγαλύτερο ποσοστό στον κόσμο. Επίσης, θα πρέπει να σημειωθεί ότι το μεγαλύτερο ποσοστό εκτρώσεων στη χώρα μας, γίνεται σε ανήλικα κορίτσια κάτω των 16 ετών. Γιατί τόση ανέχεια; Γιατί τόση αδιαφορία; Γιατί ο καθένας μας μετατρέπομενος σε σύγχρονο Ηρώδη στερεί το μέλλον του ανθρωπίνου γένους.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

Η Πολιτεία μπορεί να βοηθήσει, όχι τόσο στην εξάλειψη του φαινομένου, όσο στη μείωση του τρομακτικού αριθμού των αμβλώσεων που πραγματοποιούνται ετησίως. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την θητική και οικονομική ενίσχυση τόσο των ανύπανδρων, όσο και των άποφων μητέρων, με την ίδρυση Κέντρων Στήριξης και Αποκατάστασης στα οποία θα φιλοξενούνται και τα οποία θα παρέχουν στέγη και εύρεση εργασίας σ' αυτές τις μητέρες, όπως επίσης και με την καθιέρωση του θεσμού των ανάδοχων γονέων για τις ανήλικες μητέρες. Επίσης, λύση αποτελεί και η σωστότερη ενημέρωση τόσο από τα Μ.Μ.Ε. όσο και από τα σχολεία όσον αφορά τις αρνητικές επιπτώσεις των αμβλώσεων. Τέλος, η ίδρυση κεντρώων συμβούλευσης και η σεξουαλική διαπαδαγώγηση των νέων, γιατί τα μέτρα πρόληψης και αντισύλληψης θα μείωναν σημαντικά τον κίνδυνο μιας ανεπιθύμητης εγκυμοσύνης και κατ' επέκταση της καταφυγής στην άμβλωση.

Κλείνοντας, θα ήθελα να ζητήσω να με συγχωρέσετε, αν δεν μπόρεσα να καλύψω ένα τόσο σοβαρό θέμα, όπως θα έπρεπε. Δεν διαθέτω τις κατάλληλες γνώσεις και τα κατάλληλα επιχειρήματα, μιας και πριν λίγο αποφάσισα να ανεβώ στο βήμα. Ελπίζω, δύμως, πως έστω και έτσι το μήνυμα που θέλω να σας μεταδώσω θα εισακουσθεί και από εσάς κύριε Πρόσδερο και από την Πολιτεία. Άλλωστε, αξίζει πάντα για ένα παιδικό χαμόγελο να σκεπτόμαστε δεύτερη φορά. Ευχαριστώ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Ευχαριστώ την κυρία Μαμαρέλη, είμαι ο θητικός αυτουργός που μιλήσε. Ισχυρίζοταν πως δεν ήταν έτοιμη. Σκεφθείτε τι θα γινόταν αν ήταν έτοιμη. Θέλω να σου πω το εξής: είτες ότι δεν έχεις τις γνώσεις. Εκείνο που μετράει εν τέλει είναι να έχεις γνώση και όχι γνώσεις. Διότι γνώσεις πολλές χωρίς γνώση, δηλαδή μυαλό, είναι άνευ αντικειμένου. Εσύ απέδειξες και όλοι όσοι μιλήσαν σήμερα, ότι εκτός από τις γνώσεις διαθέτετε και γνώση.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Αντιγόνη Κάβουρα.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ ΚΑΒΟΥΡΑ (Νομός Αρκαδίας): Ο λόγος που ήθελα να μιλήσω αύριο ήταν, για να είμαι καλύτερα προετοιμασμένη και σε περίπτωση που κάποιος άλλος είχε το θέμα το δικό μου, να μπορώ να χρησιμοποιήσω περισσότερα επιχειρήματα για να υποστηρίξω τη γνώμη μου.

Αξιότιμε, κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, πρόσφατα η παγκόσμια κοινή γνώμη συγκινήθηκε από το θάνατο 15 χριλιάδων μοναχικών ηλικιωμένων ατόμων στη Γαλλία. Τα μάτια όλου του κόσμου στράφηκαν έκπληκτα στην πόλη του φωτός, που εξετέθη ανεπανόρθωτα με τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνεται την παρουσία της τρίτης ηλικίας ανάμεσά της. Ο υλισμός, ο ατομικισμός και ο ωφελιμισμός έχουν οδηγήσει στη χαλάρωση του θεσμού της οικογένειας και στην πλήρη απομάκρυνση των μελών της. Πρόσφατη έρευνα απέδειξε ότι το ίδιο φαινόμενο παρατη-

ρείται και σε άλλες χώρες. Όπως στη Δανία, στην Ολλανδία, στη Φιλανδία, στο Ηνωμένο Βασίλειο και στη Σουηδία. Σ' αυτή την έρευνα η Ελλάδα κατέλαβε την πρώτη θέση όσον αφορά την φροντίδα των ηλικιωμένων. Η τρίτη ηλικία στη χώρα μας ζει σε οικογενειακό περιβάλλον, δέχεται φροντίδα και ανθρωπιά. Η πανευρωπαϊκή αυτή πρωτιά μας, μάς κάνει πραγματικά περήφανους.

Πριν λίγους μήνες στο σχολείο μου στη Μεγαλόπολη Αρκαδίας έγραψα για τη γιαγιά μου, που ζει ολομόναχη στην Παλαιοκάθη Σερρών, 800 χλμ. μακριά μας και συμμετέχει σ' ένα πιλοτικό πρόγραμμα αποκατάστασης της υγείας της εδώ και 12 χρόνια. Η αδυναμία που έχω να προσφέρω στη γιαγιά μου, πολλά απ' αυτά που θα ήθελα να της προσφέρω, καθώς και μερικές γενικές σκέψεις μου γύρω από την τρίτη ηλικία, με έφεραν Έφηβο Βουλευτή ανάμεσά σας. Θα σταθώ επιχρηματικά στα προβλήματα της τρίτης ηλικίας και θα προσπαθήσω να εντοπίσω τυχόν λύσεις. Κυρίαρχο είναι το πρόβλημα της υγείας στους ηλικιωμένους και, συνεπώς, θα πρέπει να αποδεχθούμε ότι βασική επιδίωξη είναι η βελτίωση της κατάστασης. Το Κράτος παίζει βασικό ρόλο σ' αυτό καθώς καλείται να βελτιώσει τις μονάδες υγείας, κέντρα υγείας, νοσοκομεία αλλά και να προσφέρει στους ηλικιωμένους άμεση ιατρική βοήθεια, από οικογενειακό γιατρό. Επίσης, πρέπει να γίνεται οργανωμένα η ενημέρωση σε θέματα υγείας είτε από τα Μ.Μ.Ε. είτε με συζητήσεις και ημερίδες τοπικά από υπεύθυνους επιστήμονες.

Η μοναξιά, σύνθηση φαινόμενο στην τρίτη ηλικία, έχει να κάνει και με την ψυχική υγεία των ηλικιωμένων. Συχνά παρατηρούνται σοβαρά προβλήματα, είτε λόγω της γεροντικής άνοιας είτε με την απόλεια αγαπημένου προσώπου, όταν δε το πρόσωπο αυτό είναι ο σύντροφος, ο χωρισμός δεν ξεπερνιέται εύκολα. Κυρίως όταν έχουν ζήσει καλά στην κοινή τους ζωή. Όμως, και η συνταξιοδότηση των ηλικιωμένων συνιστά την απομάκρυνση από την παραγωγική διαδικασία και προσδίδει στο άτομο την εικόνα του ανήμπορου, του περιθωριοποιημένου. Είναι ευτυχές γεγονός ότι στην Ελλάδα παραμένει ενεργή η λειτουργία του θεσμού της οικογένειας. Παραδοσιακά θεωρείται σχεδόν υποχρεωτική η παροχή βοήθειας στους ηλικιωμένους. Όμως, και η βοήθεια της πολιτείας κρίνεται ως καθοριστική. Οι μικροσυνταξιούχοι πρέπει να ενισχυθούν καθώς αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα επιβίωσης.

Επίσης, πρέπει να υπάρξουν προγράμματα με υπεύθυνους επιστήμονες με κοινωνικούς λειτουργούς και συμβούλευτικές ομάδες, που να βοηθούν και να παρέχουν εκπαίδευση στην οικογένεια και στους ηλικιωμένους, για να αντιμετωπίσουν τυχόν πρόβλημα επικοινωνίας και ρόλων του καθένα. Ακόμη οι υπηρεσίες σε κάθε πόλη πρέπει να είναι εύκολα προσβάσιμες, ώστε να ευνοούν την μετακίνηση τους. Ας μην ξεχνάμε το φόρο των ηλικιωμένων, μήπως γίνουν βά-

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ρος στους συγγενείς τους, αφού συχνά ακόμα και το σπίτι του παιδιού τους φαντάζει στη σκέψη τους απόδικο. Όμως, σε καμία περίπτωση το γηροκομείο δεν θεωρείται λύση στη χώρα μας. Αξίζει να αναφέρω ότι υπερσύγχρονο γηροκομείο στη Δημήτρανα, την πατρίδα του Αντιπροσώπου της Βουλής, που τελείωσε πριν από δύο χρόνια, δεν προτιμήθηκε από κανέναν από τους εκαποντάδες ηλικιωμένους της γύρω περιοχής. Δίνεται ως πρόταση η βελτίωση της απασχόλησης των ατόμων της τρίτης ηλικίας, είτε μέσα από προγράμματα ολιγόρωης ή εποχιακής εργασίας σε ιδιωτικές εταιρίες είτε σε μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις και ας μη λησμονούμε την παρότρυνση για ενασχόληση τους με τα εργάζειρα, τον κήπο, τα λουλούδια, τα εγγόνια, τον εθελοντισμό στην κοινωνική έρευνα, στις δραστηριότητες της εκκλησίας, όπως η φιλανθρωπία, το περιπάτημα, το κυνήγι, το αμπέλι, το μικρό κτήμα. Όμως, και οργανωμένα θα μπορούσε να υπάρξει εθελοντική εργασία, μέσα από τα ΚΑΠΗ, στις ομάδες θεάτρου, στις χορωδίες, στους διάφορους φυσιολατρικούς συλλόγους, με συχνές επισκέψεις στην ύπαιθρο και στους ανθρώπους της. Με την ευρύτερη έννοια, πιστεύω, ότι τα προβλήματα των ηλικιωμένων, εντάσσονται στα προβλήματα της κοινωνίας μας και γι' αυτό απαιτούν το ενδιαφέρον και τη συμβολή όλων μας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Δημήτριος Τασούλας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ (Β' Αθήνας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι και Έφηβοι Βουλευτές, όπως γνωρίζουμε η Αθήνα είναι πρωτεύοντα της Ελλάδας μας. Ωστόσο η Αθήνα έχει διχοτομηθεί από τους δύο μεγάλους Νομούς που τη διασχίζουν, τον Κηφισό και τον Ιλισό. Έχουν σχεδόν καλυφθεί, με αποτέλεσμα να αναδειχθούν τα βρόεια προάστια και τα δυτικά, που διαμορφώθηκαν, σε περιοχή με υποβαθμισμένα χαρακτηριστικά, όπως αυτά που θα αναφέρω παρακάτω.

Συγκοινωνιακό πρόβλημα. Η έλλειψη κοινωνικών και οικονομικών στόχων στη δυτική Αθήνα, οδηγεί τους κατοίκους της στη χρήση I.X. με αποτέλεσμα κυκλοφοριακό χάος, αύξηση νέφους και χάσιμο εργατωρών από τη παραγωγή, που αυτό έχει βαρύ κόστος για την εθνική οικονομία. Προτείνω, τη δημιουργία διαδημοτικής συγκοινωνίας για άμεση επαφή με το κέντρο της Αθήνας, γιατί εξαρτιόμαστε άμεσα από αυτό.

Η ανεργία μαστίζει σε μεγάλο βαθμό τη δυτική Αθήνα και ιδιαίτερα τους νέους του τόπου μας. Πόσο σημασία δίνει ο προγραμματισμός κράτους και Ευρωπαϊκής Ένωσης; Γι' αυτό προτείνω την τόνωση και την ενίσχυση του τριτογενούς τομέα, τη μόρφωση των εργαζομένων, τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Κοινωνικός τομέας. Είναι ιδιαίτερα υποβαθμισμένος και παρουσιάζεται σε έξαρση, ιδιαίτερα σε ειδικές ομάδες,

όπως οι παλιννοστούντες και οι τσιγγάνοι. Τα άτομα με ειδικές ανάγκες είναι οιμάδα παραμελημένη από το Κράτος, αλλά και από τον υγιή πληθυσμό, λόγω έλλειψης οικονομικών κονδυλίων για τη στήριξή τους. Τα απεξαρτημένα άτομα, πρώην χρήστες ναρκωτικών παρουσιάζουν δυσκολίες στη διαβίωσή τους με τον υπόλοιπο κόσμο. Οι γυναίκες και οι ηλικιωμένοι αποτελούν μικρή αριθμητικά οιμάδα. Δηλωτικό στοιχείο της υποβάθμισης είναι οι υψηλοί δείκτες θνητιμότητας. Στην υγεία, παρουσιάζεται έλλειψη νοσοκομειακής περιθαλψης.

Επίσης, το υπερσύγχρονο νοσοκομείο «Αππικόν» δεν λειτουργεί, γιατί υπάρχει χάσμα μεταξύ Κυβέρνησης και γιατρών με «θύμα» το λαό της δυτικής Αθήνας. Η πολιτιστική δραστηριότητα είναι ανύπαρκτη, καθώς περιορίζεται σε ένα δεκαήμερο του καλοκαιριού. Η υποβάθμιση του περιβάλλοντος από την κακοδιαχείριση των δήμων και ιδιαίτερα η άμεση επέμβαση στα 28.000 στρέμματα του Ποικιλού Όρους.

Για να μπορέσει, λοιπόν, η δυτική Αθήνα να ορθοποδηθεί και να ακολουθήσει τις σύγχρονες ευρωπαϊκές πόλεις, προτείνω: μείωση των ανισοτήτων, βελτίωση των συνθηκών ζωής, προστασία του περιβάλλοντος, προσέλκυση επενδύσεων και βελτίωση ευκαιριών για εργασία.

Επίσης, προτείνω το χωρισμό της Β' Εκλογικής Περιφέρειας σε β', η οποία θα περιλαμβάνει τη βόρεια και ανατολική και σε γ', η οποία θα περιλαμβάνει τη δυτική και νότια.

Ευχαριστώ που με ακούσατε και ελπίζω οι ανησυχίες μου και οι προβληματισμοί για μία καλύτερη δυτική Αθήνα να γίνουν πράξη.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει για να δευτερολογήσει η Έφηβος Βουλευτής Φιλίτσα Τσορμπατζούδη.

ΦΙΛΙΤΣΑ ΤΣΟΡΜΠΑΤΖΟΥΔΗ (Νομός Έβρου): Καταρχήν ευχαριστώ για τη δευτερολογή ευκαιρία που μου δώσατε. Ο κ. Πρόεδρος μου είπε ότι ο λόγος μου ήταν πολύ συνοπτικός. Θέλω να πω, ότι είχα γράψει μία άλλη εργασία πιο ευαισθητοποιημένη και με βάση τα προσωπικά μου βιώματα. Όμως, ως εισηγήτρια, μου ζητήθηκε να κάνω αυτό που παρουσιάσα. Θέλω, επίσης, να πω ένα μεγάλο «μπράβο» σε όλους τους φίλους Έφηβους Βουλευτές για τις εργασίες τους. Πιο πολύ, όμως, θέλω να συγχαρώ προσωπικά την Αθανασία Παπασταύρου για την τρομερή ευαισθητοποίησή της.

Επίσης, θέλω να συγχαρώ ιδιαίτερα και την Σοφία Θανασούλια. Ξέρω πως είναι να χάνεις δικούς σου ανθρώπους από τα ναρκωτικά και ξέρω, επίσης, και το ρατσισμό που υπάρχει προς όλα αυτά τα άτομα. Το έζησα αυτό για 2,5 χρόνια περιόπου με τον αδερφό μου, που δυστυχώς δεν τα κατάφερε και έφυγε από τη ζωή τόσο νωρίς και άδικα.

Τέλος, για να κλείσω, θέλω να σας πω να συνεχίσετε όλοι έτοι, να παίρνετε θάρρος και να λέτε όλα όσα σας απασχολούν, ότι κι αν είναι αυτά, για να μη νομίζουν κάποιοι, ότι

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

είμαστε όλοι πρόβατα που πάνε στη σφαγή.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Θέλω να πω στην Εισηγήτρια ότι δεν είπα ότι ήσουν πολύ συνοπτική, είπα ότι ήσουν πολυσυλλεκτική. Δεύτερον, μιλήσες για πρόβατα. Η «σφαγή των αιμάνων» μπορεί να πραγματοποιήσεις ως κινηματογραφικό έργο πολλά εισιτήρια, αλλά η «σφαγή των αιμάνων», κοινωνικών και άλλων, είναι αποτρόπαια πράξη κι όλοι πρέπει να συνεργήσουμε, ώστε να την αποφύγουμε.

Αναπτύχθηκαν πολλά θέματα. Η κυρία Δημαριδή μας είπε για τη κακομεταχείριση των παιδιών και κυρίως για τα ενδιαφέροντα στατιστικά στοιχεία που παρουσίασε. Η κυρία Μπέλλου, για το ρατσισμό, ομαλία η οποία ήταν σημαντική. Η Έφηβος Βουλευτής Καπόλου μιλήσε για τον επαγγελματικό προσανατολισμό. Ο Έφηβος Βουλευτής Κόνδης, ο οποίος μιλήσε για την αδυναμία του εκπαιδευτικού συστήματος και για τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό, που, πραγματικά, με βρίσκει σύμφωνο. Η Έφηβος Βουλευτής Αργυρίου, η οποία μιλήσε για τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό, που τόσο πολύ στερούμαστε. Για την Έφηβο Βουλευτή Κασάπη, πραγματικά, ήταν πολύ ενδιαφέροντα αυτά, που μας είπε, γιατί δε στάθηκε μόνο στο θέμα το ιατρικό, αλλά και στην θιμική του διάσταση, διότι η άλωνοποίηση πλήττει άμεσα, καίρια την ιδιοποσωπεία του ατόμου, δηλαδή, την ατομικότητά του, όχι μόνο απέναντι στο θείο, αλλά και απέναντι σ' άλλους εμάς.

Ήταν πολύ ενδιαφέρουσες οι σκέψεις της.

Η κυρία Παπαχρήστου είπε, ότι η Εκκλησία απέχει. Θα έλεγα ότι έχει την ευτυχία, ως εκ Μαγνησίας καταγόμενη, να έχει μία εκκλησιαστική εκπροσώπηση, που είναι πολύ σημαντική στο δημογραφικό θέμα. Οι ακρίτες συνάδελφοι θα γνωρίζουν ότι η Εκκλησία εξ ιδίων πληρώνει επίδομα στους πολύτεκνους. Επομένως, για λόγους σωστής διαχείρισης του θέματος, θα πρέπει να το αναφέρουμε αυτό. Άκουσα και κάποιους άλλους συναδέλφους, που είπαν πως θα πρέπει να διαθέσει η Εκκλησία περιουσία, για να μπορέσουν να υποβοηθηθούν οι άστεγοι και οι πολύτεκνοι.

Πρέπει να σας πω πως τα περί εκκλησιαστικής περιουσίας είναι μύθος. Η Εκκλησία έχει ελάχιστη αστική περιουσία. Έχει ευρεία περιουσία σε αγροκτήματα, τα οποία είναι ανεκμετάλλευτα και τα οποία είναι απρόσοδα. Δεν είναι, λοιπόν, εύκολο στην Εκκλησία να δώσει αποκατάσταση. Να πω, ακόμη, πως με ένα νόμο, επανομαζόμενο «νόμο του Τρίτη» η εκκλησιαστική περιουσία είναι σε ένα μετέωρο βήμα, διότι έχει ήδη περιέλθει η περιουσία αυτή στην Πολιτεία. Θεωρώ, λοιπόν, ότι η Εκκλησία δεν απέχει, και ότι αυτή η άποψη δεν αποδίδει τη σωστή διάσταση των πραγμάτων.

Αξιοσημείωτη ήταν και η ομιλία της Βασιλικής Μάντζαρη, σχετικά με τις προκαταλήψεις και τη διαμόρφωση του χαρακτήρα. Θέλω να σταθώ, ομως, λίγο περισσότερο σε αυ-

τά, που μας είπε η κυρία Ανδρεοπούλου από την Κοζάνη.

ΦΙΛΙΤΣΑ ΤΣΟΡΜΠΑΤΖΟΥΔΗ (Νομός Έβρου – Εισηγήτρια): Κύριε Πρόεδρε, αν μπορούσα να διακρίψω για λίγο, θα ήθελα να σας πω πως είμαι από πολύτεκνη οικογένεια του Έβρου και δεν έχω δει καμία συνεισφορά της Εκκλησίας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Είναι γνωστό ότι η συνεισφορά της Εκκλησία χορηγείται, αρκεί να απευθυνθείτε στον Δεσπότη σας. Είναι κάτι γνωστό, που έχει ανακοινωθεί επισήμως και που έχει κατακριθεί η Εκκλησία γι' αυτό, επειδή δίνει επίδομα μόνο στους ορθοδόξους χριστιανούς και όχι στους Έλληνες Μουσουλμάνους πολίτες.

Συνεχίζοντας, να πω ότι η κυρία Ανδρεοπούλου ζήτησε να αφήσουν οι πολιτικοί τα «θα», γιατί έχουμε κουράσει το λαό. Έχετε απόλυτο δίκιο. Να πω, ομως, το εξής. Για τη μοίρα αυτού του τόπου δεν ευθύνονται μόνο οι πολιτικοί, κατεξοχήν ευθυνόμαστε εμείς. Όταν εγώ είμαι δημαγωγός και εσύ με επιδοκιμάζεις και με εγκρίνεις, εκλέγοντάς με, τότε μην τα βάζεις μαζί μου. Ο τόπος αυτός πρέπει και δικαιούται να προχωρήσει, γιατί έχει παιδιά σαν εσάς. Δε φταίει η πολιτική, αλλά οι πολιτικοί, όσοι από εμάς δημαγωγούμε. Εσείς, ομως, με το δικαίωμα που έχετε να μας προκορίνετε ή να μας αποδοκιμάζετε, μπορείτε αυτό να το περιορίσετε. Σε λίγο, που θα ψηφίζετε, μην απολαύτε αυτό το δικαίωμά σας. Μην απέχετε από τις εκλογές. Η λευκή ψήφος είναι αρνητική υπηρεσία στη δημοκρατία. Εσείς, ως Έφηβοι Βουλευτές, θα πρέπει να καταλάβετε πως, αφού η συντεταγμένη Πολιτεία σας δίνει το δικαίωμα της ψήφου, να μην παραλείπετε να το αισκετείτε. Αν δε σας εκφράζετε κάποιος, να ψηφίζετε τον λιγότερο κακό, αλλά να ψηφίζετε και να μη δίνετε το δικαίωμα στους φαύλους και κακούς να επιτελούν την κακή τους λειτουργία, σε βάρος των δικών σας συμφερόντων και του έθνους σας.

ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ (Νομός Μαγνησίας): Σχετικά με την Εκκλησία, θα ήθελα να πω πως δε μου αρέσει να βλέπω όλους αυτούς τους κυρίους της Εκκλησίας να ζουν και να ντύνονται τόσο πλουσιοπάροχα και άλλες φτωχές οικογένειες να πεινάνε.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Κρατούμε την παρατήρησή σου, αλλά να πω, πως η στολή, που φοράει ο καθένας, αποτελεί θέμα παραδόσεως.

Έχει να κάνεις άλλος παρατηρήσεις;

Ο Έφηβος Βουλευτής Τασούλας Δημήτρης έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ (Β' Αθήνας): Η όγδοη ομιλήτρια συνάδελφος είχε πει πως έχουμε ως έξι όλο το βάρος μας στους Ολυμπιακούς Αγώνες και πολλοί μένουν άστεγοι. Θα ήθελα να της υπενθυμίσω, πως τα Ολυμπιακά Χωριά θα δοθούν σε άπορους ανθρώπους, με τη βοήθεια του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Ο Έφηβος Βουλευτής Καρατζάς Ανδρέας έχει το λόγο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ (Β' Αθήνας): Θα ήθελα να σας ρωτήσω, αν όλα αυτά που λέμε εδώ μέσα, εισακούνται και λαμβάνονται υπόψη. Εγώ δε νομίζω ότι συμβαίνει κάτι τέτοιο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Είναι μια παρατήρηση με νόημα.

Ο κ. Μελισσάρης έχει το λόγο.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΗΣ (Μέλος του Εκπαιδευτικού Προγράμματος «Βουλή των Εφήβων»): Αυτό το ερώτημα τίθεται κάθε χρόνο από τους Έφηβους Βουλευτές, αλλά και από τους μαθητές προς τους Συνδέσμους καθηγητών τους. Γνωρίζετε ότι, μολονότι η δημοκρατία δίνει το δικαίωμα στον κάθε πολίτη της να διατυπώνει την άποψή του, αυτό δε σημαίνει ότι κάθε άποψη πραγματοποιείται. Στη Βουλή διατυπώνουν τα διάφορα κόμματα τη γνώμη τους, τη στηρίζουν, αλλά, όσα λέγονται, δε γίνονται νόμοι του κράτους.

Ωστόσο, η «Βουλή των Εφήβων», κάθε χρόνο, εκδίδει έναν τόμο, όπου περιλαμβάνεται η αποδελτώση των κειμένων των μαθητών, που πήραν μέρος σε Επιτροπές και στην Ολομέλεια. Αυτούς τους τόμους τους στέλνει η Βουλή στους διάφορους κοινωνικούς και επιστημονικούς φορείς, όπως, επίσης, και στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και στην Εκκλησία.

Εκείνοι έχουν την υποχρέωση να συμβουλευτούν και να δουν, τι είπαν τα παιδιά αυτής της Συνόδου, της φετινής, της περυσινής, εάν δεν το κάνουν, κάνουν κακό του κεφαλού τους. Όμως, το γεγονός ότι εσείς έχετε το δικαίωμα να πείτε τη γνώμη σας, είναι πολύ σημαντικό. Το Πρόγραμμα είναι Εκπαιδευτικό. Δε ζητάμε εμείς να νομοθετήσουμε, ως Βουλή των Εφήβων, ζητάμε να πούμε τη γνώμη μας και εκείνοι που πρέπει να την ακούσουν, ας την ακούσουν.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Πώς νομίζετε ότι ψηφίζονται οι νόμοι; Έρχεται η επιφοίτηση του Αγίου Πνεύματος; Ο νόμος είναι το τελικό στάδιο μιας κοινωνικής επεξεργασίας. Οι άνθρωποι προβάλλουν διάφορα αιτήματα, υπάρχουν κάποια πεδία κοινωνικών σχέσεων, τα οποία έχουν ανάγκη από τη ρυθμιστική παρέμβαση του κράτους. Το θέμα ωριμάζει, βλέπετε θέματα, τα οποία ασφυκτιούν, λίνονται μετά από 5 με 10 χρόνια. Υπάρχει ένα μακρό στάδιο ωρίμασης σ' αυτήν την εξελικτική διαδικασία. Παίζει ρόλο η Βουλή των Εφήβων. Σημασία δεν έχει να εισακούνται η άποψή σας, σημασία έχει πρότα να ακούνται. Πολλές από τις απόψεις σας ή κάποιες δεν μπορούν να γίνουν πραγματικότητα. Κάποιος από εσάς είπε προηγουμένως, ότι φταίει ο εργοδότης που πάρονται αλλοδαπούς. Εγώ στη θέση του δε θα έλεγα ότι φταίει ο εργοδότης.

Φταίει η Πολιτεία, που δε φροντίζει πρώτα τους ημεδαπούς και μετά για τους άλλους.

Δεν μπορεί κάθε πρόταση να γίνεται νόμος, αλλά έχει σημασία ότι εσείς μπορείτε να εκφραστείτε και αυτή η τοποθέτησή σας συναθροίζεται με γνώμες άλλων και φτάνει στο σημείο να επιλυθεί με μία ρυθμιστική παρέμβαση της Πολιτείας. Είναι πολύ σημαντικός ο θεσμός.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ ΚΑΒΟΥΡΑ (Νομός Αρκαδίας): Πάνω στο ερώτημα που έθεσε ο συνάδελφος, θέλω να πω ότι στην πρώτη έκθεσή μου που απέστειλα και ήρθε εδώ στη Βουλή, είχα κάνει μία σημείωση ότι είναι ιδιαίτερα άσχημο να βλέπεις ταμειακή μηχανή στα καφενεία των μικρών χωριών. Μετά από λίγο καιρό έμαθα ότι ο Πρωθυπουργός κατήργησε τις ταμειακές μηχανές. Η γνώμη μου είναι ότι, ο, τιδήποτε λέμε, ακούγεται.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Έχω και εγώ την ίδια γνώμη.

ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ (Νομός Αχαΐας): Η Εισηγήτρια αναφέρθηκε στην ευθανασία και είπε ότι θα πρέπει να είναι δικαίωμα του κάθε ανθρώπου να επιλέγει το θάνατό του. Δε νομίζω ότι αυτό πρέπει να ισχύει. Η ζωή δεν πρέπει να αφαιρείται για κανένα λόγο, εάν δεν το αποφασίσει ο Θεός.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Καταγράφονται και οι δύο απόψεις. Το θέμα της ευθανασίας στο χώρο της ανθρώπινης διανόησης δεν έχει επιλυθεί. Διάφοροι ειδικοί διαφωνούν μεταξύ τους, εάν η ευθανασία είναι δικαίωμα που μπορεί να ασκήσει κάποιος ή αν είναι θείο δώρο και είναι αναπαλλοτρίωτο. Η ευθανασία αντιμετωπίζεται με πολύ προσοχή στον ποινικό μας κώδικα, όπως π.χ. στην Αμερική με τον Αρμένιο γιατρό, ο οποίος θανάτωνε αιθενείς που βρίσκονταν στο τελευταίο στάδιο, παραπέμφθηκε σε δίκη και καταδικάστηκε, διότι θεωρήθηκε ότι το χρέος της επιστήμης εξαντλείται στην προσφορά μέσων ανακουφίσεως εν ζωή. Δεν υπερβαίνει το δικαίωμα του γιατρού ή του οποιουδήποτε άλλου να απαλλοτρίωσει την ανθρώπινη ζωή, εν ονόματι της ανακουφίσεως του ασθενούς από κάποιους πόνους. Είναι ένα μεγάλο θέμα και μακάρι να υπάρξει ένα άλλο επίπεδο, για να συζητήσουμε αυτό το θέμα.

ΣΟΦΙΑ ΘΑΝΑΣΟΥΛΙΑ (Β' Αθήνας): Θέλω να πω κάτι για το Ολυμπιακό χωριό. Όταν μιλάμε για άπορους αναφερόμαστε, κατά κύριο λόγο, στην καλυτέρευση της ζωής τους. Όταν μιλάμε για χρήστες ναρκωτικών, μιλάμε για την ίδια τους τη ζωή. Στην Αθήνα αυτή τη στιγμή υπάρχουν τέσσερα κέντρα απεξάρτησης, άλλα τόσα στη Θεσσαλονίκη. Αυτό για μένα είναι ανεπίτρεπτο. Οι χρήστες ολοένα και αυξάνονται. Πιστεύω ότι το Ολυμπιακό χωριό πρέπει να διατηρηθεί για ένα τέτοιο σκοπό. Θεωρώ ντροπή να χάνονται νέοι άνθρωποι από την αδιαφορία των περισσοτέρων.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Άλλο το θέμα των άστεγων και άλλο των ναρκομανών.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

ΕΛΕΝΗ ΣΤΑΥΡΙΔΟΥ (Α' Πειραιά): Θέλω να πω κάτι σχετικά με το θέμα της παιδείας. Σχετικά με το μύθο που έχει δημιουργηθεί γύρω από τα φροντιστήρια και τη χρησιμότητά τους. Αυτό το μύθο μόνο εμείς μπορούμε να τον καταρρίψουμε με την προσωπική μας προσπάθεια και αν πιστέψουμε και πούμε όχι θα προσπαθήσουμε όλοι με τις δικές μας δυνάμεις να μπορέσουμε να ορθοποδήσουμε.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Δεν είναι θέμα της Επιτροπής μας.

ΜΑΡΙΑ ΣΠΗΛΑΙΩΠΟΥΛΟΥ (Β' Αθήνας): Πάνω σ' αυτό, που μόλις ελέγχθηκε, το σύστημα της παιδείας δε βοηθάει να μην πάμε σε φροντιστήριο. Όταν έχεις να δώσεις εννιά μαθήματα πανελλαδικά, οπωσδήποτε χρειάζεται βοήθεια.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Σωποτίνου Βιργινία.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ ΣΩΠΟΤΙΝΟΥ (Νομός Κερκύρας): Είμαστε πραγματικά καταναγκασμένοι και εκ του συστήματος να πηγαίνουμε σε φροντιστήρια και να κάνουμε ιδιαίτερα μαθήματα. Η διδασκαλία στο σχολείο δεν είναι επαρκής. Έτσι, με οικονομική ζημιά των οικογενειών μας άλλα και του προσωπικού μας χρόνου, αναγκαζόμαστε και βρισκόμαστε σε μια τέτοια κατάσταση.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαμαρέλη Παναγιώτα.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΜΑΜΑΡΕΛΗ (Α' Πειραιά): Εγώ, φέτος, στην τελευταία τάξη του Λυκείου, αναγκάστηκα να αλλάξω κατεύθυνση και από την τεχνολογική πήγα στην θετική. Εάν δεν κάνω φροντιστήριο, πώς θα μπορέσω να καλύψω τα κενά μιας ολόκληρης τάξης, εφόσον σε ένα οποιοδήποτε σχο-

λείο ο καθηγητής δεν θα καθίσει πάνω από το κεφάλι μου, για να καλύψει τα όσα κενά τυχαίνει να έχω. Θα κοιτάξει την πρόσδοτης υπόλοιπης τάξης. Η μόνη μου, λοιπόν, διέξοδος είναι η ενισχυτική διδασκαλία και τα φροντιστήρια, όσο και εάν στοιχίζουν. Το επίπεδο δυσκολίας των εξετάσεων, είναι αρκετά υψηλό σε σχέση με αυτά που αποκομιζουμε όλη τη χρονιά, επειδή σε κάθε σχολείο, η κάθε τάξη είναι άνω των 25-30 παιδιών. Κανένας, λοιπόν, καθηγητής δεν θα κάτσει να κοιτάξει τις αδυναμίες των αδύνατων μαθητών, αλλά θα κοιτάξει περισσότερο την πρόσδοτο των ανώτερων μαθητών.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Τασούλας Δημήτριος.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ (Β' Αθήνας): Θα ήθελα να κάνω μια παραπήρηση στην Έφηβο Βουλευτή Αθανασία Παπασταύρου, για τον πόλεμο στο Ιράκ. Ότι, δηλαδή, οι Ευρωπαίοι ηγέτες δεν ακολούθησαν μια κοινή πολιτική. Νομίζω ότι κάνει λάθος και ότι εμείς, ως Ελληνική Προεδρία, ασκήσαμε άψογα τα καθήκοντά μας και τα πήγαμε πολύ καλά και κατάφεραν να ακολουθήσουν όλες οι χώρες της Ε.Ε. μια κοινή πορεία. Πρέπει να δώσουμε συγχαρητήρια στην Ελληνική Κυβέρνηση και την Ελληνική Προεδρία.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Η συνεδρίαση λύνεται για αύριο στις 10.30' το πρωί.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Β' ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 15-9-2003

Στην Αθήνα, σήμερα, 15 Σεπτεμβρίου 2003, ημέρα Δευτέρα και ώρα 10.35' π.μ. στην Αίθουσα 223 (2ος όροφος) του Μεγάρου της Βουλής, συνεδρίασε η Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων (1ο Τμήμα) της Βουλής των Εφήβων, υπό την προεδρία του Βουλευτή Β' Περιφέρειας Πειραιά κ. Αναστασίου Νεράντζη, με αντικείμενο την εξέταση των θεμάτων: «Δημογραφικό Πρόβλημα, Ρατσισμός, Ανθρωπισμός, Υγεία - Νοσοκομεία, Κοινωνική Ασφάλιση, Περιθάλψη, Βία - Εγκληματικότητα, Ναρκωτικά, Οικογένεια, Διαπροσωπικές Σχέσεις - Χάσμα Γενεών, Σωματική - Ψυχική Υγειεινή, Κάπνισμα, Αλκοόλ, Αστεγοί, Εργασία - Ανεργία, Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Μεταφορές, Εφηβεία (Νεανικοί Προβληματισμοί - Οράματα, Προβλήματα νέων - Κίνδυνοι, Χαρακτηριστικά νέων), Ευθανασία και Κλωνοποίηση» της Σύνθεσης Κειμένων των μαθητών της Α', Β' και Γ' Τάξης του Ενιαίου Λυκείου και των Τ.Ε.Ε., καθώς και των Τ.Ε.Ε. Μαθητείας Α' κύκλου του Ο.Α.Ε.Δ. από την Ελλάδα και τον Απόδημο Ελληνισμό και των μαθητών της Β' Τάξης των Λυκείων και των Τεχνικών Σχολών από την Κύπρο, που συμμετέχουν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων», Ή' Σύνοδος 2002 - 2003 (2η συνεδρίαση).

Στη συνεδρίαση της Επιτροπής συμμετείχαν οι Έφηβοι Βουλευτές: Αγγελίτσα Βαρβάρα (Α' Αθήνας), Αλεφαραγή Άννα (Ν. Κυκλαδων), Ανδρεοπούλου Ευθυμία (Ν. Κοζάνης), Αντώνη Στυλιανός (Ν. Αχαΐας), Αργυρίου Στυλιανή (Β' Πειραιά), Βασιλάκη Αικατερίνη (Α' Αθήνας), Βούλη Παναγιώτα (Ν. Αχαΐας), Γκουορλιά Ιωάννα (Α' Αθήνας), Γλαρού Τριανταφυλλώ (Επικρατείας), Δάντη Ειρήνη (Ν. Δράμας), Δημαράδη Ευγενία (Α' Αθήνας), Εσκιόγλου Φωτεινή (Ν. Κήλικ), Ζαχαροπούλου Κατερίνα (Α' Αθήνας), Θανασούλια Σοφία (Β' Αθήνας), Θεοχαρίδου Καλυψώ (Πάφος - Κύπρος), Κάβουρα Αντιγόνη (Ν. Αρκαδίας), Καπόλου Ελένη (Β' Αθήνας), Καρατζάς Ανδρέας (Β' Αθήνας), Καρυπίδου Αθανασία (Ν. Πέλλας), Κασάπη Δυράνδη (Καρπασία - Κύπρος), Κατσογιδάκης Αγγελος (Β' Αθήνας), Κόνδης Βλάστης (Ν. Κορινθίας), Κοίτσαλος Κώστας (Ν. Μαγνησίας), Κυρατζή Χρυσούλα (Ν. Καστοριάς), Κωτίνας Χριστόδουλος (Ν. Ιωαννίνων), Μάκρα Κωνσταντία (Α' Αθήνας), Μαρκή Μαριγιάννα (Λεμεσός - Κύπρος), Μάντζαρη Βασιλική (Β' Αθήνας), Μαμαρέλη Παναγιώτα (Α' Πειραιά), Μουστακίδου Δήμητρα (Ν. Ξάνθης), Μπεκίρη Σπυριδούλα (Ν. Αχαΐας), Μπέλλου Δέσποινα (Ν. Πρέβεζας), Παναγιώτου Κωνσταντίνος (Ν. Καρδίτσας), Παπασταύρου Αθανασία (Ν. Αχαΐας), Παπαχρήστου Χρυσούλα (Ν. Μαγνησίας), Παρασκευοπούλου Μαρία (Ν. Βοιωτίας), Πετροπούλου Νικολέτα (Ν. Αχαΐας), Πίττα Αναστασία (Λευκωσία - Κύπρος), Προκόπη Γεωργία (Α' Αθήνας), Σέδεσλη Κατερίνα - Παναγιώτα (Β' Αθήνας), Σπηλιοπούλου

Παρασκευή (Επικρατείας), Σπηλιωτοπούλου Μαρία (Β' Αθήνας), Σταυρίδου Ελένη (Α' Πειραιά), Σωποτίνου Βιργίνια (Ν. Κέρκυρας), Ταβουλάρη Εμπηλία (Ν. Λακωνίας), Τασούλας Δημήτρης (Β' Αθήνας), Τζαβέλλα Κατερίνα (Β' Αθήνας) και Τσοομπατζούνδη Φιλίτσα (Ν. Έβρου).

Στη συνεδρίαση παραβρέθηκαν και τα μέλη του Εκπαιδευτικού Προγράμματος «Βουλή των Εφήβων» κ. Ηλίας Κατσούλης, Καθηγητής Πολιτικής Κοινωνιολογίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο Αθηνών, καθώς και η κ. Φανή Πετραλιά, δημοσιογράφος.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, αρχίζουμε τη συνεδρίαση της Επιτροπής και το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Κωνσταντίνος Παναγιώτου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ (Νομός Καρδίτσας): Αξιότιμε κ. Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, το σύνθημα «SOS, ο ρατσισμός» έκανε την εμφάνισή του, πριν από μερικά χρόνια, σε χώρες όπως η Γαλλία και η Γερμανία. Όμως, και παλαιότερα, οι Αρχαίοι Έλληνες έλεγαν «πας μη Έλλην βάρβαρος», αφού ήθελαν να επιδείξουν την οικονομική και πολιτιστική τους ανωτερότητα. Σήμερα, το φαινόμενο του ρατσισμού ανταποκρίνεται και στη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα. Οι συνεχιζόμενες συγκρούσεις λόγω του ρατσισμού, ενός φαινομένου κοινωνικής παθογένειας αποτυπώνονται καθημερινά στο διεθνή και ελληνικό Τύπο, απεικονίζοντας μια χρονίας δρώσα κατάσταση. Η ειδησεογραφική εισβολή του AIDS έφερε ξανά στην επιφάνεια ένα πλήθος ηθικοκοινωνικών φυλετικής εμμονής προκαταλήψεων το οποίο υπέβοσκε αιθόρυβα έως τώρα.

Εξετάζοντας το θέμα πολύπλευρα, το φαινόμενο είναι επινόηση της αποικιοκρατίας, του ψηφιαλισμού, της εκμετάλλευσης και της υποδούλωσης των λαών. Επίσης, ο ρατσισμός εξυπηρετεί τα συμφέροντα της μειοψηφίας, των λευκών που καταδυναστεύουν την πλειοψηφία των εγχρώμων. Επίσης, ο ρατσισμός είναι συνονθύλευμα οικονομικής και πολιτιστικής απελπισίας, ανεργίας, ξενοφοβίας, ενώ οφείλεται κυρίως στην έκπτωση των αξιών των δημοκρατικών θεσμών. Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι ο ρατσισμός είναι μια πολιτική ιδεολογία, που διακρίνεται σε φυλετικό και κοινωνικό. Οι συνέπειες του προβλήματος είναι πολυάριθμες. Προβάλλονται έντεχνα ως κριτήρια για την ανώτερη κλίμακα ο πλούτος, η καταγωγή, η ανώτερη παιδεία και το αρσενικό φύλο. Επιδιώκει να διατηρεί στο λεξιλόγιο της μεταψυχοπολεμικής περιόδου τις μειονότητες, τον εθνικισμό, το φασισμό και το νεοναζισμό. Επιπρόσθετα υπονομεύει τη δημοκρατία παρακινώντας τους ρατσιστές σε εξτρεμιστικές πράξεις και διατηρεί τη βία, την ανισότητα και την αδικία.

Για την αντιμετώπιση των ρατσιστικών εκδηλώσεων, πρέπει να βοηθήσουμε οι πολιτικοί και οι πολίτες για την οικονομική ανάκαμψη, καθώς και να σεβόμαστε τα θεμελιώδη

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

δικαιώματα των άλλων. Ακόμη, πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι έχουμε κοινή ευθύνη για την αναβίωση και έξαρση του εθνικισμού, του νεοναζισμού και πρέπει να απαλλαγούμε από την ξενοφοβία μας. Οφείλουμε να πατάξουμε το ρατσισμό με αγώνες, δημιουργώντας μια ειρηνική, πλουραλιστική και δημοκρατική κοινωνία. Επίσης, οφείλουμε να δηλώνουμε την αντίθεσή μας στο πρόβλημα με πορείες, απεργίες, διαβήματα και ψηφίσματα. Χρειάζεται επιστράτευση του Ο.Η.Ε. για την καταπολέμηση της πείνας, του αναλαβαθητισμού και της περιθωριοποίησης. Απαραίτητη είναι η παρέμβαση της Εκκλησίας και των Μ.Μ.Ε.. Ακόμη πρέπει να δημιουργήσουμε ανθρωποκεντρική παιδεία και να πατάξουμε την αποχαλίνωση των ηθών. Τέλος, στις ανθρώπινες σχέσεις πρέπει να προτάσσεται το «είναι» και όχι το «έχει». Μέσα σε αυτό το κλίμα του έρποντος ρατσισμού, η αιστυνομία, αλλά και ο εκάστοτε Υπουργός Δημόσιας Τάξης δεν έκαναν εμφανή καμία διάκριση μεταξύ αυτών που υφίστανται το ρατσισμό και αυτών που τον προκαλούν.

Ως χώρα φαίνεται ότι βρήκαμε και πάλι κάποιον για να του ρίξουμε το ανάθεμα και, έτσι, εφησυχασμένοι, να συνεχίζουμε να βαδίζουμε προς το πουθενά. Πας διαφορετικός, λοιπόν, κακός. Λες και αν διώξουμε τον διαφορετικό η κοινωνία μας θα μετατραπεί σε όμορφο κόσμο ηθικά, αγγελικά πλασμένο. Αδιαφορώντας για το τι οδηγεί όλους αυτούς τους ανθρώπους στη διαφορετικότητα, μη ξεχωρίζοντας τους καλούς και τους κακούς, τους εντάσσουμε όλους σε μια κατηγορία. Στους διαφορετικούς που είναι α priori οι κακοί και φταίνε για όλα. Ρατσισμός δεν είναι μια περίοδος της ιστορίας ή ένα εξωτικό γεγονός, απλώς ζει καθημερινά αναμεσά μας και στ' αλήθεια βασιλεύει. Ο ρατσισμός ελλοχεύει. Ευχαριστώ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Νικολέτα Πετροπούλου.

ΝΙΚΟΛΕΤΑ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ (Νομός Αχαΐας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι. Θα προσπαθήσω να αναπτύξω το θέμα με το οποίο ασχολήθηκα. Τη συμπεριφορά των ανθρώπων απέναντι στα δυσλεξικά παιδιά.

Η δυσλεξία καταρχήν είναι μια μαθησιακή δυσκολία, δηλαδή αδυναμία εκμάθησης της ανάγνωσης και της γραφής. Όσοι ακούν τον όρο αυτό για πρώτη φορά νομίζουν ότι είναι νοητική καθυστέρηση, ή ακόμα πολλές φορές και ασθενεία. Στον 21ο αιώνα η Πολιτεία θα έπρεπε να έχει προνοήσει γι' αυτά τα παιδιά. Δηλαδή, να φοιτούν όλα σε ένα σχολείο συγκεκριμένο. Επειδή, όμως, αυτό δεν είναι εφικτό αναγκάζονται να κάνουν μάθημα με όλα εντός εισαγωγικών υγιή παιδιά και αισθάνονται άσχημα γιατί νιώθουν ότι δε τα καταλαβαίνουν. Οι μέρες τους δεν περνούν και τόσο ωραία. Έρχονται σε επαφή με άτομα, τα οποία τα εκθέτουν με οποιοδήποτε τρόπο, τους συμπεριφέρονται όπως σε παι-

διά με ειδικές ανάγκες. Φοιτούν σε σχολεία που τα υπόλοιπα παιδιά και οι καθηγητές, εξαιτίας της έλλειψης ενημέρωσης, όταν ακούν αυτόν τον όρο φοβούνται τόσο πολύ, που ίδεν θα τους δώσουν σημασία ή η συμπεριφορά τους θα είναι προσεγμένη. Και στις δύο περιπτώσεις θα αισθάνονται άβολα. Τα παιδιά αυτά είναι φυσιολογικά. Είναι σαν και εμάς. Δεν διαφέρουν σε τίποτα. Και όμως νομίζουν και νιώθουν υποφέρουν. Από τη στιγμή που θα μάθουν ότι είναι δυσλεξικά όλα αλλάζουν. Γνωριμίες με άλλα παιδιά, μαθήματα λογοθεραπείας, ψυχολογική υποστήριξη, είναι μόνο από τις λίγες και διαφορετικές από εμάς δραστηριότητές τους.

Εμείς, όταν μάθουμε ότι ο συμμαθητής μας είναι δυσλεξικός, τότε το πιο σύγουρο είναι να πέσουμε από τα σύννεφα. Όπως είναι λογικό θα αρχίσουμε να τα πλησιάζουμε σιγά σιγά, όχι από αγάπη, αλλά από λύπη, συμπόνια, περιέργεια. Και αυτό είναι το χειρότερο. Τα παιδιά αυτά θέλουν γύρω τους άτομα που να τα αγαπούν. Λογικό είναι οι καθηγητές να δεξιούν το ενδιαφέρον τους περισσότερο σ' αυτά τα παιδιά. Και εδώ είναι το χειρότερο. Δηλαδή, η φίλη μου είναι δυσλεξική. Κανονικά και με το νόμο στα διαγνωνίσματα και στις εξετάσεις του Ιουνίου, εξετάζεται προφορικά. Οι υπόλοιποι συμμαθητές της βλέποντάς το άρχισαν να τη ξηλεύουν γιατί πίστευαν πως οι καθηγητές τη συμπαθούσαν και της χάριζαν βαθμούς, με αποτέλεσμα να γίνεται θέμα συζητήσεων στα διαλείμματα.

Αν αυτή η συμπεριφορά κυριαρχεί στα σχολεία, φανταστείτε τη συμπεριφορά των άλλων ανθρώπων. Περνούν τα εφηβικά τους χρόνια γεμάτα αγωνία και φόβο για το αύριο και την επαγγελματική τους αποκατάσταση. Άγχος για το πώς θα τους δεχθεί η κοινωνία, τρόμο για το αν θα μείνουν στο περιθώριο και ελπίδα για τη μελλοντική δικαίωσή τους. Πιστεύουν πως όλα θα αλλάξουν. Δε θα σηκώνονται στον πίνακα φοιτούμενοι πως θα κάνουν κάποιο λάθος και τους κοροϊδέψουν και τους πουν χαζούς. Δε θα έχουν συναισθήματα χαμηλής αυτοπεποίθησης και απαισιοδοξίας. Θα ελπίζουν, θα προσπαθούν και δε θα τα παρατάνε. Ο κόσμος καταχίνει αυτά τα παιδιά και τους γονείς τους, με αποτέλεσμα οι περισσότεροι από αυτούς να σταματήσουν να τα βοηθούν ή να ντρέπονται γι' αυτά.

Εποτέ, λοιπόν, έχουμε ένα νοήμονα μαθητή, ο οποίος ενώ στην αρχή έχει τη μαθησιακή δυσκολία, στη συνέχεια γίνεται στενοχώρια η οποία οδηγεί σε απαισιοδοξία, σε τροφοδότηση περισσότερων προβλημάτων, σε ψυχολογικά προβλήματα και, τέλος, στην καταστροφή ενός ταλαντούχου παιδιού, που θα μπορούσε να δώσει και να πάρει πολλά από την κοινωνία. Τους λένε συνέχεια να απαιτήσουν τα δικαιώματά τους. Άλλα πώς θα τα απαιτήσουν όταν δεν υπάρχει ενημέρωση;

Θα κλείσω με τη μαρτυρία της φίλης μου, η οποία έγινε αφορμή για να αισχοληθώ με το θέμα αυτό. «Όταν άκουσα ότι έχω δυσλεξία, νόμιζα ότι έχω διανοητική καθυστέρηση.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Όμως δεν είχα. Δεν μπορώ να πω ότι οι μέρες μου περνούν ωραία. Στην τάξη φοβάμαι να σηκώσω το χέρι μου, μήπως και οι συμμαθητές μου με κορδύδεψουν στο κάθε λάθος που θα κάνω. Ή ακόμα όταν ο καθηγητής σηκώσει άλλο μαθητή επειδή αργώ να απαντήσω. Νοσταλγώ τα παλιά τα χρόνια που ήμουν ίδια με τα άλλα παιδιά, όχι πως τώρα είμαι διαφορετική, απλώς μου συμπεριφέρονται όλοι σαν να είμαι μια γυάλινη κούκλα. Ακόμα και μέσα στο σπίτι μου λένε ότι τίποτα δεν έχει αλλάξει, αλλά έχουν αλλάξει πολλά. Οι σχέσεις με τους συμμαθητές μου ψυχράθηκαν, επειδή νομίζουν ότι το να εξετάζομε προφορικά είναι πλεονέκτημα. Και αυτό επειδή δεν ξέρουν τι είναι δυσλεξία. Πώς εγώ, σας ρωτώ, θα απαιτήσω τα δικαιώματά μου, όταν δεν υπάρχει ενημέρωση; Ελπίζω πως μια μέρα θα φοιτήσω σε μια τάξη που οι συμμαθητές μου θα είναι σαν και εμένα. Ως τότε, όμως, θα συνεχίσω να ζω παλεύοντας να ξεπεράσω τη δυσκολία μου. Θα προσπαθώ να πείσω τους ανθρώπους που δεν γνωρίζουν γι' αυτήν, γι' αυτό που είναι πραγματικά».

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Η κυρία Πετροπούλου με αυτές τις σκέψεις και με αυτό το λόγο κατανίκησε ούτως ή άλλως τη δυσλεξία.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Άννα Αλεφραγκή.

ANNA ΛΑΕΦΡΑΓΚΗ (Νομός Κυκλαδών): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές. Θα ήθελα να αναφερθώ σε ένα θέμα που ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων θα πρέπει να μας προβληματίσει όλους. Όλοι γνωρίζουν ότι στην εποχή μας κυριαρχούν τεράστιες αλλαγές, οι οποίες διαμορφώνουν ιστορία. Οι αλλαγές αυτές είναι τόσο θετικές όσο και αρνητικές. Στη σημερινή μας κοινωνία αρχίζουν να φθείρονται και σταδιακά να αλλοιώνονται κάποιες αξίες.

Η δική μας θέση, η θέση των νέων απέναντι σ' αυτή τη φθορά, είναι η άμεση κινητοποίηση και η αποφυγή οποιασδήποτε παθητικής στάσης απέναντι στα γεγονότα. Γιατί υπάρχουν ακόμα κάποιες αξίες που στηρίζονται αποκλειστικά σε εμάς και με τη δική μας συμβολή, μπορούμε να ανατρέψουμε τα περισσότερα κακώς κείμενα που συμβαίνουν γύρω μας.

Μια τέτοια σημαντική αξία είναι και ο εθελοντισμός, που στηρίζεται αποκλειστικά και μόνο στην προσωπική βούληση του καθενός και στο ενδιαφέρον του κάθε πολίτη για συμμετοχή στα κοινά. Ο εθελοντισμός συνδέεται άμεσα με τον αθλητισμό και συγκεκριμένα με τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Πράγματι, στην επιτυχία των Ολυμπιακών Αγώνων συμβάλλουν σημαντικά οι εθελοντές που με την αφοσίωση και τον ενθουσιασμό τους εξασφαλίζουν την ομαλή λειτουργία των αγώνων, καθώς και φιλικό περιβάλλον για αθλητές και φιλάθλους. Επομένως, για να στεφθεί με επιτυχία η Ολυμπιάδα που θα πραγματοποιηθεί τον Αύγουστο το 2004 στη χώρα μας, θα πρέπει να υπάρχει επαρκής αριθμός εθελοντών.

Θα ήταν σημαντικό η εκπαίδευσή τους, να έχει ξεκινήσει πολύ καρό πριν τους αγώνες και όχι ακόμα να γίνεται η επιλογή τους. Στα πλαίσια της εκπαίδευσης, θα πρέπει οι εθελοντές να βοηθηθούν, ώστε να αποκτήσουν ή να ανταποκριθούν στο ρόλο τους κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων. Είναι αναγκαίο να πληροφορηθούν με ακρίβεια και υπευθυνότητα τις απαιτήσεις απ' αυτό το μεγάλο γεγονός, στο οποίο πρόκειται να συμμετάσχουν. Επίσης, θα πρέπει, κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης, να αναπτυχθεί στους εθελοντές σε μεγάλο βαθμό η εμπιστοσύνη, ο ενθουσιασμός, η αγωνιστικότητα και το πνεύμα συνεργασίας. Δε θα πρέπει να υπάρξει κανένας αποθαρρυντικός παράγοντας, είτε κοινωνικός, είτε οικονομικός, που θα εμποδίσει τους πολίτες να δώσουν το παρόν σ' αυτό το μεγάλο πολιτισμικό γεγονός.

Ένα από τα λάθη που έχουν γίνει και πιστεύω ότι θα επηρεάσει αρνητικά τους Ολυμπιακούς Αγώνες, είναι το γεγονός πως η ενημέρωση για τον εθελοντισμό έχει ξεκινήσει τα τελευταία τρία χρόνια στα σχολεία μας, χωρίς βέβαια αυτή η ενημέρωση να είναι επαρκής. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός, πως στο Σίδνεϋ υπήρχε πρόγραμμα στην παιδεία πολλά χρόνια πριν γίνουν οι αγώνες αυτοί στη χώρα τους. Και όταν τελικά έγιναν χαρακτηρίστηκαν από πολλούς ως οι καλύτεροι από όλους των προηγούμενων χρόνων. Πως λοιπόν, να έχουμε την απαίτηση να ξεπεράσουμε τους Ολυμπιακούς Αγώνες του Σίδνεϋ, όταν εμείς οι νέοι αλλά και όλοι οι πολίτες ενημερωνόμαστε για το θέμα στο παρόν πέντε, πρόσχειρα και χωρίς οργάνωση.

Θα πρέπει όλοι μας να καταλάβουμε και, κυρίως, οι αριδόι, πως είναι εύκολο να δημιουργηθεί ο ενθουσιασμός και η αφοσίωση στους πολίτες και ιδιαίτερα στη νεολαία. Όμως, αν δεν υπάρχει η κατάλληλη εκπαίδευση για το θέμα του εθελοντισμού, όπως και η κατάλληλη ενημέρωση, τότε το αποτέλεσμα δε θα είναι ανάλογο των προσδοκιών. Και πώς να είναι άλλωστε, όταν αυτές οι προσδοκίες στηρίζονται σε όνειρα, και όπως όλοι ξέρουμε, στα όνειρα δεν υπάρχει οργάνωση.

Κανείς δεν φρόντισε, ώστε να φθάσει το πνεύμα του εθελοντισμού σε όλη την Ελλάδα. Τουλάχιστον σε ένα νησί όπως η Σαντορίνη για το οποίο μπορώ να μιλήσω υπεύθυνα, δεν είδαμε καμία οργανωμένη προσπάθεια.

Το φυσιολογικό και το υγιές για την Ελλάδα που γέννησε τους Ολυμπιακούς Αγώνες, θα ήταν τώρα να επιβλέπουν, εάν όλα έχουν ολοκληρωθεί σωστά και να ψάχνουν τρόπους, ώστε να γίνει κάτι το διαφορετικό, που μαζί με όλη την υπόλοιπη οργάνωση θα φέρουν τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 στην κορυφή.

Ας σκεφθούμε όλοι μας, τον Ιανουάριο του 2005 ποιο θα ήταν το αποτέλεσμα των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, εάν εμείς οι νέοι, οι εθελοντές του 2004 είχαμε ενημερωθεί

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

για τον εθελοντισμό από τα πρώτα σχολικά μας χρόνια; Σίγουρα η υποδοχή των Ολυμπιακών Αγώνων θα ήταν εκπληκτική.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η έφηβος Βουλευτής Φωτεινή Εσκιόγλου.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΕΣΚΙΟΓΛΟΥ (Νομός Κιλκίς): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, φίλες και φίλοι Έφηβοι Βουλευτές, αποφάσισα να αναφερθώ στο θέμα της ποιότητας, της περιθαλψής των ασθενών που νοσηλεύονται στα δημόσια νοσοκομεία.

Κατά τη διάρκεια της νοσηλείας μου στο νοσοκομείο της πόλης μου, έμεινα ευχαριστημένη από τη φροντίδα που μου πρόσφεραν οι γιατροί και το υπόλοιπο προσωπικό. Δυστυχώς, αυτό δεν το λένε όλοι οι ασθενείς που νοσηλεύονται στα διάφορα ελληνικά νοσοκομεία. Είναι γνωστό πως η συμπεριφορά του νοσηλευτικού προσωπικού δεν είναι πάντα η ενδεδειγμένη, ιδίως στους ασθενείς της τρίτης ηλικίας. Το ωράριο εργασίας των γιατρών στα εξωτερικά ιατρεία συνήθως δεν τηρείται και ας περιμένουν ατελείωτες ώρες οι ασθενείς να εξεταστούν. Στις εφημερίες της νύχτας και τα Σαββατοκύριακα, σε κάποια μικρά νοσοκομεία υπάρχουν μόνο ειδικευόμενοι γιατροί, χωρίς να έχουν την απαραίτητη εμπειρία για να αντιμετωπίσουν σοβαρά περιστατικά. Για τις συνθήκες καθαριότητας, θα σας θυμίσω τις ενδονοσοκομειακές λοιπώνεις που επιβραδύνουν την ανάρρωση των ασθενών, αλλά και τις κατασρίδες που έχουμε δει σε τηλεοπτικά ρεπορτάζ να κυκλοφορούν ανενόχλητες στο χώρο των μαγειρεών.

Στα τμήματα της παθολογίας και χειρουργικής, νοσηλεύονται στους ίδιους θαλάμους, ασθενείς διαφόρων ηλικιών, με διάφορες παθήσεις. Το πρόβλημα μεγαλώνει και με την 24ωρη παραμονή των συγγενών στους θαλάμους αυτούς. Στις παραμεθόριες, κυρίως περιοχές, υπάρχει πρόβλημα με τους αλλοδαπούς γιατρούς στο να συνεννοούνται, γιατί δεν γνωρίζουν καλά την ελληνική γλώσσα.

Όλοι γνωρίζουμε την τάση των ασθενών να χρησιμοποιούν τις γνωριμίες τους, για να τύχουν καλύτερης εξυπηρέτησης και άμεσης περιθαλψής, όπως και την τάση αρκετών γιατρών να προσφέρουν στους ασθενείς τις υπηρεσίες τους, αρκεί πρώτα να πάρουν το λεγόμενο «φακελάκι». Τα όσα ανέφερα επιβάλλεται να βελτιωθούν στη χώρα μας. Είναι κάτι το δύσκολο, όμως μπορεί να γίνει εάν υπάρχει καλή διάθεση από όλους.

Το νοσηλευτικό προσωπικό οφείλει να διδάσκεται να φέρεται ανθρώπινα και ευγενικά σε όλους όσους έχουν την ανάγκη του. Οι γιατροί οφείλουν να τηρούν πιστά το ωράριό τους στα εξωτερικά ιατρεία αλλά και στις εφημερίες τους και, αν αυτό δεν το πράττουν, να καλούνται σε ένορκη διοικητική εξέταση. Να αυξηθεί ο αριθμός των υπευθύνων για την καθαριότητα και αυτοί να μην είναι μόνιμοι υπάλλη-

λοι, αλλά συμβασιούχοι, ώστε να απολύνονται, όταν δεν αποδίδουν. Να τηρούνται οι ώρες επισκέψεως στους ασθενείς και να απαγορευθεί η παρουσία συνοδού. Το νοσηλευτικό προσωπικό, εάν θέλει μπορεί να εξυπηρετεί όλους τους ασθενείς χωρίς τη βοήθεια συνοδού. Θα πρέπει να απαγορεύεται αυστηρά η είσοδος των μη εχόντων εργασία σε ευαίσθητους χώρους, όπως π.χ. χειρουργεία και νεκροτομεία. Πρέπει να δοθούν περισσότερα χρήματα για τη δημόσια υγεία από τον κρατικό προϋπολογισμό, ώστε να γίνουν και άλλα νοσοκομεία και να αποσυμφορηθούν τα ήδη υπάρχοντα. Να εξοπλιστούν όλα τα νοσοκομεία με όλα τα απαραίτητα διαγνωστικά και θεραπευτικά μηχανήματα, ώστε να διευκολυνθεί το έργο των γιατρών. Να καταργηθούν τα λεγόμενα «φακελάκια». Για να γίνει αυτό, θα πρέπει η ελληνική Πολιτεία να φροντίσει να αυξήσει σημαντικά τους μισθούς των γιατρών, για παράδειγμα να τους διπλασιάσει. Έτσι, οι γιατροί θα μπορούν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στον Έλληνα πολίτη χρατώντας τον όρκο του Ιπποκράτη.

Ίσως, κάποιες από τις προτάσεις μου να μην είναι εφαρμόσιμες, όμως οι σκέψεις μου και ο λόγος μου δεν δεσμεύονται από τις δυνατότητες παροχών της ελληνικής πολιτείας στον τομέα της υγείας, αλλά από το σύνθημα της Βουλής των Εφήβων: Η φαντασία στην εξουσία.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Παρασκευή Σπηλιοπούλου.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ (Επικρατείας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, θα ήθελα να αναφερθώ σε ένα πρόβλημα που απασχολεί ένα στενό μου άτομο εδώ και ενδεκα χρόνια. Αυτό το πρόβλημα δεν απασχολεί μόνο εμένα αλλά και ολόκληρη την ανθρωπότητα και κυρίως τα νεαρά άτομα. Μιλώ για την εξάπλωση των ναρκωτικών. Οι αιτίες αυτού του προβλήματος είναι η ανεργία, τα προβλήματα που παρατηρούνται σε διάφορες οικογένειες, τα οικονομικά συμφέροντα, η περιέργεια και ο μητρισμός.

Υπάρχουν κάποια άτομα που μετά από κάποιο πρόβλημά τους, καταφεύγουν στα ναρκωτικά νομίζοντας ότι αυτός ο τρόπος θα τους λύσει τα προβλήματα. Τα ναρκωτικά είναι η μεγαλύτερη μάστιγα του αιώνα. Όταν καταφεύγουν αυτά τα άτομα στα ναρκωτικά, δεν θα τους λυθούν τα προβλήματα, αλλά ούτε και την «μαγκιά» τους θα δείξουν στους άλλους. Αντιθέτως, θα έχουν να αντιμετωπίσουν μεγαλύτερα προβλήματα. Με αυτόν τον τρόπο έρχεται η ανεργία, ο ρασισμός στα παιδιά του υποκόσμου και γενικά πιστεύω ότι τα παιδιά είναι τα εύκολα θύματα των εμπόρων που χτίζουν τεχνητούς παραδείσους πάνω στα ερείπια της ζωής τους.

Τέλος, θέλω να πω ότι και οι χρήστες έχουν δικαίωμα σε αυτή τη ζωή.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επι-

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

τροπής: Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Αγγελος Κατσογιδάκης.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΤΣΟΓΡΙΔΑΚΗΣ (Β' Αθήνας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, ήταν ακριβώς πριν από τρεις μήνες όταν σε ένα πάρκο λίγο δίπλα από το σχολείο μου βρέθηκε νεαρός ένας δεκαοχτάχρονος. Αιτία θανάτου: τα ναρκωτικά. Πέθανε μέσα σε ένα βράδυ από υπερβολική δόση ηρωΐνης. Δεν υπάρχει, λοιπόν, καμία αμφιβολία ότι οι επιδράσεις των ναρκωτικών είναι ολέθριες για τους νέους και ότι αποτελούν ένα πελώριο κοινωνικό πρόβλημα. Τα ναρκωτικά, λοιπόν, είναι ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα σε διεθνές επίπεδο που κτυπούν την πόρτα και της χώρας μας. Και αν σημερα δεν βρίσκονται σε επικίνδυνη έκταση στη χώρα μας, βρίσκονται πανίσχυρα στον προθάλαμό της και απειλητικά περιφέρονται στον κόσμο των νέων. Και τώρα εγώ, ένας δεκαεξάχρονος που κάνει δνειρά για τη ζωή, που πιστεύει πως η ζωή είναι ωραία ακόμη και με τις δυσκολίες της, αναρωτιέμαι: Γιατί όλο και περισσότερα άτομα στρέφονται προς τα ναρκωτικά και γιατί να οδηγούνται αργά και σταδιακά όλο και περισσότεροι έφηβοι σε αυτόν τον λευκό θάνατο;

Οι αιτίες της τεράστιας επιδημικής εξάπλωσης των ναρκωτικών είναι πάρα πολλές. Άλλες απλές στην ανεύρεση τους και στην κατανόησή τους και άλλες προσκολλημένες σε πολυνύθετα κοινωνικά ή ψυχολογικά προβλήματα. Πρότα από όλα ο σύγχρονος άνθρωπος καταφεύγει στα ναρκωτικά, εξαιτίας του κορεσμού του από άλλες απολαύσεις. Λόγω του υπερκαταναλωτικού τρόπου ζωής, κάποτε πάνει να ικανοποιείται από όλα αυτά που έχει και αναζητά καινούργιες εμπειρίες και απολαύσεις που νομίζει ότι βρίσκει μέσα στα ναρκωτικά.

Επίσης, ο σύγχρονος άνθρωπος –κυρίως των μεγαλουπόλεων– στρέφεται στα ναρκωτικά λόγω της μοναξιάς και του άγχους που αισθάνεται. Χρησιμοποιώντας ναρκωτικά, νομίζει ότι καταφέρνει να ξεφύγει από αυτά τα προβλήματα. Ειδικότερα, όμως, για τους νέους θα μπορούσαμε ν' αναφέρουμε ως αιτία που τους οδηγούν στη χρήση ναρκωτικών τα εξής: Καταχήν, την κρίση που διέρχεται ο πολιτισμός μας. Με τη γενικότερη αμφισβήτηση των πάντων, ιδεών, αξιών, θεσμών πολλοί νέοι σήμερα δε μπορούν να βρουν καταφύγιο στις αιώνιες αξείς και ιδέες της ανθρωπότητας, διότι αυτές κλονίζονται κάτω από τη συνεχή κριτική που τους ασκείται. Δεν είναι καθόλου εύκολο για το σημερινό νέο να διαλέξει τους δρόμους που θ' ακολουθήσει στη ζωή του και να ξεδιαλύνει τους στόχους που θέλει να πετύχει, γιατί και οι δρόμοι αυτοί δέχονται καθημερινά αυστηρότατη κριτική. Έτσι, η αμφιβολία, το άγχος, ο φόβος, το κενό είναι βαθιά ρίζωμένα στις ψυχές πολλών νέων της εποχής μας. Τα τρομακτικά αδιέξοδα και το φόβο προσπαθούν οι νέοι να τα αντιμετωπίσουν με τα ναρκωτικά. Δεύτερη αιτία αποτελεί η κρίση της οικογένειας που δημιουργεί πρόσθετα προβλήμα-

τα και καινούργια αδιέξοδα στους νέους ανθρώπους. Οι κακές σχέσεις μεταξύ των μελών της οικογένειας σίγουρα δημιουργούν πολλά ψυχολογικά προβλήματα στα νεαρά μέλη της. Πέρα, όμως, από αυτά και, όταν η οικογένεια δεν επιτελεί σωστά το βασικό της σκοπό, που είναι η διαπαιδαγώγηση των νεαρών μελών και η κοινωνικοποίησή τους, τότε αφήνει απροστάτευτα στην κοινωνία τα νεαρά της μέλη, στερούμενα αυτοπεποίθησης, κριτικής ικανότητας, λογικής και ψυχικού οινόν. Αυτά τα παιδιά είναι εύκολη λεία των ναρκωτικών. Επιπρόσθιας, η τάση μιμητισμού των νέων ανθρώπων και οι κακές συναναστροφές είναι άλλοι παράγοντες στροφής προς τα ναρκωτικά. Όταν ο νέος άνθρωπος δεν έχει ισχυρή θέληση και προσωπικότητα, παρασύρεται από παρέες που δεν αρμόζουν στην προσωπικότητά του. Ο νέος που βρίσκεται μέσα σε μια παρέα, η οποία κάνει χρήση ναρκωτικών, δοκιμάζει και ο ίδιος για ν' αποδείξει ότι δεν είναι οπισθοδρομικός και πως δεν φοβάται. Ακόμη η οικογένεια, το σχολείο, το κράτος δεν ενημερώνουν, όσο θα έπρεπε, τους νέους για το τι είναι ναρκωτικά και ποιες οι τρομερές συνέπειες από τη χρήση τους. Τέλος, η περιέργεια του νέου να δοκιμάσει καινούρια πράγματα και πρωτόγνωρες εμπειρίες καθώς και οι έμποροι των ναρκωτικών, οι οποίοι, λόγω υψηλού κέρδους, συλλαμβάνονται, είναι δύο λόγοι στροφής των νέων προς αυτές τις παραισθησιογόνες ουσίες.

Κατά συνέπεια, αυτές είναι οι σύγχρονες αιτίες που στρέφουν τους νέους στα ναρκωτικά. Όμως, εμείς τι θα κάνουμε; Θα μείνουμε με σταυρωμένα χέρια να βλέπουμε συνεχώς ότι όλο και περισσότεροι νέοι χάνονται από αυτήν τη σύγχρονη μάστιγα; Θα κοιτάμε το μέλλον αυτού του κόσμου να χάνεται και θ' ακολουθούμε μια ζωή που οι άλλοι μας ορίζουν; Όχι, όχι όχι. Γυρίζουμε τις πλάτες σ' αυτό το μη ελπιδοφόρο μέλλον.

Κατά συνέπεια απαιτούνται άμεσα και ριζικά μέτρα, ώστε η ελληνική γεολαία να μείνει απρόσβλητη από το «λευκό» θάνατο και η κοινωνία μας αιμόλυντη από τα δεινά, που στο πέρασμά του αφήνει. Χρειάζεται, λοιπόν, οι νέοι να γνωρίζουν ποια είναι αυτά τα ηδονιστικά, θανατηφόρα φάρμακα που εμπορεύονται με τρομερή επιτηδειότητα οι έμποροι των ναρκωτικών. Χρειάζεται, ακόμη να ενημερωθούν για τους τρόπους και τις υποχθόνιες μεθόδους που έχουν εφεύρει για το λανσάρισμα των ναρκωτικών στα αιθώντα παιδικά σώματα καθώς και ποιες ακριβώς είναι οι επιπτώσεις που θα έχουν αν τολμήσουν να κάνουν οποιαδήποτε χρήση ναρκωτικών. Στα θέματα αυτά απαιτείται συστηματική και πλατιά ενημέρωση. Ενημέρωση από οικογένεια, σχολείο, πολιτεία. Βασικότερος σταθμός γ' αυτήν την ενημέρωση είναι ο χώρος παιδείας είτε Γυμνάσιο, είτε Λύκειο είτε Πανεπιστήμιο λέγεται αυτό. Χιλιάδες είναι οι δυνατότητες πάνω σ' αυτό το θέμα και άπειροι οι ειδικοί. Η πραγματική πα-

φουσίαση του θέματος, όπως είναι, θα θωρακίσει εμάς τους νέους από τα πονηρά βέλη που αυτό περικλείει μέσα του.

Πρέπει ν' αυξήθούν τα μέτρα ελέγχου και μάλιστα αν είναι δυνατόν να κλείσουν οι πόρτες απ' όπου διοχετεύονται τα ναρκωτικά στον τόπο μας. Η νομοθεσία μας για τα ναρκωτικά να γίνει αυστηρότερη και ο πέλεκυς των παραβατών να είναι βαρύς και αμειλικτος. Ακόμη η Πολιτεία, ο νομός, ο δήμος, η κοινότητα να δημιουργήσουν καλύτερες προϋποθέσεις για τους νέους. Να γίνει, για παράδειγμα, αναβάθμιση του ΣΕΠ, να υπάρχουν πιο πολλοί ψυχολόγοι στα σχολεία, ν' αντιμετωπίστει ζιζικά η ανεργία, να θωρακιστούν οι νέοι με αρχές και ιδανικά, να γίνονται αυτονομικές περιπολίες σε νεανικά στέκια. Επιπροσθέτως, θα πρέπει να ξεπεραστούν οι κοινωνικές διακρίσεις κατά των χρηστών, γιατί και αυτοί μετά την απεξάρτησή τους πρέπει να νιώσουν ξανά τη σιγουριά και την ασφάλεια στη ζωή τους. Τέλος, αν υπάρχουν σε κάθε συνοικία γυμναστήρια, γήπεδα αθλοπαιδιών και αγωνισμάτων, αίθουσες cinema κ.α. η νεολαία θ' αποφεύγει το αδιέξοδο μονοπάτι των ναρκωτικών.

Εν κατακλείδι, πρέπει, επιτέλους, να συνειδητοποιήσουμε το μέγεθος του προβλήματος και να προσπαθήσουμε όλοι μαζί να το πολεμήσουμε. Ο καθένας ατομικά να καταλάβει ότι τα προβλήματα που αντιμετωπίζει δε λύνονται με τα ναρκωτικά και όλοι μαζί ενωμένοι να πούμε: Ναι στην αγάπη, στη φιλία, στον έρωτα. Όχι στο θάνατο, όχι στα ναρκωτικά.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαρία Σπηλιωτοπούλου.

ΜΑΡΙΑ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ (Β' Αθήνας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί φίλες και φίλοι Έφηβοι Βουλευτές, φοιτώ στο διεθνές Ενιαίο Λύκειο Αμαρουσίου.

Δεν υπάρχει – κατά τη γνώμη μου – χειρότερη απώλεια απ' αυτήν του οράματος, για ένα νέο άνθρωπο. Ο νέος σήμερα ζει σ' έναν κόσμο «τέλειων μέσων και συγκεχυμένων στόχων» (Αϊνστάιν). Όλα είναι εύκολα να επιτευχθούν ν' αποκτηθούν χωρίς το δικό του κόπο και συμμετοχή. Στην πραγματικότητα, όμως, ο ίδιος δεν παρεμβαίνει πουθενά. Υποτίθεται ότι του παρέχεται δωρεάν παιδεία, η οποία, βέβαια, αφενός είναι ανεπαρκής και αφετέρου κάθε άλλο παρά «δωρεάν» είναι. Οι γονείς μας πληρώνουν υπέρογκα ποσά στην παραπαιδεία, η οποία στην ουσία στηρίζει ένα ατελές σύστημα παιδείας.

Αλλά και η συνέχεια στην επαγγελματική αποκατάσταση των νέων δεν είναι καλύτερη. Τα υλιστικά πρότυπα έχουν επιβάλει παντού την ύπαρξή τους, με συνέπεια ο νέος σήμερα να πρέπει να αποκτήσει πολλά ή καλύτερα να τα' αποκτήσει όλα για να είναι ευτυχής. Αυτή η ανταπάτη, όμως, του υλικού ευδαιμονισμού, άλλα και η παντελής έλλειψη αξιοκρατίας στον επαγγελματικό χώρο, έχουν κατακτήσει πολλούς νέους αδρανείς στο χώρο εργασίας τους. Έχουμε

ακούσει συχνά την έκφραση: «Σήμερα επιπλέουν οι φελλοί». Οτιδήποτε φαίνεται, εντυπωσιάζει ή εξυπηρετεί συμφέροντα, είναι σήμερα το επιτυχημένο.

Τα Μ.Μ.Ε. είναι το καλύτερο παράδειγμα. Τα πρότυπα που προβάλλονται μέσω αυτών είναι καθαρά υλιστικά: Όμορφες γυναίκες, κατά προτίμηση χωρίς μυαλό και ιδιαίτερη προσωπικότητα, νευρωτικοί χαρακτήρες (ανδρών και γυναικών), που ουδιλιάζουν προκειμένου να μας κάνουν να τους προσεξέουμε. Στον τομέα της ψυχαγωγίας, η μόνη ανακούφιση που αισθάνεται ο τηλεθεατής είναι το τέλος της εκπομπής. Άλλα και στο χώρο ενημέρωσης τα πράγματα δεν είναι καλύτερα. Μια σειρά δημοσιογράφων ασχολούνται με την προσωπική ζωή των επωνύμων, γιατί αυτό «πουλάει». Η πολιτική σκέψη και συζήτηση έχει χαθεί από την τηλεόραση μ' ελάχιστες εξαιρέσεις που μας κάνουν ν' αναρωτιόμαστε, όμως «τώρα ποιου συμφέρον εξυπηρετεί αυτός».

Οπωσδήποτε η κατάσταση αυτή είναι λυπηρή για όλες τις ηλικίες. Για τους νέους, όμως, οι συνέπειες είναι ολέθριες. Οι νέοι ως γνωστό, είναι πιο ευαίσθητοι στα εξωτερικά ερεθίσματα, κατά συνέπεια όλη αυτή η αλλοτρίωση του συστήματος συχνά τους «ευνούχιζει», καταστώντας τους παθητικούς.

Δεν υπάρχει χειρότερη αντίδραση απ' την παθητική στάση ενός νέου ανθρώπου, ο οποίος δεν πιστεύει πια σε καμία αξία ή θεσμό αλλά θεωρεί κάθε προσπάθεια για αλλαγή ή καλυτέρευση της ζωής του, ματαιοπονία. Οπωσδήποτε είναι το σύστημα που ευνοεί τους παθητικούς τηλεθεατές, παθητικούς μαθητές, παθητικά μέλη αυτής της κοινωνίας. Εμείς, όμως, θα συνθηκολογήσουμε άνευ όρων;

Αλίμονο στο νέο που ξεκινά τη ζωή του φορισμένα και συντηρητικά. Θα πρέπει οι ίδιοι να απαιτήσουμε καλύτερη παιδεία για όλους – με ουσιαστική και όχι στείρα γνώση – και με εφόδια τέτοια που θα προσάγουν την αντίληψή μας. Θα πρέπει οι ίδιοι να αναζητήσουμε την αξιοκρατία στο χώρο της εργασίας μας. Ας αναπτύξουμε πολιτική σκέψη, ας δραστηριοποιήσουμε, ας διεκδικήσουμε με κάθε έντιμο μέσον τη θέση που μας αξίζει. Σε κάθε κοινωνία, υπήρχε και υπάρχει η ομάδα των «ημετέρων» ή των κολάκων που προσπαθούνε να επιβληθεί. Ας μη νομιμοποιήσουμε, όμως, την επιβολή των ανίκανων καταφερτζήδων στη ζωή. Οφελούμε να απαιτούμε για εμάς αυτό που μας αξίζει και τίποτα λιγότερο.

Ας εναντιώθουμε στη χειραγώγηση των Μ.Μ.Ε.. Με την ενημέρωση και τη γνώση, ας μην επιτρέψουμε στον τύπο και την τηλεόραση να μας επιβάλλει εκείνα τα πρόσωπα που εξυπηρετούν τα δικά τους συμφέροντα. Θέλουμε ενημερωμένους δημοσιογράφους, όσο το δυνατόν αντικειμενικότερους, που δεν εξυπηρετούν τα μηχανάκια της AGB και τον καναλάρχη αλλά την έγκυρη δημοσιογραφία. Αν η δημοσιογραφία εξαντλείται στην παρουσίαση των γάμων, των συνη-

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

θειών ή των κινήσεων του κάθε διάπτοντα επωνύμου, τότε αυτή η δημοσιογραφία δεν μας αφορά.

Ως προς τις τηλεοπτικές σειρές, ας απαιτήσουμε να είναι τέτοιες που δεν υποτιμούν τη νοημοσύνη και το χιούμορ μας. Καλό θα ήταν να απεικονίζουν καταστάσεις καθημερινές ή ιδανικότερες αυτών για να μας παραδειγματίζουν και να μας βελτιώνουν. Δεν αναφέρομαι σε μια παρέλαση μοντέλων που έχουν χρηστοί θητοποιοί, οι οποίοι προσπαθούν, χωρίς σενάρια, να αποδείξουν ότι παῖδες. Αν, όμως, η τηλεοπτική κατάσταση δε βελτιώνεται, τότε υπάρχει το θέατρο και ο κινηματογράφος.

Οπωσδήποτε, υπάρχουν αρκετές μορφές τέχνης και ψυχαγωγίας, αρκεί να συνειδητοποιήσουμε ότι αυτό που μας αξέζει είναι η τέχνη που δεν υποτιμά την αισθητική και τη νοημοσύνη μας.

Συνοψίζοντας, θα έλεγα πως αυτό που χρειαζόμαστε είναι στόχοι και δράμα γ' αυτό που μας ανήκει και μας αναλογεί. Γιατί δεν ξέρω ποια είναι η πραγματική αξία της νεότητας παρά η ελπίδα και ο αγώνας για ένα καλύτερο μέλλον. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Κώστας Κοτσαλός.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΑΝΤΩΝΗ (Νομός Αχαΐας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, έχουμε αναρωτηθεί ποτέ τι είναι ορατοσμός; Ισως, όχι, αλλά πρέπει διότι ο ορατοσμός είναι οι συμπληγάδες πέτρες που χωρίζουν τις υγιείς σχέσεις των ανθρώπων και τις οδηγούν σε σχέσεις φανατισμού και μίσους. Όλοι οι άνθρωποι είναι ίδιοι, έχουν αισθήματα, σκέψεις, όνειρα. Ποιοι νομίζουμε πως είμαστε εμείς, η ευρύτερη κοινωνία, να καταστρέψουμε τα όνειρά τους συμπεριφερόμενοι ορατοικά;

Βλέπουμε το διαφορετικό στα σχολεία, στην πηγή της γνώσης και εμποδίζουμε εμείς αυτά τα παιδιά στην εκμάθηση της γνώσης του υπέρτατου πνευματικού αγαθού που διαμορφώνει ανθρώπους. Και εμείς οι αλαζόνες τους λέμε «πηγαίνετε αλλού, εδώ δεν είναι για εσάς. Δεν ανήκετε εδώ». Και αυτοί αμφιβόλοι οδηγούνται σε πράξεις δήθεν ηρωϊσμού και αντεκδίκησης, ώστε να πλήξουν το λεγόμενο κοινωνικό κράτος.

Τι είναι κοινωνικό κράτος και πού βρίσκεται; Ας το αναζητήσουμε στα πρόσωπα αυτών των παιδιών που γεμάτα απογοήτευση ψάχνουν ελπίδα για ένταξη στο κοινωνικό σύννολο. Αυτά τα παιδιά, έφηβοι οι περισσότεροι σαν εμάς, αριστούχοι, δεν μπορούν να γευτούν το νέκταρ της επιτυχίας, επειδή ζουν σε μια απομόνωση, σε ένα γυάλινο κλουβί, όπου εμείς τους οδηγήσαμε.

Γιατί να χαρακτηρίζουμε αυτές τις μειονότητες από πράξεις μεμονωμένων ατόμων, οι οποίες έρχονται σε αντίθεση με το ύφος αυτής της μειονότητας; Πόσο δύσκολο είναι να

γνωρίσει ο καθένας μας ένα τέτοιο παιδί και να μην το κρίνει από το διαφορετικό, αλλά από τη ψυχοσυνθετική του αξία ως άτομο;

Ρωτώ όλους εσάς που σίγουρα έχετε γνωρίσει τέτοιες περιπτώσεις. Δες σας κατακρίνω, αλλά θέλω να σκεφτείτε και μακάρι να είμαι εγώ οδηγός στις σκέψεις σας, τις μετέπειτα πράξεις σας.

Θα ήθελα να αναφερθώ σε μια άλλη περίπτωση του δασισμού, τα ναρκωτικά. Γιατί εμείς δεν δίνουμε μια δεύτερη ευκαιρία σε αυτούς τους ανθρώπους; Γιατί δεν κοιτάζουμε μέσα στην ψυχή τους για να δούμε, ποιοι πραγματικά είναι;

Θα ήθελα να τελειώσω με μια φράση ενός φίλου μου, που χάθηκε πρόσφατα από τα ναρκωτικά: «Τουλάχιστον, εγώ προσπάθησα και ξέφυγα. Τώρα που φεύγω, νιώθω ζωντανός». Σας ευχαριστώ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Κώστας Κοτσαλός.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΡΙΤΣΑΛΟΣ (Νομός Μαγνησίας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, κατάγομαι από το χωριό Γλώσσα της νήσου Σκοπέλου. Ως κάποιος μιας απομακρυσμένης από το κέντρο νησιώτικης περιοχής και ταυτόχρονα ως μαθητής Λυκείου, βιώνω καθημερινά τα προβλήματα και τις ανησυχίες των νέων ανθρώπων του τόπου μου σχετικά με το μέλλον και τις δυνατότητες που τους δίνονται, ώστε να μπορέσουν να συνεχίσουν να ζουν στον τόπο που γεννήθηκαν και μεγάλωσαν.

Ίσως, το να μπορέσει ένας νέος της επαρχίας, μετά την ολοκλήρωση των σπουδών του, να επιστρέψει στον τόπο του να εργαστεί, να μη φάνεται τόσο σημαντικό σε κάποιους. Ας κοιτάξουμε, όμως, την κατάσταση της ελληνικής επαρχίας, η οποία μαστίζεται από μια έντονη τάση αστικοποίησης, κυρίως στα νέα άτομα που εισέρχονται στην αγορά εργασίας. Το αποτέλεσμα αυτής της άτακτης φυγής προς τις πόλεις, είναι ολόκληρα χωριά να ερημώνουν από νέους και να σβήνουν σιγά – σιγά, καθώς οι μόνοι κάποιοι που μένουν πίσω είναι κυρίως ηλικιωμένοι. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι ακριτικές και νησιώτικες περιοχές της χώρας μας να ερημώνουν σιγά – σιγά κάνοντας τη χώρα μας ευάλωτη σε πολλούς κινδύνους.

Αυτή η τάση αστικοποίησης των νέων ανθρώπων της επαρχίας, υποκινείται από τα πολλά και σημαντικά προβλήματα, τα οποία οι νέοι αυτοί αντιμετωπίζουν.

Ιδιαίτερα για τους νέους των απομακρυσμένων νησιών και των περιοχών, ένα μεγάλο πρόβλημα αποτελεί η δυσκολία μετακίνησής τους από και προς κάποιο μεγαλύτερο νησί ή κάποιο αστικό κέντρο. Η μετακίνηση αυτή δεν είναι πάντοτε δυνατή και άνετη, κυρίως για τους κατοίκους των όχι και τόσο τουριστικών νησιών, με αποτέλεσμα αυτοί να στερούνται βασικών αγαθών, όπως η παροχή υπηρεσιών στην

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

υγεία και τη διοίκηση, καθώς και σε διάφορες άλλες καθημερινές ανάγκες, όπως η εύρεση και η αγορά χρησίμων αγαθών, η άλληση και η μόρφωση, πράγματα που θεωρούνται δεδομένα για τον κάποιο μιας πόλης.

Η λύση στο πρόβλημα των συγκοινωνιών πρέπει να δοθεί από το ίδιο το κράτος, το οποίο πρέπει να συνεργαστεί και σε κάποιες περιπτώσεις να θεσπίσει νόμους. Στα νησιά, για παράδειγμα, οι πλοιοκτήτες εταιρείας, οι οποίοι είναι οι κύριοι ρυθμιστές των συγκοινωνιών, έχοντας πολλές φορές στόχο τους το κέρδος, θέτουν σε δεύτερη μοίρα τις όχι και τόσο τουριστικές περιοχές. Θα πρέπει να συμπεριλαμβάνουν, τουλάχιστον, ένα δρομολόγιο ημερησίως από και προς τις περιοχές αυτές με κάποιο μεγάλο σκάφος, ιδιαίτερα κατά τη χειμερινή περίοδο.

Ένα άλλο μεγάλο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι νέοι των απομακρυσμένων νησιωτικών περιοχών, είναι η εύρεση εργασίας στον τόπο τους μετά την αποφοίτηση τους από τα ανώτατα και τεχνολογικά εκπαιδευτικά ίδρυματα. Δεν είναι λίγες οι φορές που, ενώ θα μπορούσαν, δεν υπάρχουν θέσεις εργασίας, με αποτέλεσμα καταρτισμένοι νέοι, με όρεξη για δουλειά, να μην μπορούν να παραμείνουν στον τόπο τους. Και εδώ το κράτος μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο δημιουργώντας θέσεις εργασίας, εκμεταλλευόμενο τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ενός τόπου, όπως η οικονομική και γεωγραφική θέση, η ιστορία και οι παραδόσεις του. Για παράδειγμα, η δημιουργία ενός κέντρου μελέτης παραδοσιακής αρχιτεκτονικής, ενός λαογραφικού μουσείου ή ενός κέντρου μελέτης θαλάσσιας ζωής θα ενθάρρουν, αφενός, την προσέλευση τουριστών και επιστημόνων στο χώρο και αφετέρου θα απασχολούνταν ντόπιος πληθυσμός ως εργατικό δυναμικό, ενισχύοντας το εισόδημα του τόπου.

Απαραίτητα είναι, επίσης, και τα κτήματα εκπαίδευσης και άθλησης, όπως βιβλιοθήκες, γυμναστήρια, εντευκτήρια και γήπεδα, ώστε οι νέοι να έχουν ενδιαφέρουσες ασχολίες στον τόπο τους και να μην αισθάνονται μειονεκτικά σε σχέση με τους συνομήλικους τους που ζουν στις πόλεις.

Ως Έφηβος Βουλευτής, πιστεύω ότι είναι καθήκον μου να εκφράσω τόσο τη δική μου αγωνία, όσο και εκείνη όλων των νέων της χώρας μου που βρίσκονται στην ίδια θέση με εμένα. Γιατί εάν δεν φροντίσουμε όλοι μας, με συντονιστή πρώτα το κράτος, ώστε να διατηρήσουμε τη χώρα μας ζωντανή από άκρη σε άκρη, πολύ φοβάμαι ότι θα ξυπνήσουμε μια ημέρα και θα βρεθούμε σε μια Ελλάδα που θα αποτελείται μόνο από μεγάλες πόλεις. Σας ευχαριστώ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Καλυψώ Θεοχαρίδου.

ΚΑΛΥΨΩ ΘΕΟΧΑΡΙΔΟΥ (Πάφος - Κύπρος): Αναρωτήθηκαμε ποτέ ποιοι φταίνε πραγματικά για το χαμό των χιλιάδων παιδιών από τη χρήση των ναρκωτικών; Αναρωτήθη-

καμε ποτέ αν πρέπει να επιρρόψουμε ευθύνες στους μεγαλύτερους παρά στους ίδιους τους νέους; Γιατί να συμβαίνουν άραιες αυτά; Γιατί, Δυστυχώς, τα ερωτήματα είναι αναπάντητα και δυσκολεύουν ακόμα περισσότερο τη ζωή των παιδιών αυτών. Αλλά, όταν ο χρόνος μετρά αντίστοιχα γι' αυτούς, εμείς, απλά, μπορεί να δακρύζουμε και να προσπαθούμε να πληρηγορήσουμε τους απαρηγόρητους γονείς του. Αυτά ομως, πιστέψτε με, δεν αρκούν.

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί μου συνάδελφοι, δεν είναι ψέματα, δυστυχώς, μα μονάχα η θλιβερή αλήθεια, η πραγματικότητα. Παρά το ότι ο κόσμος έχει προχωρήσει τόσο, παρά το ότι η τεχνολογία σαν χρυσός Ολυμπιονίκης εξελίσσεται συνεχώς και φραγδαία, η ανθρωπότητα «προσπαθεί» να πετύχει την κοινωνική επικοινωνία, παρόλα αυτά οι νέοι, δυστυχώς, χάνουν το δρόμο τους, λοξόδρομοιν και βαδίζουν σε μονοπάτια απάτητα, σκοτεινά και προπάντων καταλήγουν σε μονοπάτια χωρίς επιστροφή.

Είναι ένα ταξίδι μακρινό που ενώ τους πληγώνει και τους ισοπεδώνει σωματικά και ψυχικά, δεν μπορούν να αναλογιστούν το κακό που προκαλούν. Άλλωστε, είναι αδύνατο γι' αυτούς και έτσι πάρονταν τον κατήφορο. Για τα παιδιά αυτά, τα ναρκωτικά είναι μια προσωρινή χαρά, μια πρόσκαιρη ζωή που στο πλαστό και φανταστικό τους κόσμο δεν εννοούν να σταματήσουν αυτή τη ζωή. Η πραγματική ζωή για αυτούς, όπως θεωρούν, έχει διαγραφεί με μαύρο μελάνι, αισθάνονται τυφλοί γιατί δεν μπορούν να χαρούν τον ήλιο, την ομορφιά της φύσης, την ομορφιά της πραγματικής ζωής, αισθάνονται κωφοί, γιατί δεν μπορούν να ακούσουν το υπέροχο κελάρηδημα των πουλιών, αισθάνονται σωματικά παράλυτοι γιατί δεν μπορούν να περπατήσουν στις χρυσές αμμουδιές. Αναλογιστήκαμε, όμως, ποτέ πόσο αυτό τους θλίβει, τους λυπεί και τους οργίζει; Είναι άνθρωποι και αυτοί, με μια μόνο ιδιαιτερότητα όμως. Πίστεψαν στα σάπια και κούφια λόγια κάποιων, πως με την χρήση των ουσιών αυτών, θα αισθάνονται δυνατοί, η ψυχή τους θα ήταν πλημμυρισμένη με τόλμη και πως θα μπορούσαν να κατακτήσουν τον κόσμο. Ποιοι φταίνε πραγματικά, όμως, για το κατάντημα αυτό; Σε ποιους πρέπει και έχουμε το δικαίωμα να επιρρόψουμε ευθύνες; Στη Πολιτεία, στους γονείς ή στους ίδιους τους νέους; Και δυστυχώς εδώ είναι που φταίνε όλοι.

Κατ' αρχάς η οικογένεια που τα τελευταία χρόνια περνά μια κρίση, ο θευμός αυτός έχει χαλαρώσει αρκετά και το κάθε μέλος της δεν ενδιαφέρεται για το άλλο και ο καθένας αινεξέλεγκτα κάνει το δικό του. Η σημερινή οικογένεια δεν είναι όπως παλιά που όλα τα μέλη της ήταν αγαπημένα και υπήρχε η επικοινωνία μεταξύ αυτών και ότι πρόβλημα υπήρχε το συζητούσαν και κατέληγαν σε μια λύση. Σήμερα ο νέος χροιάζεται επικοινωνία, διάλογο, κατανόηση και όταν αυτά τα ψάχνει και δεν τα βρίσκει, όταν κτυπά πόρτες και καμία δεν ανοίγει, καμία ανταπόκριση τότε είναι που ο νέος πα-

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ρεκλίνει και χάνεται. Η Πολιτεία, ωστόσο, δεν αναλαμβάνει την περισσή ανέγερση και ίδρυση διαφόρων συνοικιών όπου εκεί θα υπάρχουν καφετέριες, νεανικά κλάμπ, μπαρ, όπου εκεί ο νέος θα συνδυάζει την ψυχαγωγία με την χαλάρωση και την ηρεμία και παράλληλα θα επιδίδεται σε μια υγή και σωστή ψυχαγωγία και έτοι δεν θα χρειάζεται να αναζητά να βρίσκει ψυχαγωγία με νόθους τρόπους, μέσω φυσικά λανθασμένων δρόμων. Και τέλος, οι νέοι που παράτησαν τη θετικά τους χαρακτηριστικά, τους χαρακτηρίζει και η ορμητικότητα, η ανωριμότητα, η αδιαφορία. Οι νέοι στην κρίσιμη καμπή της ζωής τους, που είναι η ήβη, ψάχνονται και αναζητούν πράγματα χειροπιαστά, αληθινά, μη τετριψμένα. Η ανωριμότητα τους χαρακτηρίζει, γιατί δεν μπορούν να σκεφθούν λογικά και ώριμα το κακό που τους προκαλεί η χρήση των ναρκωτικών.

Ορμητικότητα, που σε αυτή την περίπτωση το χαρακτηριστικό αυτό είναι αργητικό, οι νέοι ακράτητοι και ωριμοπάτες θέλουν να το δοκιμάσουν για πρώτη φορά, απλώς από περιέργεια ή γιατί έχουν δεχθεί από φίλους τους ότι είναι δειλοί, επειδή δεν το δοκιμάζουν. Τι κρίμα, όμως!

Δυστυχώς, όμως, αγαπητοί μου συνάδελφοι αυτή είναι η θλιβερή πραγματικότητα. Η αλήθεια που βασανίζει ανθρώπους ηθικά – κοινωνικά και πολιτικά καλλιεργημένους και ελεύθερους. Βασανίζει ανθρώπους που ζουν και χαίρονται την αίγλη και τη δόξα του 20ου αιώνα. Δυστυχώς.

Αναμφισβήτητα, όμως, θα μπορούσαν να βρεθούν λύσεις για την καλυτέρευση σε αυτόν τον τομέα, όπως για παράδειγμα να επιβάλλονται βαρύτατες ποινές στους εμπόρους οι οποίοι πλασάρουν το λευκό θάνατο σε αθώα παιδιά, γιατί εκείνοι θέλουν να πλουτίσουν με το θάνατο χιλιάδων παιδιών.

Ακόμη, κατά τον ελεύθερο χρόνο να γίνεται σωστή αξιοποίηση του, όπως συναντήσεις σε διάφορους αθλητικούς συλλόγους ή σε άλλες συνοικίες που προανέφερα πιο πάνω.

Επιπλέον, μπορούν να καθιερωθούν επισκέψεις μαθητών σε κέντρα απεξάρτησης, να ίδρυθούν περισσότερα κέντρα απεξάρτησης. Αναντίλεκτα η παιδεία, που διδάσκεται, θα έπρεπε και πρέπει να είναι πιο ανθρωπιστική, ούτως ώστε να διαμορφώνει και να μετατρέπει τον άνθρωπο εις άνθρωπο. Να κάνει ανθρώπους χρήσιμους και άξιους για τη ζωή της Πολιτείας στο μέλλον. Άλλωστε αυτός είναι και ο πρωταρχικός ρόλος της παιδείας, να μετατρέπει τον άνθρωπο εις άνθρωπο. Μακάρι να υπήρχε ένας πραγματικά όμορφος αύσης για να τον χαίρονται όλα τα παιδιά και να μην χρειάζεται να κλαίμε καθημερινά για τον χαμό παιδιών, που χάθηκαν στα σκοτεινά και αδιέξοδα μονοπάτια.

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, συνάδελφοι, η ζωή πιστεύω είναι το μεγαλύτερο πανεπιστήμιο γιατί σου μαθαίνει ένα – ένα τα βήματα και τα σκαμπανεβάσματα της. Ο καθένας μπορεί και έχει το δικαίωμα να ζει τη ζωή. Για αυτό είναι κρίμα να χάνονται παιδιά από τη χρήση ναρκωτικών. Η ζωή

τους ανήκει και ας μην τους επιτρέπουμε να τη χαλάνε.

Ας θυμηθούμε για λίγο τα λόγια του εθνικού μας ποιητή, Διονυσίου Σολωμού «δεν το ξπιζά να ναι μέγα καλό και πρώτο», γιατί όντως έτσι είναι η ζωή. Σας ευχαριστώ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαρία Παρασκευοπούλου.

ΜΑΡΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ (Νομός Βοιωτίας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, συναγωνιστές στον πολιτικό στίβο.

Η φετινή χρονιά σημαδεύτηκε από έναν άδικο πόλεμο που παρέσυρε πολλές ζωές στο δρόμο του θανάτου. Όμως, έτληξε βαθύτερα τα παιδιά, σκοτώνοντας τα ίδια, τις οικογένειές τους καθιστώντας τα έρματα στα χέρια ηγετών που επιθυμούν να λάμπουν περισσότερο απ’ τον ήλιο, θύματα του ανελέητου υπεριαλισμού. Σε πόσα κομμάτια χωρίζεται άραγε ο ήλιος; Μήπως ορισμένες ήλιαιχτίδες είναι πιο φωτεινές απ’ τις υπόλοιπες; Υπάρχουν δύο Θεοί, ένας ανώτερος και ένας κατώτερος; Με ποιο κριτήριο οι μοίρες πλέκουν τη ζωή άλλων ανθρώπων ευτυχισμένη και άλλων καταρρακωμένη απ’ τη δυστυχία; Έχει διαφορετική σημασία η λέξη άνθρωπος από περιοχή σε περιοχή; Στον παράδεισο δεν χωράνε όλοι; Υπάρχουν φεγγάρια που δακρύζουν και αστέρια που κοιτάζουν με παράπονο και μιαν αδιόρθατη θλίψη, όταν το άνθος της ζωής μαραίνεται, όταν τα όνειρα των παιδιών γκρεμίζονται συθέμελα, όταν οι αρρώστιες, ο πόλεμος, ο διακρίσεις κάνουν τα παραμύθια να οβήνουν πέφτοντας σαν δακρυγόνα στα μάτια των παιδιών; Όταν τα παιδιά πνίγονται στην αφιλόξενη αγκαλιά της θάλασσας, επειδή το καράβι που θα τους μετέφερε στη «γη της επαγγελίας» ήταν σάπιο, όταν τα παιδιά χάνουν τους γονείς τους, γιατί κάποιος «επίγειος θεός», επίδοξος κοσμοκράτορας ήθελε να επεκτείνει την εξουσία του, όταν τα παιδιά απομονώνονται απ’ τους συμμαθητές τους στα σχολεία σαν να μπαίνουν σε καραντίνα, γιατί πλάστηκαν από έναν κατώτερο θεό, όταν αποκλείονται απ’ το έπαθλο της επίμονης προσπάθειάς τους, γιατί έτυχε να γεννηθούν σε άλλη χώρα, όταν τριγυρούνται ανάμεσα στ’ αυτοκίνητα, κάτω από τα φανάρια με κίνδυνο τη ζωή τους και η βροχή χτυπά αλύπτητα το σκελετωμένο κοριμή τους, γιατί ο ήλιος δεν ξημέρωσε γι’ αυτά, γιατί δεν υπάρχει θέση γι’ αυτά στον κόσμο, όταν χορταίνουν κοιτώντας τους άλλους να τρώνε, όταν κοιτούν από τις γρούλιες του παραθύρου τα υπόλοιπα παιδιά ν’ απολαμβάνουν τη θαλπωρή του σπιτιού τους, γιατί αυτά δεν έχουν δικαιώμα στην ευτυχία, τότε μι πορούμε να κάνουμε όλοι εμείς; Και, βέβαια, τα παιδιά δεν είναι οι μοναδικοί δέκτες της κοινωνικής αδιαφορίας, απλώς συνιστούν, ίσως, τη χειρότερη έκφρασή της, αφού οι αθώες τους ψυχές δεν πρόλαβαν καν να γνωρίσουν την αγάπη της οικογένειας, των φίλων τους που χάθηκαν πρόσωρα και δέχθηκαν την απανθρωπιά όλων μας στην

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

εποχή της απανθρωποποίησης του ανθρώπου.

Την απαξιωτική συμπεριφορά, την κοινωνική κατάκριση δύμως δέχονται ακόμα οι ταϊγάνοι, ένας λαός που ενώ ζει τόσο κοντά μας, ταυτόχρονα βρίσκεται χιλιόμετρα μακριά μας, γιατί η παγωνιά της καρδιάς μας τον απομακρύνει, οι οικονομικοί μετανάστες που αναζητούν απλά ένα καλύτερο αύριο ζώντας ειρηνικά δίπλα μας, οι ναρκομανέις, οι έγκλειστοι σε σωφρονιστικά ιδρύματα, που, ενώ ζητούν μια δεύτερη ευκαιρία, εμείς έχουμε ήδη ξεχάσει πως υπήρξαν για πρώτη φορά, οι προσβεβλημένοι από το AIDS, που νομίζουμε ότι και μόνο η επικοινωνία μαζί τους, τα λόγια τους δηλαδή είναι νοσογόνα, ενώ τα δικά μας προς αυτούς είναι φορείς μιας αγιάτρευτης, ανίστης ψυχικής και νοητικής ασθένειας, του ρατσισμού, οι ομοφυλόφιλοι, τους οποίους κατακρίνουμε για τις προσωπικές τους επιλογές, που δεν βλαπτούν κανένα από εμάς, ενώ τα δικά μας λόγια, η προσωπική μας συμπεριφορά βλάπτει την ψυχή τους.

Όμως, μπορούμε να επανορθώσουμε, τοποθετώντας όλοι μαζί τον ακρογωνιαίο λίθο στα θεμέλια της δημοκρατίας. Προτείνω, τη διενέργεια δημοψηφισμάτων για όλα τα θέματα, που αφορούν τον πολίτη, τη διεξαγωγή εκλογών με τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών, καθώς, αφενός τα ευέλικτα υπολογιστικά συστήματα ελκύουν τους νέους και αφετέρου παρουσιάζεται δυνατότητα επιστροφής στην άμεση δημοκρατία, αφού διασφαλίζεται η συμμετοχή όλων, ακόμα και όσων έχουν απομακρυνθεί από τη χώρα, λόγω επαγγελματικών ή άλλων υποχρεώσεων και επιπλέον το δικαίωμα της ψήφου δεν παρουσιάζεται ως καθήκον ενός πολίτη, αλλά ως μέσο ενεργής συμμετοχής στα πολιτικά δρώμενα.

Προτείνω την κατανομή των δυολεξικών παιδιών και των οικονομικών μεταναστών στα ελληνικά σχολεία, αλλά με την κατάλληλη αναλογία. Προτείνω την προσφορά των μορφωτικών προγραμμάτων με εξειδικευμένους καθηγητές στα δυολεξικά παιδιά, όπως και προγράμματα διδακτικής ενίσχυσης στους αλλοδαπούς κατ' αντιστοιχία με τα προγράμματα πρόσθετης διδακτικής στήριξης για τα Ελληνόπουλα. Προτείνω την απόδοση της ελληνικής σημαίας στον καλύτερο μαθητή, ανεξαρτήτως θρησκείας ή εθνικότητας και μάλιστα να δέχεται ως επιβράβευση το δικαίωμα της πολιτογράφησης του ίδιου και της οικογένειάς του. Τέλος, προτείνω το δικαίωμα συμμετοχής των αλλοδαπών στη Βουλή των Εφήβων.

Ο Τύπος από την πλευρά του θα πρέπει όχι να διογκώνει τα προβλήματα, αλλά αντίθετα να τα εξομαλύνει. Οι δημοσιογράφοι δε θα πρέπει να μετατρέπουν το δικαίωμα του λόγου σε πένα μαρτυρίου, αλλά θα πρέπει να βουτήξουν την πένα τους στο μελάνι του ανθρωπισμού, ώστε να γίνει πένα λύτρωσης.

Επειδή καθρέφτης των ελαττωμάτων της κοινωνίας μας, είναι η κοινωνική περιθωριοποίηση, πρέπει όλοι μαζί να ανα-

στήσουμε τη δικαιοσύνη, ώστε να μην εισαχθούμε στο παιχνίδι των κοσμοκρατόρων, διακόπτοντας την καταφανή πορεία τους προς τον πόλεμο των άστρων, μετά τον πόλεμο της ασφάλτου, κλείνοντας έστι τον αειφόρο κύκλο του αίματος.

Θα επιθυμούσα να κλείσω την ομιλία μου με μια σύντομη αναφορά στους αδικοχαμένους συμμαθητές, στους αγγέλους που έσβησαν πρόωρα στα συντρίμμια ενός λεωφορείου, σημαδεμένοι από τα ξύλινα χτυπήματα ενός παράπλευρου κινδύνου. Η οδύνη που πλημμύρισε τις ψυχές όλων μας, ίσως βρει τρόπο έκφρασης μέσα από ένα ποίημα.

Τα μάτια βιουρκώνουν
η ψυχή στάζει δάκρυα
Τα παιδιά ανταμώνουν
στου Παραδείσου τα παλάτια.

Στενό έπλεξαν οι Μοίρες το δίχτυ
πριν η ζωή ανθίσει
όλα χάθηκαν
πίσω από τον ήλιο το σπίτι.

Τα φεγγάρια δάκρυναν
τ' αστέρια σκόρπισαν στη γη
τα παραμύθια λάθεψαν
χάθηκαν πρόωρα πριν την αυγή.

Τα όνειρα γκρεμίστηκαν
του πόνου τα κομμάτια σκορπίστηκαν
η ζωή δραπέτευσε
ποιος τάχα την έκλεψε;

Ποιος ζήλεψε την ομορφιά, τα νιάτα,
τα πρόσωπα τα δροσάτα;
τα δένδρα έγειραν, έκλαψαν,
της σιωπής το δρόμο παρέσυραν.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Ήταν συγκινητική η αναφορά της κυρίας Παρασκευοπούλου στα παιδιά που χάθηκαν στο τραγικό εκείνο δυστύχημα.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Τοιανταφύλλιω Γλαρού.

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΩ ΓΛΑΡΟΥ (Επικρατείας): Στα πλαίσια αυτής της Συνόδου Εφήβων Βουλευτών μου δίνεται η δυνατότητα να μεταφέρω τους προβληματισμούς του μικρού ακριτικού νησιού μου τους Φούρνους. Ένα φλέγον πρόβλημα που μας απασχολεί, είναι η εσωτερική μετανάστευση. Είναι ολοφάνερο ότι με τους ρυθμούς που κινούμαστε, σύντομα το νησί μου θα γίνει άλλη μία βραχονησίδα στη λίστα τους. Ποιοι είναι, όμως, οι λόγοι που βαδίζουμε προς τα εκεί; Ποιοι μας θέλουν βραχονησίδα; Το κράτος όχι μόνο δε

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

μας στηρίζει, αλλά μας αγνοεί. Είμαστε ένα πολύτιμο ακριτικό νησί, όμως, οι μεγάλοι μας θυμούνται μόνο προεκλογικά. Γιατί άραγε; Οι νέοι σήμερα δεν μπορούν να απασχοληθούν πουθενά. Όλες οι πόρτες στο νησί μου είναι κλειστές και ανύπαρκτες γι' αυτούς. Δουλειές πουθενά. Τα πράγματα έχουν δυσκολέψει τρομερά. Όλοι χρειάζονται ένα πτυχίο για να εργαστούν. Εδώ ερχόμαστε στο μεγάλο θέμα της παιδείας, που δεν είναι και η καλύτερη στο νησί μου. Μπορεί να έχουμε ένα Γυμνάσιο – Λύκειο, αλλά μετά τι; Αυτοί που δεν μπορούν να πάνε Λύκειο, πού πάνε; Πουθενά. Όσο για τα Κέντρα Νεότητας, Ψυχαγωγίας και Αθλητισμού θα πω, πως είναι άφαντα. Συνέχεια ακούμε υποσχέσεις, αλλά τα χρόνια περνούν. Τίποτα δεν γίνεται και οι νέοι φεύγουν. Ένα νησί, χωρίς νέους είναι νεκρό. Ένα νησί με ηλικιωμένους δεν κρατιέται στη ζωή, όμως, το κράτος με την πολιτική του καταφέρνει και διώχνει τους νέους. Τους διώχνει με το ελλιπές σύστημα υγείας, που δε δίνει περιθώρια σε κανέναν να αρρωστήσει, τους διώχνει με το ελλιπές σύστημα υπηρεσιών, που αναγκάζει και τους ηλικιωμένους να ταξιδεύουν στα γειτονικά νησιά για καλύτερη εξυπηρέτηση, τους διώχνει με τις κακές συγκοινωνίες, που μας κρατούν αποκλεισμένους, χωρίς καμία βοήθεια. Το καλοκαίρι, βέβαια, τα πράγματα γίνονται λίγο καλύτερα και όταν λέω λίγο καλύτερα εννοώ απλά ένα δρομολόγιο παραπάνω.

Οι συνέπειες αυτής της μετανάστευσης είναι οδυνηρές για το νησί μας και για μας. Λουκέτο στα σπίτια, μαρασμός, ξενιτεμός. Είμαστε πρόσφυγες στην ίδια μας τη χώρα. Με τα υπάρχοντά μας στον ώμο, αναζητούμε μια καλύτερη ζωή, μια ζωή που δεν μπόρεσε να μας δώσει το νησί που τόσο αγαπάμε. Απατώ, λοιπόν, να δοθεί οριστική λύση στο πρόβλημα της εσωτερικής μετανάστευσης, ένα πρόβλημα που μας αναγκάζει να διαλέξουμε ανάμεσα στο μέλλον και στο νησί μας. Εμείς, βέβαια, διαλέγουμε το μέλλον με την προϋπόθεση αυτό το μέλλον να είναι στο νησί μας. Δε θα επιτρέψουμε με τίποτα και σε κανέναν να γίνει το νησί αυτό άλλη μια βραχονησίδα στη μεγάλη λίστα τους.

Τέλος, θα ήθελα να προτείνω κάποιες λύσεις σε αυτό το πρόβλημα. Πρώτον, εξασφάλιση υγείας και μόρφωσης στους νέους της επαρχίας. Δεύτερον, καλύτερο σύστημα υπηρεσιών. Τρίτον, κατασκευή ολυμπιακών έργων και στην περιφέρεια. Τέταρτον, κρατική οικονομική ενίσχυση στους κατοίκους των νησιών και της επαρχίας. Πέμπτον, κρατικό ενδιαφέρον για την επαρχία με σύγχρονα έργα ανάπτυξης και πλήρες συγκοινωνιακό δίκτυο. Χρειάζονται περισσότερα πλοία στις άγονες γραμμές.

Ευχαριστώ για την ευκαιρία που μου δώσατε να εκφράσω τις απόψεις μου, για πρώτη φορά για το νησί μου.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Ευχαριστώ την κυρία Γλαρού για την εξαιρετικής ευθυμούλιας ομιλία της.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαρού Μαριγιάννα.

ΜΑΡΙΓΙΑΝΝΑ ΜΑΚΡΗ (Λεμεσός – Κύπρος): Αγαπητοί φίλοι Βουλευτές, έχετε ποτέ αναρωτηθεί τι μπορεί να αισθάνεται ένας άνθρωπος με ειδικές ανάγκες. Προσπαθήσατε ποτέ να δείτε πίσω από αυτούς τους ανθρώπους πόσα υπέροχα και μοναδικά πράγματα κρύβονται. Είναι ένας κόσμος που ποτέ δε θα καταλάβεις, εάν δεν τον πλησιάσεις οικειοθελώς, θυσιάζοντας λίγο από τον πολύτιμο χρόνο σου.

Εγώ είμαι ένας από τους τυχερούς εκείνους ανθρώπους που έχουν στην καθημερινότητά τους ένα από αυτά τα παιδιά με ειδικές ικανότητες, την αδελφή μου. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η ζωή αυτών των ανθρώπων και οι ανάγκες τους είναι πολύ διαφορετικές από τα εύρωστα άτομα. Χρειάζονται 24 ώρες το 24ωρο κάποιον άνθρωπο κοντά τους να τους φροντίζει. Ακόμα και κάποια πράγματα που κάποιος μπορεί να θεωρεί ασήμιαντα, όπως το να πιούνε ένα ποτήρι νερό, είναι γι' αυτούς δύσκολα. Είναι δύσκολη η μετακίνησή τους, γι' αυτό και πρέπει να υπάρχουν ζάμπες σε όλους τους χώρους. Τα άτομα με ειδικές ικανότητες πρέπει να έχουν και κοινωνική ζωή. Μια ακόμη προϋπόθεση για καλυτέρευση της ζωής τους είναι και οι αναπτηρικές τουαλέτες, ώστε να διευκολύνεται η πρόσβασή τους σ' αυτές.

Οι οικογένειες αυτές αντιμετωπίζουν και οικονομικά προβλήματα, γιατί ένας από τους δύο γονείς δεν μπορεί να δουλέψει, αφού έχει να φροντίσει το παιδί με τις ειδικές ικανότητες. Εδώ πρέπει να βοηθήσει το κράτος και να στηρίξει οικονομικά την κάθε μία ξεχωριστά από αυτές τις περιπτώσεις, για να καλυφθούν οι απαραίτητες ανάγκες τους. Τα σχολεία θα πρέπει να εξοπλιστούν με απαραίτητο προσωπικό και με τα κατάλληλα μέσα, ώστε να έχουν τα παιδιά με ειδικές ανάγκες ίσες ευκαλύπτες στη μόρφωση. Θα μπορούσαν να δημιουργηθούν χορωδίες ή κέντρα απασχόλησης αναπτήρων ή και να δημιουργούνται θεατρικές ομάδες. Εμείς σαν άνθρωποι να αγκαλιάσουμε αυτά τα άτομα και να τους δώσουμε όση περισσότερη αγάπη μπορούμε, χωρίς να τους δείχνουμε οίκτο. Να μην κρυβόμαστε πίσω από το ύφος ενός αλτρουιστή μόνο για επίδειξη.

Από αυτά τα παιδιά μπορούμε να πάρουμε πράγματα που δεν μπορεί να μας προσφέρει κανείς άλλος. Μπορούν να μας προσφέρουν γαλήνη και πραστήτα και να μας κάνουν να ξεχάσουμε τα δικά μας προβλήματα, ξεφεύγοντας από το άγχος της καθημερινής ζωής. Τέλος, το κράτος όταν καλύψει τις ανάγκες τους θα μπορέσει να εξηγιάνει τις σχέσεις τους με το κοινωνικό σύνολο, κάνοντάς τα να νιώσουν καλύτερα.

Ελπίζω, κάποτε να μετουσιωθεί το όνειρό τους για καλύτερη και φυσιολογική ζωή και να ανοίξουν οι ορίζοντες για να μορφωθούν, να κοινωνικοποιηθούν, να ψυχαγωγηθούν. Ας σταθούμε δίπλα τους να συμβαδίσουμε σε αυτό τον Γολγοθά μαζί και ας είναι με αναπτηρικό καροτσάκι ή το μπαστούνι του τυφλού.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Αθανασία Καρυπίδην.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΚΑΡΥΠΙΔΟΥ (Νομός Πέλλας): Κύριε Πρόεδρε, Έφηβοι Βουλευτές, θα ήθελα να αναφερθώ στα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε καθημερινά με τους γονείς μας και να προτείνω απλούς τρόπους για την αντιμετώπισή τους, επειδή πιστεύω πως αν δεν λύσουμε πρώτα τα προβλήματα μέσα στην ίδια μας την οικογένεια, δεν θα μπορέσουμε να συμβάλλουμε στην αντιμετώπιση περισσότερων βαρυσήμαντων προβλημάτων που πλήγγουν την κοινωνία.

Τα περισσότερα από τα προβλήματα μέσα στην οικογένεια είναι αποτέλεσμα του χάσματος των γενεών. Χάσμα γενεών είναι η πνευματική και ημική διαφοροποίηση ανάμεσα στα άτομα της παλιάς και της νέας γενιάς και οφείλεται κυρίως στα διαφορετικά χαρακτηριστικά της κάθε ηλικίας. Οι νέοι είμαστε οραματιστές, τολμηροί, ανυπόμονοι. Αντίθετα, οι μεγάλοι είναι μετριοπαθείς, κινούνται με γνώμονα τη σύνεση και το βλέμμα στραμμένο στο παρελθόν.

Τα προβλήματα ξεκινούν όταν τα παιδιά δεν είναι πλέον άμεσα εξαρτημένα από τους γονείς και αρχίζουν να διαμορφώνουν τη δική τους προσωπικότητα. Μιλάω, βέβαια, για την εφηβεία. Οι γονείς αρνούνται να καταλάβουν ότι το παιδί τους μεγάλωσε και προσπαθούν να επιβάλλουν τις απόψεις τους. Οι νέοι επαναστατούν και φωνάζουν «είμαι αυτός που είμαι και αν σου αρέσω». Δυστυχώς, πολλοί γονείς δεν αντιλαμβάνονται ότι πίσω από αυτή την προσβλητική στάση κρύβεται μία άλλη, «ψάχνω να με βρω».

Καμιά φορά, οι γονείς ζητούν πράγματα που, ίσως, στην εποχή που μεγάλωσαν αυτοί να ήταν δεδομένα, αλλά τώρα έχουν ως ένα βαθμό ξεπεραστεί. Πώς είναι δυνατό να πιστεύουν πως μόνο αν γίνεις γιατρός ή δικηγόρος, θα έχεις μία επιτυχμένη καριέρα.

Παρομοίως, εμείς οι νέοι ζητούμε πολλές φορές πράγματα που στους μεγάλους φαντάζουν εξωφρενικά. Ωστόσο, σήμερα δεν είναι τόσο παράλογο να γυρίσει ένας έφηβος μετά τη μία το Σάββατο και το σκουλαρίκι στη μύτη δε θεωρείται πλέον αλητεία.

Η διαφορά μεταξύ των παιδιών και των γονιών φαίνεται τεράστια στους νέους. Λόγω αυτής της πεποίθησής μας δεν εμπιστεύμαστε τους γονείς μας για τα προβλήματα και τις ανησυχίες μας και απευθυνόμαστε σε φίλους για συμβουλές. Δυστυχώς ίσως υπάρχουν πολλές περιπτώσεις νέων που μπλέχτηκαν στα δίχτυα των ναρκωτικών ή του αλκοολισμού, γιατί συμβουλεύτηκαν λάθος πρόσωπα.

Δεν είναι λίγοι οι μεγάλοι που αδυνατώντας να κατανοήσουν τη νοοτροπία των νέων προσάπτουν σε αυτούς μυριάδες κατηγορίες. Μας κατηγορούν συχνά για ουτοπικές απόψεις επειδή, έχοντας μεγάλες ψυχικές δυνάμεις και αποθέματα αντοχής, αγωνιζόμαστε για το τέλειο. Άλλοτε πάλι μας αποδοκιμάζουν λέγοντας πως αδιαφορούμε για τους πάντες

και τα πάντα, χωρίς να υπολογίζουν πως αυτοί, ασκώντας υπερβολική πίεση, δεν μας αφήνουν περιθώρια επιλογής.

Επίσης, πολλές φορές κατακρίνουν το ντύσιμό μας ως εκκεντρικό και απρεπές, ξεχωρίζοντας πως σημασία δεν έχει η εξωτερική εμφάνιση αλλά αυτό που κρύβουμε μέσα μας.

Γίνεται, λοιπόν, κατανοητό πως η διαφορά ηλικίας μεταξύ των μελών μας οικογένειας οδηγεί σε καυγάδες, συγκρούσεις και δυσάρεστες καταστάσεις. Υπάρχουν, ίσως, πολλοί απλοί τρόπο που μπορούμε να καταστείλουμε το χάσμα των γενεών. Το κλειδί για μια επιτυχημένη συμβίωση και επικοινωνία είναι ο διάλογος. Μέσω του διαλόγου θα προσεγγίσουμε τη νοοτροπία των γονιών μας και θα αντιληφθούμε ότι πίσω από τις ενοχλητικές παραινέσεις, κρύβεται πραγματικό ενδιαφέρον για την ασφάλεια και το μέλλον μας. Επίσης με ήρεμες συζητήσεις θα τους δείξουμε ότι ωριμάσαμε και αποκτήσαμε τη δική μας προσωπικότητα και είμαστε άξιοι της εμπιστοσύνης τους. Οι έντονες αντιδράσεις, οι φωνές, το κλειδωμα στο δωμάτιο, οι ακρότητες στο ντύσιμο και στη συμπεριφορά εκλαμβάνονται ως ενδείξεις ανωριμότητας και επιπολαιότητας.

Δεν μπορούμε να αμφισβητήσουμε, πως δεν υπάρχει άνθρωπος που να μας αγαπά περισσότερο από τους γονείς μας. Είναι πάντα πρόθυμοι να μας ακούσουν, να μας συμβουλέψουν και να μας δώσουν την ειλικρινή τους γνώμη. Πρέπει να ξεπεράσουμε επιτέλους την αντιληφθητή ότι μεγάλωσαν σε μία τελείως διαφορετική εποχή και να τους εμπιστευτούμε.

Για τους γονείς συνιστάται γνώση, βιβλία σχετικά με την εφηβεία και σεμινάρια που οργανώνονται κατά καιρούς θα τους θυμίσουν τι σημαίνει εφηβεία και θα τους μάθουν να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά και διακριτικά τις διάφορες νευρικές κρίσεις και μελαγχολίες.

Είναι γεγονός, πως το χάσμα των γενεών υπήρχε από την αρχή της ιστορίας και είναι δεδομένο κάθε εποχή. Ευτυχώς που υπάρχει, καθώς κύριοι συντελεστές προοδόδου είναι η γνώση και η σύνεση των παλαιοτέρων και η οριμητικότητα και η τάση αλλαγής των νέων. Γιατί να αφήσουμε τους μεγάλους να πιστεύουν πως οι απόψεις μας θα οδηγήσουν την κοινωνία στην καταστροφή; Ας τους δείξουμε ότι κρύβουμε τεράστια αποθέματα δύναμης για δημιουργία και απλά χρειαζόμαστε κίνητρα, για να χορηγούμε αυτή την ενέργεια.

(Στο σημείο αυτό γίνεται διάλειμμα για 15')

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Επαναλαμβάνεται η διακοπείσα συνεδρίαση.

Η Έφηβος Βουλευτής Αναστασία Πίπτα έχει το λόγο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΠΙΠΤΑ (Λευκωσία - Κύπρος): Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, όλοι μας ξέρουμε, ότι τα ναρκωτικά μαστίζουν το κόσμο και ιδιαίτερα τους νέους. Η επόμενη ιστορία θα σας κάνει να το σκεφτείτε.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Ο Ορέστης, το αγόρι της γειτονιάς μου, εγκαταστάθηκε στην οδό Συρμού, αφήνοντας πίσω το σχολείο και τον αθλητισμό. Η αλλαγή στη συμπεριφορά του και η αποστασιοποίηση του από μένα, με ανάγκαση να φάξω το πρόβλημα και να περισυλλέξω ότι είχε μείνει από τη φιλία μας. Ο Ορέστης, που ήξερα, είχε ολλάξει και η μόνη διέξοδος, που είχα, ήταν η επικοινωνία με τον πατέρα του. Το έργο ήταν δύσκολο, αλλά δεν έπρεπε να υποχωρήσω, γιατί ήταν ζήτημα ζωής και θανάτου.

Εξήγησα στον πατέρα του Ορέστη για την συμπεριφορά του και τους άγνωστους και περίεργους τύπους, που τον περιτριγύριζαν τον τελευταίο καιρό. Τα κακά μαντάτα βούνιαν στα αυτιά του πατέρα και η απορία ήταν ζωγραφισμένη στο πρόσωπό του. Όλα τα είχε ο Ορέστης, όμορφο σπίτι και ότι άλλο επιθυμούσε. Εν τούτοις η οδός Συρμού τον κέρδισε, γιατί του έλειπε μία αγαπημένη οικογένεια. Το διαζύγιο των γονιών του τού στοίχισε πολύ ακριβά, την ίδια του τη ζωή.

Τα τεκμήρια, που ανακαλύψαμε, επιβεβαίωσαν τις ανησυχίες μας και πήραμε το δρόμο για την αναζήτηση του Ορέστη. Στο δρόμο μας συναντούσαμε εγκαταλειμμένα καταφύγια, σύριγγες, λες και βλέπαμε μία φρικιαστική ταινία τρόμου. Σιγά- σιγά το μυστήριο ξεσκέπασε τα μυστικά του και νιώθαμε ότι έπρεπε να πούμε το στερνό αντίο στο παλικάρι. Όλα έγιναν τόσο γρήγορα, υποσχεθήκαμε να κλείσουμε τις πύλες στην οδό Συρμού, που υπόσχονται ουτοπίες και οδηγεί τους νέους στον εκτροχιασμό και στον αργό θάνατο.

Η ποινή και η καταδίωξη των ναρκομανών δεν είναι η ιδιαίτερη λύση για να λύσουμε το πρόβλημά μας. Οφείλουμε έγκυρα και οργανωμένα να διαφωτίζουμε τους νέους, ώστε να συνειδητοποιήσουν τον κίνδυνο και τις ουτοπίες των ναρκωτικών. Το Κράτος χρειάζεται να οργανώσει ψυχοθεραπευτικά ιδρύματα με έξειδικευμένο προσωπικό. Η νομοθεσία πρέπει να είναι αμείλικτη σε όλους αυτούς που εμπορεύονται. Απαιτείται να αναβαθμίσουμε την ποιότητα της ζωής μας, για να μπορέσουν οι νέοι να πραγματοποιήσουν τα όνειρά τους.

Η ζωή είναι ωραία και αξίζει να αγωνιστείς για να κερδίσεις τους καρπούς της.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Αικατερίνη Ζαχαροπούλου.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΥ (Α' Αθήνας): Κύριε Πρόεδρε, και αγαπητοί συνάδελφοι, ένα από τα σημαντικότερα επιτεύγματα της ιατρομαριοβιολογικής επιστήμης κατά τον 20ο αιώνα, αποτέλεσαν και αποτελούν οι μεταμοσχεύσεις, οργάνων και ιστών. Η πράξη δωρεάς οργάνων είναι δώρο ζωής στον συνάδελφο και παιδάληλα ένα μήνυμα ελπίδας, απλόχερης ανθρωπιάς και ανθρώπινης αλληλεγγύης.

Σύμφωνα με στοιχεία ερευνητών, ένας δωρητής μπορεί να αποτρέψει από το θάνατο έξι ζωές. Αν όμως δεν υπάρχει γενετική συμβατότητα, τότε το μόσχευμα στρέφεται ενάντια

στον οργανισμό του λήπτη. Γύρω στα 25 άτομα πεθαίνουν κάθε μέρα λόγω έλλειψης δωρητή. Στη χώρα μας οι μεταμοσχεύσεις νεφρού κατέχουν τις πρώτες θέσεις, ακολουθούν ύπατος και καρδιάς. Οι δωρητές οργάνων στην Ελλάδα ανέρχονται στους 80000, με τις γυναίκες να ανταποκρίνονται περισσότερο από τους άντρες. Είμαστε η τελευταία χώρα της Ευρώπης όσον αφορά στη δωρεά οργάνων.

Η δωρεά ενός οργάνου οδηγεί τόσο το δοτή όσο και το λήπτη σε μία κατάσταση πνευματικής κοινωνίας, γιατί και οι δύο γίνονται κοινωνοί του μυστηρίου της ζωής. Ο ενστικτώδης φόβος απέναντι στο άγνωστο σε συνδυασμό με διάφορες προκαταλήψεις γύρω από το θάνατο, εμποδίζουν τους Έλληνες να βοηθήσουν τους συνανθρώπους τους.

Σημαντικό και εξέχοντα ρόλο στην ενημέρωση των πολιτών μπορούν να διαδραματίσουν τα Μ.Μ.Ε., τονίζοντας την ανάγκη και τη σημασία δωρεάς οργάνων. Η όλη προσπάθεια θα πρέπει να βασιστεί σε ειδικά νομοθετημένο πλαίσιο από τη Βουλή. Τα νομοθετήματα και τα Π.Δ., που θα εκδοθούν, θα πρέπει να δίνουν τη δυνατότητα δημιουργίας των κατάλληλων συνθηκών για την διάδοση και την εφαρμογή του θεσμού. Παράλληλα, μέσα από τις ειδικές νομικές ρυθμίσεις, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η εγκυρότητα, η επιστημονική αξιοποίησία και διασφάλιση των κανόνων, που διέπουν τις πράξεις κάθε μεταμόσχευσης.

Στο οργανωτικό επίπεδο, θα πρέπει ο σημερινός Εθνικός Οργανισμός Μεταμοσχέυσεων να εξελιχθεί σε αυτοδύναμο επιστημονικό ίδρυμα, με στελέχωση σε εξειδικευμένες ιατροβιολογικές ιδιότητες, οι οποίες θα παρακολουθούν τις εξελίξεις στη νευρολογία, στην κυτταρογενετική και στη κβαντογενετική.

Στο γενικότερο πλαίσιο ενεργειών μεγάλη σημασία πρέπει να κατέχει η ευρύτερη διάδοση της μεταμόσχευσης. Όλοι οι άνθρωποι είναι παιδιά του ίδιου Θεού.

Ευχαριστώ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Αικατερίνη Ζαχαροπούλου.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΒΑΣΙΛΑΚΗ (Α' Αθήνας): Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, όπως γνωρίζουμε στις τεχνικά αναπτυγμένες κοινωνίες, αλλά και σε χώρες αναπτυσσόμενες, όπως είναι η Ελλάδα, το βασικό κύτταρο του κοινωνικού οργανισμού επηρεάζεται από ισχυρές δυνάμεις. Λογικό επανόλουθο είναι να μην ολοκληρώνεται η αποστολή της οικογένειας, κυρίως όσον αφορά στην ένταξη των νέων στην πολιτικοκοινωνική ζωή.

Η σύγχρονη πυρηνική ολιγομελής οικογένεια, δοκιμάζεται από την ιδεολογική σύγχυση της εποχής μας. Κατάρρευση αληθινών αξιών, σε συνδυασμό με την απουσία οραμάτων και ουσιαστικών στόχων οδηγούν συχνά στην απομιθοποίηση του πραγματικού ρόλου της οικογένειας. Η ανευθυνότητα στην

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

επιλογή του συντρόφου οδηγεί σε συγκρούσεις και αδιέξοδο.

Τα οικονομικά ή επαγγελματικά προβλήματα, που παρουσιάζονται σε μία εποχή οικονομικής κρίσης, όπως τη δικιά μας, επηρεάζουν την απόφαση δημιουργίας οικογένειας και, αδυνατώντας να ανταποκριθούν οι άνθρωποι στις απαιτήσεις της, συχνά χωρίζουν.

Η ιδεολογική διάσταση των ιδεών, η υποκριτική συμπεριφορά των μεγαλυτέρων απέναντι στα παιδιά, η υπεροροστοσία και η τάση καταπίεσης και αμφισβήτησης των νέων τους κάνουν να εναντιώνονται απέναντι στους γονείς τους και έτσι να δημιουργούνται ακραίες καταστάσεις. Η καλλιέργεια του προβληματισμού του νέου αποτελεί ασφάλεια για τη δημιοργατική συνείδηση, γιατί τότε ο νέος είναι σε θέση να ενημερώνεται πολύπλευρα. Αυτή η συνείδηση εμπεδώνεται καλύτερα, όταν η οικογένεια καλύπτει συναισθηματικά το νέο. Με όπλο, λοιπόν, την αυτοπεποίθηση του μπορεί να εκλεπτύνει τον εσωτερικό του κόσμο και να εκφράσει την ευαισθητοποίησή του, ακόμα και απέναντι στον πόνο του συνανθρώπου του. Δημιοργατική συνείδηση, σημαίνει οικονομική ανάπτυξη και πραγματικότητα. Όταν η οικογένεια στηρίζει το ταλέντο και τις κλίσεις του νέου, τότε αυτός μπορεί να επλέξει το κατάλληλο επάγγελμα. Η οικογένεια, τέλος, διδάσκοντας την παράδοση, μπορεί να βοηθήσει το νέο, γιατί εκεί κρύβονται οι διαχρονικές αξίες που θα οδηγήσουν τη νεολαία στη βίωση της εθνικής συνείδησης και το σεβασμό της προς τους συνανθρώπους. Με αυτόν τον τρόπο απομακρύνει το ρατσισμό. Το θέμα της κρίσης της οικογένειας απασχολεί όχι μόνο τους ανθρωπολόγους και τους κοινωνιολόγους, αλλά και πολλούς άλλους επιστήμονες.

Είναι απαραίτητο να ευαισθητοποιήσει και όλους εμάς, ώστε η οικογένεια να υλοποιήσει το στόχο της. Έτσι, να δημιουργήσει άτομα με υψηλές αξίες, που θα εξελιχθούν αργότερα σε υπεύθυνους και ευσυνείδητους πολίτες.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Χριστόδουλος Κωτσίνας.

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΚΩΤΣΙΝΑΣ (Νομός Ιωαννίνων): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, στην εποχή μας η πρόδοδος της επιστήμης και της τεχνολογίας βρίσκεται στο απόγειό της, ωστόσο αντί να ευημερεί η κοινωνία, διαπιστώνουμε ότι περνάμε μια βαθιά κρίση. Προσωπικά με απασχόλησε ένα κομμάτι της κοινωνίας. Η οικογένεια. Πίστευα και πιστεύω ότι ο θεσμός αυτός περνάει κρίση. Σκοπός μου από την αρχή είναι να αποφύγω τις κλασσικές θεωρητικές διαπιστώσεις, όπως χάσμα γενεών, νεανική αμφισβήτηση, συντηρητική συμπεριφορά των γονέων κ.λπ. και να ερευνήσω το ζήτημα εντελώς πρακτικά και απλά. Αποφάσισα, λοιπόν, να οργανώσω ένα ερωτηματολόγιο που θα αφορούσε το πλέγμα των σχέσεων νέων και παιδιών που θα απευθυνόταν στους συμμαθητές μου. Η ιδέα μου πραγματοποιήθηκε χάρη στην ευ-

αισθησία των περισσότερων παιδιών και στην πολύτιμη βοήθεια των καθηγητών μου. Τα συμπεράσματα που προέκυψαν είναι άκρως διαφωτιστικά. Πρώτον, μολονότι η συντριπτική πλειοψηφία των γονέων είναι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ωστόσο, διαπιστώνεται μεγάλο έλλειμμα στην επικοινωνία με τα παιδιά τους. Δεύτερον, οι μητέρες συζητούν πιο άνετα με τα παιδιά τους σε σύγκριση με τους πατεράδες. Τρίτον, ενώ οι γονείς ζητούν από τα παιδιά τους, όταν τα απασχολεί κάτι να τους συμβουλεύνται, ωστόσο όταν τους ίδιους τους απασχολεί κάτι δε φροντίζουν να ζητήσουν τη γνώμη τους. Έτσι, το παιδί δεν αισθάνεται ισότιμο μέλος της οικογένειας. Τέταρτον και τελευταίο συμπέρασμα ήταν η διατίστωση πως πολλοί γονείς προσπαθούν να καλλιεργήσουν στα παιδιά τους ιδέες και αντιλήψεις όχι με τη διαδικασία της πειθούς, αλλά με αυτήν της επιβολής. Λαμβάνοντας, λοιπόν, υπόψη τα παραπάνω, δεν μπορούμε να θεωρήσουμε το πρόβλημα μεταξύ γονέων και παιδιών ως ανύπαρκτο. Εκείνη που καλείται να παίξει πρωτεύοντα ρόλο είναι, κυρίως, η Πολιτεία.

Σε πρώτο επίπεδο οι Δήμοι οφείλουν ένα σύστημα επιμόρφωσης γονέων με τη βοήθεια ειδικών επιστημόνων. Τέτοιες συναντήσεις μπορούν να γίνονται τα Σαββατοκύριακα και θα ήταν πολύτιμες, είτε για υποψήφιους γονείς, είτε για όσους είναι ήδη γονείς. Σε δεύτερο επίπεδο ο θεσμός της παιδείας πρέπει να αναβαθμιστεί. Η επικοινωνία δασκάλων και γονέων είναι ανύπαρκτη. Πρέπει να διοριστούν ψυχολόγοι σε όλα τα σχολεία και πριν αρχίσει κάθε σχολική χρονιά οι εκπαιδευτικοί να παρακολουθούν ειδικά σεμινάρια ψυχοπαιδαγωγικής. Επίσης, τα ανώτερα και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα πρέπει να υποχρεώνουν όλους τους υποψήφιους πτυχιούχους να αποκτούν τη λεγόμενη επάρχεια. Σε ένα τρίτο τώρα επίπεδο, η επίσημη Πολιτεία πρέπει να ενισχύσει ουσιαστικά την πολύτεκνη οικογένεια, δίνοντας κίνητρα στους πολίτες να αποκτούν περισσότερα παιδιά. Η πολύτεκνη οικογένεια πρέπει να γίνει παράδειγμα προς μίμηση. Σημαντική θα μπορούσε να είναι και η προσφορά της Εκκλησίας και της Ορθοδοξίας, γενικότερα. Θα πρέπει να παίρνουν συμβουλές από φωτισμένους κληρικούς γύρω από το ρόλο των γονέων και των οικογενειακό προγραμματισμό.

Τέλος τα Μ.Μ.Ε. και το διαδίκτυο οφείλουν πρώτα να τηρούν τους κανόνες δεοντολογίας και έπειτα να εγκαινιάζουν μια εποχή για την εκπαίδευση των γονέων και των παιδιών από τα προγράμματά τους. Αρκεί να θυμηθούμε την ιδέα της εκπαιδευτικής τηλεόρασης. Το πρόβλημα, λοιπόν, των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών δεν είναι ανυπέρβλητο, αρκεί να υπάρξει ένας εμπνευσμένος εθνικός σχεδιασμός. Οφείλουμε, λοιπόν, όλοι να περιφρουρήσουμε την ελληνική οικογένεια, γιατί είναι ο στύλος τους έθνους μας και του πολιτισμού μας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επι-

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

τροπής: Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Κωνσταντία Μάκρα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑ ΜΑΚΡΑ (Α' Αθήνας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, η γέννηση κάθ' ενός από εμάς σηματοδοτεί την αρχή μιας νέας γενιάς, η οποία καλείται να ζήσει σε έναν κόσμο, που δεν ανταποκρίνεται στις προσδοκίες της. Οι νέοι έχοντας ζήσει σ' αυτό τον κόσμο, προσπαθούν με νύχια και με δόντια να τον αλλάξουν. Προσπαθούν να ζήσουν οι ίδιοι σε έναν κόσμο καλύτερο απόμα, αλλά να κληροδοτήσουν και στα παιδιά τους, στους γιους και στις κόρες τους λαχτάρα της ζωής για τη ζωή, όπως εύστοχα ανέφερε ο Χαλλί Γιαντράν στο έργο του «Προφήτης». Βασανίζω τη σκέψη μου πολλές ώρες αναρωτώμενη αν οι γονείς μας μπορούν να κάνουν όνειρα για εμάς. Να σκέφτονται το μέλλον μας και να είναι περηφανοί γι' αυτό. Εγώ η ίδια βλέπω τα όνειρά μου να γκρεμίζονται και απογοητεύομαι. Από την Α' τάξη κιόλας του Δημοτικού φανταζόμουν να ξεπεράσω την τότε δασκάλα μου, που στα αθώα παιδιά μου μάτια, φαινόταν ακατόρθωτο. Τώρα, όμως, οι υψηλοί στόχοι της νεολαίας καταρρίπτονται από το υπάρχον σύστημα, το οποίο αποκλείει την πραγματική μόρφωση και ενισχύει την επιφανειακή, θέτοντας έτσι τροχοπέδη τους νέους, που επιθυμούν να γίνουν λαμπροί επιστήμονες. Πολλοί νέοι βρίσκονται σε αγώνα βιοπορισμού, παραμένουν χωρίς δουλειά, ετεροαπασχολούνται ή υποαπασχολούνται και ενώ αρχικά είμαστε έτοιμοι να ανοιξουμε τα φτερά μας και να φτάσουμε στο απόγειο της ζωής και στην κατάκτηση των ονείρων μας, αισθανόμαστε να τσακίζονται τα φτερά μας.

Ορισμένες προτάσεις που έχω να καταθέσω είναι οι ακόλουθες: Πρέπει να εισαχθεί στα σχολεία το μάθημα που θα αφορά την ανεργία. Επίσης, η δραστηριοποίηση γραφείων ευρέσεως εργασίας και η στελέχωση τους από πτυχιούχους ανέργους θα ήταν εξίσου αποτελεσματική. Επιπλέον, η δημιουργία χοηματοδοτούμενων προγραμμάτων πληροφόρησης των νέων για την αγορά εργασίας, καθώς και έκδοση βιβλίων σχετικών με την ανεργία θα συνέβαλαν σημαντικά στην αντιμετώπιση του προβλήματος.

Όπως λένε μπορούν να δώσουν μια στέγη στο σώμα μας, όμως όχι και στην ψυχή μας, γιατί η ψυχή μας κατοικεί στο σπίτι του αύριο, που αυτοί δεν μπορούν να επισκεφθούν ούτε στα όνειρά τους. Εύχομαι σε όλους τους νέους να μπορούν να κάνουν όνειρα, ακόμη και αν μείνουν απραγματοποίητα και τους προτρέπω να πιάνουν το πρόπει από το γιώτα και να το γδέργουν ίσα με το πι. Ευχαριστώ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Κατερίνα Τζαβέλλα.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΤΖΑΒΕΛΛΑ (Β' Αθήνας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, Φοιτώ στο 1ο Λύκειο Αγίας Παρασκευής. Από 5 ετών έζησα ένα μεγάλο και άσχημο χωρισμό, των γονιών μου, που με επηρέασε πολύ.

Ζούσα με τον πατέρα μου στην αρχή, που ήταν με μια άλλη γυναίκα. Εκείνα τα χρόνια ήταν μαρτυρικά για μένα. Η κακοποίηση κυριαρχούσε μέσα σε εκείνο το σπίτι. Στιγμάτισαν πολύ τις στιγμές που περνούσα εκεί. Δεν άντεχα άλλο. Όχι άλλο πόνο. Όχι άλλο ξύλο. Θέλω να φύγω. Αυτό και έκανα. Έφυγα και έζησα με τη μητέρα μου.

Περνούσα υπέροχα και το κορμί μου είχε ηρεμήσει από τα χτυπήματα που δεχόταν, όσο ζούσα άλλο. Μέχρι που μια ημέρα είδα ξαφνικά τον πατέρα μου και ζήσαμε και πάλι όλοι μαζί σαν οικογένεια. Δε φανταζόμουν ότι αντί για μια καλή αρχή που πίστευα ότι θα υπήρχε, θα ερχόταν ένα ακόμα μεγαλύτερο μαρτύριο για όλους. Ήταν μπλεγμένος με τα ναρκωτικά, τη μεγαλύτερη μάστιγα του αιώνα. Τότε τα είδα όλα στη ζωή μου. Έβλεπα τον πατέρα μου να αργοπεθαίνει, να παίρνει τη δόση του μπροστά μου και χωρίς να μπορώ να κάνω κάτι για να τον βοηθήσω. Δεν τον εγκατέλειψα ποτέ. Όσο και να με χτύπαγε, επειδή είχε κάνει χοήση, όσο και να με έβριζε, εγώ δεν τα παρατούσα. Όσο και να έκλαιγα και να τον έβλεπα έτσι άρρωστο, δεν έσκυψα το κεφάλι. Δεν τον μίσησα, τον βοήθησα με την αγάπη μου. Πάντοτε ήθελε να του λέω ότι τον αγαπώ και να μου μιλάει, σαν να μη γνώριζα ότι είναι άρρωστος. Τον πονούσε η αλήθεια, πάντοτε στη ζωή του. Δεν πίστεψα ότι η αγάπη μου θα τον σταματούσε από τα ναρκωτικά, αλλά ότι θα του έδινε κουράγιο να κοιτάξει πίσω του και να δει την οικογένειά του που πεινάει, επειδή αυτός έκλεβε τα χοήματα του σπιτιού, αλλά και πάλι χωρίς να το παραδέχεται.

Τέλος, φαντάζομαι τη ζωή μου, ότι θα ξεμπλέξει από τα ναρκωτικά ο δικός μου άνθρωπος και πως θα είμαστε ευτυχισμένοι. Έτσι τη φαντάζομαι, αλλά μόνο στο μωαλό μου....

Γιατί ξέρω ότι στην πραγματικότητα ο πατέρας μου δεν πρόκειται ποτέ να δραπετεύσει από αυτό που τον κρατάει και τον δένει μαζί του, το λευκό θάνατο. Ζω έτσι, επειδή εκείνος το διάλεξε. Όλα αυτά που κάνουν οι γονείς, τα λεγόμενα λάθη τους, καταλήγουν να χτυπούν εμάς τα παιδιά. Απ' όλα αυτά που πέρασα στη ζωή μου, έχω γίνει σκληρή και έχω μάθει ότι ο άνθρωπος έχει μεγάλη ψυχική δύναμη. Όταν βρεθεί στα δύσκολα, θα την ελευθερώσει. Σ' αυτή τη ζωή, εμείς φτιάχνουμε τη μοίρα μας και το μεγαλύτερο παράδειγμα για μένα ήταν αυτό που περνούσαμε στο σπίτι μου. Δε θα ξεχάσω ποτέ την πρόταση που μου είπε ο αγαπημένος μου πατέρας. «Ότι δίνεις κορούλα μου, παίρνεις σ' αυτή τη ζωή». Ευχαριστώ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το προεδρείο δεν τοποθετείται, αλλά νομίζω ότι η Επιτροπή θα συμφωνήσει μαζί μου ότι είχε και ορεαλισμό και μεγαλείο και γενναιότητα η αγόρευση της συναδέλφου σας.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής, Κατερίνα – Παναγιώτα Σέδεσλη.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ – ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΣΕΔΕΣΛΗ (Β' Αθήνας):

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί φίλοι, αλλά και συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές. Είναι γνωστό ότι όλοι οι άνθρωποι, σύμφωνα με τις ανθρώπινες διακήρους, είναι ίσοι και απολαμβάνουν τα ίδια δικαιώματα. Είναι, επίσης, ελεύθεροι και υπεύθυνοι για τις πράξεις τους. Χαρακτηριστικό, επίσης, του ανθρώπου είναι το περί δικαίου αίσθημα και ο αγώνας του για τη δικαιοσύνη. Παρόλα αυτά ο άνθρωπος αδικεί και αν βρεθεί σε δilemma, προκειμένου να αδικηθεί ο ίδιος, διαλέγει την αδικοπραξία. Λέγοντας αδικία, εννοούμε τη βλάβη εκείνη η οποία συντελείται σκόπιμα από άλλους, χωρίς φυσικά το θύμα να είναι υπεύθυνο. Η αδικία είναι πράξη επιθετική και ως εκ τούτου επιζήμια για το άτομο. Ως αδικία θεωρούμε, επίσης, τον καταλογισμό ευθυνών σε άτομα και σε ομάδες για πράξεις και παραλείψεις που ευθύνονται άλλοι. Θα λέγαμε ότι είναι μια μορφή άνισης μεταχείρισης και επιπλαιας κρίσης και αυτό γιατί στην περίπτωση της αδικίας εκείνος που αδικεί, επιχειρεί να πλήξει τον αδικημένο και να τον υποβαθμίσει στα μάτια των άλλων.

Δεν χωρά αμφιβολία, πως η αδικία είναι ανήθικη και αντικοινωνική πράξη, αφού παραβιάζει τους κανόνες και οδηγεί στη βία. Ως φαινόμενο διαχρονικό, έλαβε πολλές μορφές και εκδηλώθηκε με πολλούς τρόπους. Ως ανθρώπινη εκδήλωση είναι σύμφυτη με τον άνθρωπο ο οποίος, όπως έχει αναφερθεί προτιμά, αν χρειασθεί, να αδικεί παρά να αδικείται. Πράγματι, ο άνθρωπος από τη φύση του επιλέγει τη συγκεκριμένη συμπεριφορά, επειδή μεταξύ των άλλων είναι ιδιοτελής, αδικεί δηλαδή επειδή αποσκοπεί στο ίδιο το συμφέρον και ενδιαφέρεται αποκλειστικά και μόνο για τον εαυτό του. Είναι φανερό ότι αυτή η τάση κάνει τον άνθρωπο άδικο, επειδή το άτομο ενεργεί ατομικιστικά, επιτυγχάνει τους προσωπικούς του στόχους και προοδεύει σε υλιστικό επίπεδο. Δεν θυσίαζεται, δεν δοκιμάζεται και δεν απογοητεύεται, χάριν της ιδιοτέλειας. Το ιδιοτελές άτομο ακόμη γίνεται ανταγωνιστικό, λύνει προσωπικά προβλήματα και ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της ατομιστικής εποχής. Δε θα ήταν υπερβολή, αν ισχυριζόμασταν ότι το συγκεκριμένο άτομο τυγχάνει γενικής αποδοχής και θεωρείται πρότυπο στις μέρες μας. Είναι ο έξυπνος άνθρωπος, μετατρέπει τον ιδρώτα του προσώπου του σε προσωπικά αγαθά, τα οποία χαίρεται ακόμη και όταν οι άλλοι δυστυχούν.

Αυτό έχει ως συνέπεια να είναι αδιάφορος για τους άλλους και απρόσωπος. Επειδή η αδικία τον πληγώνει, τον αποθαρρύνει και τον απογοητεύει, προτιμά να αδικεί παρά να αδικείται. Είναι η αδικία, αυτία για τη μείωση του αυτοσυναισθήματος του ανθρώπου και βασικός λόγος ανάπτυξης δυσάρεστων συναισθημάτων, που κάνουν το άτομο δυστυχή, γιατί αυτού του τύπου η αντικοινωνική συμπεριφορά δίνει την εντύπωση πως δεν υπάρχει αξιοχρατία και ότι, όσες προσπάθειες και αν καταβάλλει το άτομο, δε θα επιτύχει το σκοπό του.

Θα ήταν παράλειψη, αν στο συγκεκριμένο θέμα δεν ανα-

φέραμε ως αιτία της αντικοινωνικής συμπεριφοράς της αδικίας, τον ανταγωνισμό της εποχής και την κρίση της κοινωνίας. Στις αιτίες, επίσης, οφείλουμε να συμπεριλάβουμε τον καταναλωτισμό, την κρίση της οικονομίας και την κρίση των θεσμών, ο ατομισμός της εποχής, καθώς το συγκεκριμένο φαινόμενο ευθύνεται για την κρίση των κοινωνικών αξιών και για την αδιαφορία του ανθρώπου για τον συνάνθρωπο. Από τα παραπάνω γίνεται φανερό πως ανενδοίαστη επιλογή της αδικίας του άλλου είναι σύνθετο φαινόμενο, γεγονός που έχει πολυποίκιλες, για το άτομο και την κοινωνία, επιπτώσεις.

Είναι δυνατόν αυτό να αντιμετωπιστεί, αρκεί ο άνθρωπος να λάβει την ανάλογη παιδεία και κατάλληλα να κοινωνικοποιηθεί, αν ακόμη γίνει η κοινωνία μας αξιοχρατική και αν ο άνθρωπος αγωνίζεται προς αυτή την κατεύθυνση. Ας προσπαθήσουμε όλοι για έναν κόσμο χωρίς αδικία.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Αιμιλία Ταβουλάρη.

ΑΙΜΙΛΙΑ ΤΑΒΟΥΛΑΡΗ (Νομός Λακωνίας): Αγαπητέ κύριε Πρόεδρε, φίλες και φίλοι, θα ήθελα να μιλήσω για τον κοινωνικό ρατσισμό απέναντι σε άτομα, ομάδες, επαγγέλματα και άλλες μειονότητες που γίνονται πολλές φορές θύματα άνισης μεταχείρισης και προκατάληψης. Ο ρατσισμός είναι μια μορφή προκατάληψης, αφού υπηρετεί στερεότυπες και μη θεμελιωμένες ιδέες και πεποιθήσεις. Έχουν σημειωθεί ρατσιστικές εκδηλώσεις κατά των ναρκομανών, των ανύπαντρων μητέρων, των ανέργων, των ομοφυλόφιλων, των φορέων του AIDS, των πρώην φυλακισμένων και άλλων. Στην Αρεόπολη, όπου φοιτά, υπάρχουν πολλοί Αλβανοί. Είναι ανεπίτρεπτο μια εξελισσόμενη πόλη που σημειώνει κάθε χρόνο ανοδική πορεία να δυσφημίζεται από τις ανεξήγητες βιαιότητες κατά των Αλβανών. Δεν είναι, όμως, μόνο η Αρεόπολη τόπος συγκέντρωσης Αλβανών, αλλά και ο Πύργος της Μάνης, όπου βρίσκονται τα πολυδιαφημισμένα σπήλαια του Δυρού και κάθε χρόνο η περιοχή κατακλύζεται από τουρίστες.

Ο τόπος μου είναι έρημος από κατοίκους και φοβάμαι ότι οι τελευταίοι κάτοικοι και υληρρούμοι μιας αδούλωτης γωνίας στην εσχατιά της Ελλάδας, θα είναι οι αλλοδαποί και, κυρίως, οι Αλβανοί. Έκανα πολλές προσπάθειες να καταπλεμήσω τις ρατσιστικές πεποιθήσεις που κυκλοφορούν και να βρω τα αίτια που τις προκαλούν και κατέληξα σε κάπι που ήταν εμφανές. Κατά τη γνώμη μου, αυτό που γεννά τον ρατσισμό είναι ότι τα μέλη μιας κοινωνικής ομάδας μαθαίνουν το ρατσισμό συνειδητά ή ασυνειδητα μέσα από την ιστορία, τις παραδόσεις, την ανατροφή, τα Μ.Μ.Ε., αλλά κυρίως από την εκπαίδευση. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι ο τρόπος διδασκαλίας της ιστορίας είναι αυτός που φανατίζει. Ωστόσο, θα μπορούσε να ειπωθεί ότι ο ρατσισμός αποτελεί

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

μια δικαιολογία των μελών μιας κυρίαρχης ομάδας που θέλει να θέσει στο περιθώριο τις άλλες κοινωνικές ομάδες, ώστε να κρατήσει τις υψηλές της θέσεις και τα προνόμια.

Για την καταπολέμηση του φαινομένου η κοινωνία θα πρέπει να επανεξετάσει αυτά που διδάσκει στις νέες γενιές. Εμείς σαν πολίτες πρέπει να αναπτύξουμε την αυτογνωσία και την κριτική μας ικανότητα. Επίσης, το κράτος πρέπει να φροντίσει την οικονομική άνθιση της χώρας, εξασφαλίζοντας εργασία σε όλους. Ρατσισμός, είναι το δικαίωμά σου να διαφέρεις. Θα ήθελα να συγχαρώ τη συνάδελφο μου, που μίλησε με τόσο θάρρος για τα τραγικά χρόνια που έζησε και τη γενναιότητα που έδειξε για να αντιμετωπίσει τα γεγονότα. Ευχαριστώ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Αγαπητοί έφηβοι Βουλευτές, στο σημείο αυτό κλείσαμε τον κύκλο των πρωτολογιών και εισερχόμαστε στις δευτερολογίες.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Αθανασία Παπασταύρου.

ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ (Νομός Αχαΐας): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να αναφερθώ στον εθελοντισμό και στον αντιεθελοντισμό. Σε κάποια εκδήλωση που είχε γίνει για τον εθελοντισμό είχα παρατηρήσει κάποια πανό που είχαν αναρτηθεί και έγραφαν «όχι στον εθελοντισμό». Με ποιο δικαίωμα έγινε κάπι τέτοιο; Εθελοντισμός είναι κάπι που θέλω να το κάνω εγώ και μου αρέσει.

Επίσης, θα ήθελα να αναφερθώ σε αυτό που άκουσα σχετικά με τον διπλασιασμό των μισθών των ιατρών. Τους πληρώνουμε με «φακελάκια» και παράλληλα θα τους πληρώνουμε πλουσιόταροχα και από το κράτος; Είμαι κατηγορηματικά αντίθετη με αυτό.

Η ζωή μας χρειάζεται κάπι βασικό και αυτό είναι η παιδεία. Θέλω το σχολείο να μου πει ότι ένα και ένα κάνουν δύο. Ένα και ένα είναι τα όνειρά μου και αν τα προσθέσω θα γίνουν δύο και αν τα προσθέσω με όλα τα παιδιά του κόσμου θα γίνουν πολλά. Εάν τα πολλαπλασιάσω με τις ελπίδες θα γίνουν εκατομμύρια και αν τα διαιρέσω με τον κόπο που θα χρειαστεί μπορεί να μείνουν χιλιάδες, αλλά τουλάχιστον θα συνεχίσω να υπάρχω. Ευχαριστώ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ευγενία Δημαρίδη.

ΕΥΓΕΝΙΑ ΔΗΜΑΡΙΔΗ (Α' Αθήνας): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να διατυπώσω μια διαφορετική άποψη από εκείνη που εξέφρασε χθες ο συνάδελφος Ανδρέας Καρατζάς, σχετικά με τους εργοδότες που εξασφαλίζουν εργασία σε αλλοδαπούς. Οι οικονομικοί μετανάστες δέχονται να κάνουν υποτιμητικές εργασίες κάτω από αντίξοες συνθήκες, χωρίς ασφάλεια και χωρίς τήρηση ωραρίου. Εκ διαμέτρου αντίθετοι εμφανίζονται οι συμπατριώτες μας που θέλουν μια εργα-

σία γραφείου με υψηλές οικονομικές απολαβές, με σαφέστατη τήρηση ωραρίου και ασφάλεια. Εγώ πιστεύω, ότι δεν είναι πρέπον και δεν τιμά εμάς τους Έλληνες να μην καταδεχόμαστε να κάνουμε βαριές δουλειές, προκειμένου να εξασφαλίσουμε λίγα ευρώ ημερησίως για τις βασικές μας ανάγκες. Είμαι υπέρ των αλλοδαπών, οι οποίοι εργάζονται υνχημερόν με αντίξοες συνθήκες και βγάζουν πολύ λίγα χρήματα, χωρίς να διαφέρουν σε τίποτα από εμάς.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Ανδρέας Καρατζάς.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ (Β' Αθήνας): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα πρώτα απ' όλα να καλωσορίσουμε τον κ. Καλλαμάνη, είναι τιμή μας που βρίσκεται εδώ. Δεν ξέρω γιατί παρερμηνεύτηκα από τη συνάδελφο. Εγώ δεν είπα ότι είμαι κατά των προσφύγων, ούτε είπα να τους θέσουμε στο περιθώριο. Έκανα και κάποιες προτάσεις υπέρ των προσφύγων, αλλά αυτό που επεσήμανα είναι ότι πρέπει να βάλουμε πάνω απ' όλα το συμφέρον των Ελλήνων. Πιστεύω ότι αυτό είναι εύλογο. Πρέπει να βάλουμε πρώτα την Ελλάδα.

Ακόμα δεν είπα ότι ευθύνονται μόνο οι εργοδότες. Είπα ότι έχουν μεγάλη ευθύνη και οι αριμόδιοι. Πρέπει να βάλουμε πρώτα τους Έλληνες για τον εξής λόγο. Οι Έλληνες είναι φιορολογούμενοι, πληρώνουν κάπι που δεν κάνουν οι πρόσφυγες, αλλά οι Έλληνες, κυρίως, είναι αυτοί που έχουν συμβάλει στην ανάπτυξη αυτού του τόπου.

Θέλω να επισημάνω στη συνάδελφο, ότι οι δικοί μας οι πρόσφυγες πήγαν στη Γερμανία, στην Αμερική όπου εκεί δεν τους δέχθηκαν με ανοιχτές αγκάλες. Θέλουμε το καλό των προσφύγων και δεν έχουμε κανένα πρόβλημα απέναντί τους. Απλά πιστεύω ότι πρέπει να προασπίσουμε το συμφέρον των Ελλήνων και να μην αφήσουμε στο περιθώριο την πατρίδα μας.

Θα ήθελα για την κοπέλα που μίλησε για τον εθελοντισμό να την ενημερώσω ότι από την 1η Δεκεμβρίου του 2001, διδάσκεται στα Λύκεια και στα Γυμνάσια της Ελλάδας το μάθημα Ολυμπιακή Παιδεία, για τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Τελειώσαμε με τις δευτερολογίες.

Στη συνέχεια και περί ώρα 12.50' λύθηκε η συνεδρίαση για αύριο και ώρα 13.00'.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Β' ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 16-9-2003

Στην Αθήνα, σήμερα, 16 Σεπτεμβρίου 2003, ημέρα Τρίτη και ώρα 13.20' στην Αίθουσα 151 του Μεγάρου της Βουλής, συνεδρίασε η Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων (1ο Τμήμα) της Βουλής των Εφήβων, υπό την προεδρία του Α' Αντιπροέδρου της Βουλής κ. Κωνσταντίνου Γείτονα, Βουλευτή Β' Αθήνας, με αντικείμενο την εξέταση των θεμάτων: «Δημογραφικό Πρόβλημα, Ρατσισμός, Ανθρωπισμός, Υγεία - Νοσοκομεία, Κοινωνική Ασφάλιση, Περιθώρια, Βία - Εγκληματικότητα, Ναρκωτικά, Οικογένεια, Διαπροσωπικές Σχέσεις - Χάσμα Γενεών, Σωματική - Ψυχική Υγιεινή, Κάπνισμα, Αλκοόλ, Αστεγοί, Εργασία - Ανεργία, Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Μεταφορές, Εφηβεία (Νεανικοί Προβληματισμοί - Οράματα, Προβλήματα νέων - Κίνδυνοι, Χαρακτηριστικά νέων), Ευθανασία και Κλωνοποίηση» της Σύνθεσης Κειμένων των μαθητών της Α', Β' και Γ' Τάξης του Ενιαίου Λυκείου και των Τ.Ε.Ε., καθώς και των Τ.Ε.Ε. Μαθητείας Α' κύκλου του Ο.Α.Ε.Δ. από την Ελλάδα και τον Απόδημο Ελληνισμό και των μαθητών της Β' Τάξης των Λυκείων και των Τεχνικών Σχολών από την Κύπρο, που συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων», Η' Σύνοδος 2002 - 2003 (3η συνεδρίαση).

Στη συνεδρίαση της Επιτροπής συμμετείχαν οι Έφηβοι Βουλευτές: Αγγελίτσα Βαρβάρα (Α' Αθήνας), Αλεφραγκή Άννα (Ν. Κυκλαδών), Ανδρεοπούλου Ευθυμία (Ν. Κοζάνης), Αντώνη Στυλιανός (Ν. Αχαΐας), Αργυρίου Στυλιανή (Β' Πειραιά), Βασιλάκη Αικατερίνη (Α' Αθήνας), Βούλη Δημοτική Παναγιώτα (Ν. Αχαΐας), Γκουρούλα Ιωάννα (Α' Αθήνας), Γλαρού Τριανταφύλλιος (Επικρατείας), Δάνη Ειρήνη (Ν. Δράμας), Δημαρίδη Ευγενία (Α' Αθήνας), Εσκιόγλου Φωτεινή (Ν. Κιλκίς), Ζαχαροπούλου Κατερίνα (Α' Αθήνας), Θανασούλια Σοφία (Β' Αθήνας), Θεοχαρίδην Καλυψώ (Πάφος - Κύπρος), Κάβουρα Αντιγόνη (Ν. Αρκαδίας), Καπόλου Ελένη (Β' Αθήνας), Καρατζάς Ανδρέας (Β' Αθήνας), Καρυπίδου Αθανασία (Ν. Πέλλας), Κασάπη Διονάδη (Καρπασία - Κύπρος), Κατσογιαδάκης Αγγελος (Β' Αθήνας), Κόνδης Βλάστης (Ν. Κορινθίας), Κρίτσαλος Κώστας (Ν. Μαγνησίας), Κυρατζή Χρυσούλα (Ν. Καστοριάς), Κωτσίνας Χριστόδουλος (Ν. Ιωαννίνων), Μάζαρα Κωνσταντία (Α' Αθήνας), Μακρή Μαριγάννα (Λεμεσός - Κύπρος), Μάντζαρη Βασιλική (Β' Αθήνας), Μαμαρέλη Παναγιώτα (Α' Πειραιά), Μουστακίδου Δήμητρα (Ν. Ξάνθης), Μπεκίρη Σπυριδούλα (Ν. Αχαΐας), Μπέλλου Δέσποινα (Ν. Πρέβεζας), Παναγιώτου Κωνσταντίνος (Ν. Καρδίτσας), Παπασταύρου Αθανασία (Ν. Αχαΐας), Παπαχρήστου Χρυσούλα (Ν. Μαγνησίας), Παρασκευοπούλου Μαρία (Ν. Βοιωτίας), Πετροπούλου Νικολέτα (Ν. Αχαΐας), Πίπτα Αναστασία (Λευκωσία - Κύπρος), Προκόπη Γεωργία (Α' Αθήνας), Σέδεσλη Κατερίνα - Παναγιώτα (Β' Αθήνας), Σπηλιοπούλου

Παρασκευή (Επικρατείας), Σπηλιωτοπούλου Μαρία (Β' Αθήνας), Σταυρίδου Ελένη (Α' Πειραιά), Σωποτινού Βιργινία (Ν. Κέρκυρας), Ταρουλάρη Εμμηλία (Ν. Λακωνίας), Τασούλας Δημήτρης (Β' Αθήνας), Τζαβέλλα Κατερίνα (Β' Αθήνας) και Τσορμπατζούδη Φιλίτσα (Ν. Έβρου).

Στη συνεδρίαση παραβρέθηκε και το μέλος του Εκπαιδευτικού Προγράμματος «Βουλή των Εφήβων» κυρία Φανή Πετραλιά, δημοσιογράφος.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Φύλες και φίλοι Έφηβοι Βουλευτές, έχετε τη Σύνθεση Κειμένων που αφορά την Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων. Περιέχει όλες τις προτάσεις που έγιναν από όλα τα παιδιά που συμμετέχαν στο Πρόγραμμα αυτό από την Ελλάδα, την Κύπρο και τον Απόδημο Ελληνισμό, και με βάση αυτό έγινε η συζήτηση και οι τοποθετήσεις σας στις προηγούμενες συνεδριάσεις. Αυτό το Κείμενο περιέχει 20 κεφάλαια.

Κατ' αρχήν θα ψηφίζουμε όλα αυτά τα θέματα όπως αποτύπωνται στη Σύνθεση Κειμένων. Εάν οι κατευθύνσεις των προτάσεων τους, σας καλύπτουν, μπορείτε να ψηφίσετε υπέρ, εάν όχι κατά ή δεν παίρνετε θέση, λευκό.

Επομένως, τίθεται σε ψηφοφορία επί της αρχής η Σύνθεση Κειμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Επομένως, η Σύνθεση Κειμένων αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων (τμήμα 1ο) ψηφίζεται, ομοφώνως.

Ερωτάται η Επιτροπή γίνεται δεκτή επί της αρχής η Σύνθεση Κειμένων αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων.

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Επομένως, το κεφάλαιο για το δημογραφικό πρόβλημα γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή, εάν γίνεται δεκτό το κεφάλαιο, που αφορά το δημογραφικό πρόβλημα;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Επομένως, το κεφάλαιο, που αφορά τον ρατσισμό, γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή, εάν γίνεται δεκτό το κεφάλαιο, που αφορά τον ανθρωπισμό.

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Επομένως, το κεφάλαιο, που αφορά τον ανθρωπισμό, γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή, εάν γίνεται δεκτό το κεφάλαιο, που αφορά τον ανθρωπισμό.

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Επομένως, το κεφάλαιο, που αφορά τον ανθρωπισμό, γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή, εάν γίνεται δεκτό το κεφάλαιο,

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

που αφορά την υγεία και τα νοσοκομεία.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Επομένως, το κεφάλαιο, που αφορά την υγεία και τα νοσοκομεία, γίνεται δεκτό, ομόφωνα.

Ερωτάται η Επιτροπή, εάν γίνεται δεκτό το κεφάλαιο, που αφορά την κοινωνική ασφάλιση.

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Επομένως, το κεφάλαιο, που αφορά την κοινωνικά ασφάλιση, γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή, εάν γίνεται δεκτό το κεφάλαιο, που αφορά την περιθαλψη.

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Επομένως, το κεφάλαιο, που αφορά την περιθαλψη, γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή, εάν γίνεται δεκτό το κεφάλαιο, που αφορά την βία και την εγκληματικότητα.

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Επομένως, το κεφάλαιο, που αφορά την βία και την εγκληματικότητα, γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Στο επόμενο κεφάλαιο, ναρκωτικά, πολλοί Έφηβοι Βουλευτές έφεραν αντιρρήσεις για τις προτάσεις:

1. Το σύστημα υγείας να αναλάβει να παρέχει στους τοξικομανείς τη δόση τους δωρεάν.

2. Τη νομιμοποίηση των μαλακών ναρκωτικών, χορήγησή τους με ιατρική συνταγή από τα φαρμακεία.

Τέθηκαν σε ψηφοφορία και απορρίφθηκαν, κατά πλειοψηφία.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Ερωτάται το Τμήμα, εάν γίνεται δεκτό το κεφάλαιο, που αφορά τα ναρκωτικά εκτός των δύο αναφερόμενων προτάσεων;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Επομένως, το κεφάλαιο που αφορά τα ναρκωτικά, γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Τμήμα, εάν γίνεται δεκτό το κεφάλαιο, που αφορά την οικογένεια.

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Επομένως, το κεφάλαιο, που αφορά την οικογένεια, γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Τμήμα, εάν γίνεται δεκτό το κεφάλαιο, που αφορά τις διαπροσωπικές σχέσεις – χάσμα γενεών, γίνεται δεκτό.

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Προεδρεύων της Επι-

τροπής): Επομένως, το κεφάλαιο, που αφορά τις διαπροσωπικές σχέσεις – χάσμα γενεών, γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Τμήμα, εάν γίνεται δεκτό το κεφάλαιο, που αφορά τη σωματική – ψυχική υγιεινή.

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Επομένως, το κεφάλαιο, που τη σωματική – ψυχική υγιεινή, γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Τμήμα, εάν γίνεται δεκτό το κεφάλαιο, που αφορά το κάπνισμα.

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Όχι, όχι.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Επομένως, το κεφάλαιο, που αφορά το κάπνισμα, απορρίπτεται, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Τμήμα, εάν γίνεται δεκτό το κεφάλαιο, που αφορά το αλκοόλ.

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Όχι, όχι.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Επομένως, το κεφάλαιο, που αφορά το αλκοόλ, απορρίπτεται, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Τμήμα, εάν γίνεται δεκτό το κεφάλαιο, που αφορά τους αστέγους.

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Επομένως, το κεφάλαιο, που αφορά τους αστέγους, γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Τμήμα, εάν γίνεται δεκτό το κεφάλαιο που αφορά την εργασία-ανεργία.

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Επομένως, το κεφάλαιο, που αφορά την εργασία-ανεργία γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Τμήμα, εάν γίνεται δεκτό το κεφάλαιο που αφορά τον επαγγελματικό προσανατολισμό.

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Επομένως, το κεφάλαιο που αφορά τον επαγγελματικό προσανατολισμό γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Στο επόμενο κεφάλαιο, μεταφορές, πολλοί Έφηβοι Βουλευτές έφεραν αντίρρηση για τις προτάσεις:

1. Αύξηση του ορίου ηλικίας από τα 18 στα 20 χρόνια για τη λήψη διπλώματος οδήγησης.

2. Κατάργηση σχολικών εκδρομών.

Τέθηκαν σε ψηφοφορία και απορρίφθηκαν, ομόφωνα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Ερωτάται το Τμήμα, εάν γίνεται δεκτό το κεφάλαιο που αφορά τις μεταφορές, εκτός των δύο αναφερόμενων προτάσεων.

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Προεδρεύων της Επι-

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

τροπής: Επομένως, το κεφάλαιο που αφορά τις μεταφορές γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Τμήμα, εάν γίνεται δεκτό το κεφάλαιο που αφορά την εφηβεία.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Προεδρεύων της Επι-

τροπής): Επομένως, το κεφάλαιο που αφορά την εφηβεία γίνεται δεκτό, ομόφωνα.

Ερωτάται το Τμήμα, εάν γίνεται δεκτό το κεφάλαιο που αφορά την ευθανασία.

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Όχι, όχι.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Προεδρεύων της Επι-

τροπής): Επομένως, το κεφάλαιο που αφορά την ευθανασία, απορρίπτεται.

Ερωτάται το Τμήμα, εάν γίνεται δεκτό το κεφάλαιο που αφορά την κλωνοποίηση.

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Προεδρεύων της Επι-

τροπής): Επομένως, το κεφάλαιο που αφορά την κλωνοποίηση γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Φίλοι και φίλες Έφηβοι Βουλευτές, ολοκληρώσαμε και την ψήφιση των θεμάτων με τις επιμέρους προτάσεις των.

Εισερχόμεθα τώρα στις νέες προτάσεις, που διατυπώθηκαν, από εσάς τους Έφηβους Βουλευτές, κατά τη διάρκεια των δύο προηγούμενων συνεδριάσεων και αυτές δεν περιλαμβάνονται στη Σύνθετη Κειμένων.

Η Έφηβος Βουλευτής Φιλίτσα Τσορμπατζούδη (Ν. Έβρου) προτείνει:

- Χορήγηση δωρεάν ιατρικής περίθαλψης, αλλά και φροντιστικής στις πολύτεκνες οικογένειες και στις ανύπαντρες και χήρες γυναίκες.

Οι Έφηβοι Βουλευτές, αφού ρωτήθηκαν από τον Προεδρεύοντα της Επιτροπής, εάν αποδέχονται την ανωτέρω πρόταση, με ανάταση του χεριού έκαναν την πρόταση δεκτή, κατά πλειοψηφία.

Η Έφηβος Βουλευτής Ευγενία Δημαρίδη (Α' Αθήνας) προτείνει:

- Καθιέρωση προγραμμάτων στήριξης και παρακολούθησης της οικογένειας με σκοπό την πρόληψη της παιδικής εκμετάλλευσης.

Οι Έφηβοι Βουλευτές, αφού ρωτήθηκαν από τον Προεδρεύοντα της Επιτροπής, εάν αποδέχονται την ανωτέρω πρόταση, με ανάταση του χεριού έκαναν την πρόταση δεκτή, ομόφωνα.

Η Έφηβος Βουλευτής Δέσποινα Μπέλλου (Ν. Πρέβεζας) προτείνει:

- Βελτίωση και αύξηση των κέντρων υποδοχής μεταναστών και προσφύγων.

- Επίσης, εύχεται να γίνει προσπάθεια της διεθνούς κοινότητας για να εμποδιστεί η αφαίμαξη των πτωχών χωρών.

Οι Έφηβοι Βουλευτές, αφού ρωτήθηκαν από τον Προεδρεύοντα της Επιτροπής, εάν αποδέχονται τις ανωτέρω προτάσεις, με ανάταση του χεριού έκαναν τις προτάσεις δεκτές, κατά πλειοψηφία.

Ο Έφηβος Βουλευτής Ανδρέας Καρατζάς (Β' Αθήνας) προτείνει:

- Καταγραφή από τους δήμους των εργασιακών ικανοτήτων των μεταναστών, ώστε να απορροφούνται επαγγελματικά.

- Οργάνωση δημοτικών ιατρείων με εξειδικευμένο προσωπικό στις κοινωνικές υπηρεσίες μόνο για αλλοδαπούς.

Οι Έφηβοι Βουλευτές, αφού ρωτήθηκαν από τον Προεδρεύοντα της Επιτροπής, εάν αποδέχονται τις ανωτέρω προτάσεις, με ανάταση του χεριού έκαναν τις προτάσεις δεκτές, κατά πλειοψηφία.

Η Έφηβος Βουλευτής Παναγιώτα Μαμαρέλη (Α' Πειραιά) προτείνει:

- Ενημέρωση από τα Μ.Μ.Ε. και από τα σχολεία για τις αρνητικές επιπτώσεις των αιμβλώσεων.

Οι Έφηβοι Βουλευτές, αφού ρωτήθηκαν από τον Προεδρεύοντα της Επιτροπής, εάν αποδέχονται την ανωτέρω πρόταση, με ανάταση του χεριού έκαναν την πρόταση δεκτή, κατά πλειοψηφία.

Ο Έφηβος Βουλευτής Δημήτριος Τασούλας (Β' Αθήνας) προτείνει:

- Οργάνωση διαδημοτικής συγκοινωνίας για άμεση επαφή με το κέντρο της Αθήνας.

Οι Έφηβοι Βουλευτές, αφού ρωτήθηκαν από τον Προεδρεύοντα της Επιτροπής, εάν αποδέχονται την ανωτέρω πρόταση, με ανάταση του χεριού έκαναν την πρόταση δεκτή, κατά πλειοψηφία.

Η Έφηβος Βουλευτής Αντιγόνη Κάβουρα (Ν. Αρκαδίας) προτείνει:

- Βελτίωση της απαχλήσης των ατόμων της τρίτης ηλικίας με προγράμματα ολιγόωρης ή εποχιακής εργασίας σε ιδιωτικές εταιρείες ή μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις.

Οι Έφηβοι Βουλευτές, αφού ρωτήθηκαν από τον Προεδρεύοντα της Επιτροπής, εάν αποδέχονται την ανωτέρω πρόταση, με ανάταση του χεριού έκαναν την πρόταση δεκτή, κατά πλειοψηφία.

Ο Έφηβος Βουλευτής Κωνσταντίνος Παναγιώτου (Ν. Καρδίτσας) εύχεται:

- Ο Ο.Η.Ε. να καταβάλλει περισσότερη προσπάθεια για

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

την καταπολέμηση της πείνας, του αναλφαβητισμού και της περιθωριοποίησης.

Οι Έφηβοι Βουλευτές, αφού ωραίθηκαν από τον Προεδρεύοντα της Επιτροπής, εάν αποδέχονται την ανωτέρω πρόταση, με ανάταση του χεριού έκαναν την πρόταση δεκτή, κατά πλειοψηφία.

Η Έφηβος Βουλευτής Φωτεινή Εσκιόγλου (Ν. Κιλκίς) προτείνει:

- Μετεκπαιδευση νοσηλευτικού προσωπικού για την ανθρώπινη συμπεριφορά.
- Τήρηση ωραρίου γιατρών στα εξωτερικά ιατρεία και τις εφημερίες – επιβολή ποινών σε περίπτωση μη εφαρμογής του.
- Απαγόρευση εισόδου αναρμόδιων σε χειρουργεία – νεκροτομεία.

Οι Έφηβοι Βουλευτές, αφού ωραίθηκαν από τον Προεδρεύοντα της Επιτροπής, εάν αποδέχονται τις ανωτέρω προτάσεις, με ανάταση του χεριού έκαναν τις προτάσεις δεκτές, κατά πλειοψηφία.

Η Έφηβος Βουλευτής Μαριγιάννα Μακρή (Λεμεσός) προτείνει:

- Δημιουργία χορωδιών, θεατρικών ομάδων για ανάπτυξης και για ευρισκομένους στα κέντρα απασχόλησης.

Οι Έφηβοι Βουλευτές, αφού ωραίθηκαν από τον Προεδρεύοντα της Επιτροπής, εάν αποδέχονται την ανωτέρω πρόταση, με ανάταση του χεριού έκαναν την πρόταση δεκτή, κατά πλειοψηφία.

Η Έφηβος Βουλευτής Νικολέτα Πετροπούλου (Ν. Αχαΐας) προτείνει:

- Φοίτηση δυσλεξικών παιδιών σε ειδικά σχολεία.

Οι Έφηβοι Βουλευτές, αφού ωραίθηκαν από τον Προεδρεύοντα της Επιτροπής, εάν αποδέχονται την ανωτέρω πρόταση, με ανάταση του χεριού έκαναν την πρόταση δεκτή, κατά πλειοψηφία.

Η Έφηβος Βουλευτής Άννα Αλεφαραγή (Ν. Κυκλαδών) προτείνει:

- Εκπαίδευση εθελοντών για τους Ολυμπιακούς Αγώνες 2004.

Οι Έφηβοι Βουλευτές, αφού ωραίθηκαν από τον Προεδρεύοντα της Επιτροπής, εάν αποδέχονται την ανωτέρω πρόταση, με ανάταση του χεριού, έκαναν δεκτή την πρόταση, κατά πλειοψηφία.

Ο Έφηβος Βουλευτής Χριστόδουλος Κωτσίνας (Ν. Ιωαννίνων) προτείνει:

- Στελέχωση των Δήμων με ειδικούς επιστήμονες για την επιμόρφωση των γονέων και υποψήφιων γονέων.

- Συμβουλευτικός όρολος της Εκκλησίας για τους γονείς και τον οικογενειακό προγραμματισμό.

- Υποχρεωτική απόκτηση επάρχειας στην ψυχοπαιδαγωγική από τους πτυχιούχους Α.Ε.Ι..

Οι Έφηβοι Βουλευτές, αφού ωραίθηκαν από τον Προεδρεύοντα της Επιτροπής, εάν αποδέχονται τις ανωτέρω προτάσεις, με ανάταση του χεριού, έκαναν δεκτές τις προτάσεις, κατά πλειοψηφία.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Ολοκληρώθηκε η ψήφιση των νέων προτάσεων που δεν περιλαμβάνονται στη Σύνθεση Κειμένων και ερωτάται η Επιτροπή, αν γίνεται δεκτό το κείμενο έτσι όπως διαμορφώθηκε.

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Επομένως, η Σύνθεση Κειμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, έγινε δεκτή στο σύνολό της, κατά πλειοψηφία.

Θα συνεχίσουμε με την κλήρωση των 5 Εφήβων Βουλευτών, που θα μιλήσουν στην Ολομέλεια. Η Εισηγήτρια έχει ορισθεί από την Επιτροπή του Προγράμματος.

Στη συνέχεια, έγινε η κλήρωση και τα ονόματα που υλοποιήθηκαν είναι: Καπόλου Ελένη (Β' Αθήνας), Θανασούλα Σοφία (Β' Αθήνας), Παναγιώτου Κωνσταντίνος (Ν. Καρδίτσας), Μουστακίδου Δήμητρα (Ν. Ξάνθης) και Εσκιόγλου Φωτεινή (Ν. Κιλκίς).

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Θα πρέπει να προετοιμαστείτε στα θέματα που έχουν ενδιαφέρον για σας και να διατυπώσετε και την άποψη της Επιτροπής, λαμβάνοντας υπόψη και τον χρόνο ομιλίας στην Ολομέλεια.

Φίλες και φίλοι Έφηβοι Βουλευτές, ολοκληρώσαμε τις εργασίες της Επιτροπής μας, οι οποίες διεξήχθησαν σε τρεις συνεδριάσεις και πιστεύω, χάρις στη δική σας συμβολή, με τον καλύτερο τρόπο. Σας ευχαριστώ όλους.

Στη συνέχεια λύθηκε η συνεδρίαση.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ
Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Β' ΑΘΗΝΑΣ

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

ΠΡΑΚΤΙΚΟ - ΕΚΘΕΣΗ

Της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων (1ο Τμήμα) της Βουλής των Εφήβων στα θέματα «Δημογραφικό Πρόβλημα, Ρατσισμός, Ανθρωπισμός, Υγεία - Νοσοκομεία, Κοινωνική Ασφάλιση, Περιθαλψη, Βία - Εγκληματικότητα, Ναρκωτικά, Οικογένεια, Διαπροσωπικές Σχέσεις - Χάσμα Γενεών, Σωματική - Ψυχική Υγιεινή, Κάπνισμα, Αλκοόλ, Αστεγοί, Εργασία - Ανεργία, Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Μεταφορές, Εφηβεία (Νεανικοί Προβληματισμοί, Οράματα, Προβλήματα νέων - Κίνδυνοι, Χαρακτηριστικά νέων), Ευθανασία και Κλωνοποιήση» της Σύνθεσης Κειμένων των μαθητών της Α', Β' και Γ' Τάξης του Ενιαίου Λυκείου και των Τ.Ε.Ε., καθώς και των Τ.Ε.Ε. Μαθητείας Α' κύκλου του Ο.Α.Ε.Δ. από την Ελλάδα και τον Απόδημο Ελληνισμό και των μαθητών της Β' Τάξης των Λυκείων και των Τεχνικών Σχολών από την Κύπρο, που συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων», Ή' Σύνοδος 2002 - 2003.

Προς τη Βουλή των Εφήβων

Η Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής των Εφήβων (1ο Τμήμα) συνήλθε στις 14, 15 και 16 Σεπτεμβρίου 2003, σε τρεις συνεδριάσεις, που διήρκεσαν, συνολικά, περίπου 9 ώρες, υπό την προεδρία του Βουλευτή Β' Περιφέρεια Πειραιά κ. Αναστασίου Νεράντζη, στην 1η και 2η συνεδρίαση και του Α' Αντιπροέδρου της Βουλής κ. Κωνσταντίνου Γείτονα, Βουλευτή Β' Περιφέρειας Αθήνας, με αντικείμενο την εξέταση των θεμάτων που ανήκουν στην αρμοδιότητά της.

Στην Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων (1ο Τμήμα) της Βουλής των Εφήβων συμμετείχαν οι Έφηβοι Βουλευτές: Αγγελίτσα Βαρβάρα (Α' Αθήνας), Αλεφαραγκή Άννα (Ν. Κυκλαδων), Ανδρεοπούλου Ευθυμία (Ν. Κοζάνης), Αντώνη Στυλιανός (Ν. Αχαΐας), Αργυρίου Στυλιανή (Β' Πειραιά), Βασιλάκη Αικατερίνη (Α' Αθήνας), Βούλδη Παναγιώτα (Ν. Αχαΐας), Γκουρλά Ιωάννα (Α' Αθήνας), Γλαρού Τριανταφυλλιώ (Επικρατείας), Δάντη Ειρήνη (Ν. Δράμας), Δημαρίδη Ευγενία (Α' Αθήνας), Εσκιόγλου Φωτεινή (Ν. Κιλκίς), Ζαχαροπούλου Κατερίνα (Α' Αθήνας), Θανασούλια Σοφία (Β' Αθήνας), Θεοχαρίδου Καλυψώ (Πάφος - Κύπρος), Κάβουρα Αντιγόνη (Ν. Αρκαδίας), Καπόλου Ελένη (Β' Αθήνας), Καρατζάς Ανδρέας (Β' Αθήνας), Καρυπίδου Αθανασία (Ν. Πέλλας), Κασάπη Δυράνδη (Καρπασία - Κύπρος), Κατσογιδάκης Άγγελος (Β' Αθήνας), Κόνδης Βλάσης (Ν. Κορινθίας), Κρίτσαλος Κώστας (Ν. Μαγνησίας), Κυρατζή Χρυσούλα (Ν. Καστοριάς), Κωτίνας Χριστόδουλος (Ν. Ιωαννίνων), Μάρκα Κωνσταντία (Α' Αθήνας), Μακρή Μαριγιάννα (Λεμεσός - Κύπρος), Μάντζαρη Βασιλική (Β' Αθήνας), Μαμαρέλη Παναγιώτα (Α' Πειραιά), Μουστακίδου

Δήμητρα (Ν. Ξάνθης), Μπεκίρη Σπυριδούλα (Ν. Αχαΐας), Μπέλλου Δέσποινα (Ν. Πρέβεζας), Παναγιώτου Κωνσταντίνος (Ν. Καρδίτσας), Παπασταύρου Αθανασία (Ν. Αχαΐας), Παπαχρήστου Χρυσούλα (Ν. Μαγνησίας), Παρασκευοπούλου Μαρία (Ν. Βοιωτίας), Πετροπούλου Νικολέτα (Ν. Αχαΐας), Πίπτα Αναστασία (Λευκωσία - Κύπρος), Προκόπη Γεωργία (Α' Αθήνας), Σέδεσλη Κατερίνα - Παναγιώτα (Β' Αθήνας), Σπηλιοπούλου Παρασκευή (Επικρατείας), Σπηλιωτοπούλου Μαρία (Β' Αθήνας), Σταυρίδου Ελένη (Α_ Πειραιά), Σωποτίνου Βιργινία (Ν. Κέρκυρας), Ταβουλάρη Εμμηλία (Ν. Λακωνίας), Τασούλας Δημήτρης (Β' Αθήνας), Τζαβέλλα Κατερίνα (Β' Αθήνας) και Τσορμπατζούδη Φιλίτσα (Ν. Έβρου).

Κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων το λόγο έλαβαν η Εισηγήτρια - Έφηβος Βουλευτής Τσορμπατζούδη Φιλίτσα και οι Έφηβοι Βουλευτές: Ευγενία Δημαρίδη, Δέσποινα Μπέλλου, Ελένη Καπόλου, Βλάσης Κόντης, Στυλιανή Αργυρίου, Δυράνδη Κασάπη, Χρυσούλα Παπαχρήστου, Βασιλική Μάντζαρη, Ευθυμία Ανδρεοπούλου, Ειρήνη Δάνδη, Σοφία Θανασούλα, Σπυριδούλα Μπεκίρη, Αθανασία Παπασταύρου, Ανδρέας Καρατζάς, Δημήτρης Τασούλας, Βιργινία Σωποτίνου, Παναγιώτα Μαμαρέλη, Αντιγόνη Κάβουρα, Κωνσταντίνος Παναγιώτου, Νικολέτα Πετροπούλου, Άννα Αλεφαραγκή, Φωτεινή Εσκιόγλου, Παρασκευή Σπηλιοπούλου, Άγγελος Κατσογιδάκης, Μαρία Σπηλιωτοπούλου, Στυλιανός Αντώνη, Κώστας Κρίτσαλος, Καλυψώ Θεοχαρίδου, Μαρία Παρασκευοπούλου, Τριανταφυλλιώ Γλαρού, Μαριγιάννα Μακρή, Αθανασία Καρυπίδου, Αναστασία Πίπτα, Κατερίνα Ζαχαροπούλου, Αικατερίνη Βασιλάκη, Χριστόδουλος Κωτίνας, Κωνσταντία Μάρκα, Κατερίνα Τζαβέλλα, Κατερίνα-Παναγιώτα Σέδεσλη και Εμμηλία Ταβουλάρη, οι οποίοι διατύπωσαν τις απόψεις τους επί των θεμάτων της Σύνθεσης Κειμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, καθώς και προτάσεις επί των θεμάτων αυτών.

Η Εισηγήτρια της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων (1ο Τμήμα) - Έφηβος Βουλευτής Τσορμπατζούδη Φιλίτσα (Ν. Έβρου) είπε τα εξής:

«Αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, οι εργασίες των Εφήβων Βουλευτών της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων θίγουν πολλά και σημαντικά θέματα. Πιστεύω ότι είμαστε πολύ τυχεροί που μας δίνεται η ευκαιρία να ακουστεί η φωνή μας μέσα από έναν τέτοιο χώρο. Ακούγεται, όμως, πραγματικά η φωνή των νέων; Όλοι ξέρουμε ότι αυτή η Σύνοδος γίνεται για όγδοο χρόνο φέτος. Τα περισσότερα θέματα που απασχολούν όλους εμάς έχουν απασχολήσει κατά καιρούς κι άλλους μαθητές. Είδαμε, όμως, καμία ανταπόκριση; Όπως πιστεύουμε όλοι μας, όχι. Άλλωστε, αν εύρισκαν κάποια ανταπόκριση πολλοί από εμάς δεν θα ήμασταν εδώ.

Ας περάσω, όμως, σε κάποια από τα θέματα, όπου απα-

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

σχόλησαν την Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων και που, κατά την γνώμη μου, είναι τα πιο σημαντικά.

Το δημογραφικό πρόβλημα, δηλαδή, η υπογεννητικότητα που παρουσιάζεται στην χώρα μας σε σχέση με τις τριτοκομικές χώρες που παρουσιάζουν πληθυσμιακή έκρηξη, προτείνω, η Πολιτεία να παρέχει οικονομική και ηθική ενίσχυση για τις πολύτεκνες οικογένειες και τις ανύπαντρες και χήρες γυναίκες. Η βοήθεια θα μπορούσε να είναι, επιδόματα, ιατρική περιθαλψή δωρεάν, φοροαπαλλαγή.

Άλλο θέμα είναι ο ρατσισμός που παρατηρείται σε μας τους Έλληνες που είναι μεγάλος σε σχέση με άλλες χώρες. Οι Έλληνες δεν έχουν μάθει να σέβονται τη διαφορετικότητα του κάθε ατόμου, π.χ. διαφορετική εθνότητα, ομοφυλοφιλία, εκκεντρική εμφάνιση, άρρωστα άτομα, ναρκομανείς, πρώην φυλακισμένοι, φτωχοί, σεξισμός και άλλες μορφές. Είναι ανάγκη να παρθούν μέτρα προστασίας, όσο είναι δυνατόν, όπως διάλυση ρατσιστικών και εθνικιστικών οργανώσεων. Η ιστορία να μη διδάσκεται μονόπλευρα, γιατί φανατίζει. Και πάνω απ' όλα, να διδάσκεται μάθημα από πολύ μικρή ηλικία για αλληλεγγύη και αλληλοαποδοχή των ανθρώπων.

Τρίτο θέμα, η υγεία. Είναι ένα θέμα που μας απασχολεί συνεχώς. Φακελάκια σε γιατρούς, αμέλεια γιατρών, έλλειψη υλικοτεχνικής υποδομής και εξοπλισμού. Σε νοσοκομεία πάλι που υπάρχει εξοπλισμός δεν υπάρχουν γιατροί για να τα χειριστούν. Έχω και ένα τρανταχτό παράδειγμα. Το νοσοκομείο της Αλεξανδρούπολης!!

Τέταρτο θέμα. Ένα άλλο μείζον θέμα είναι η αυξηση της βίας και της εγκληματικότητας. Τα παιδιά από πολύ μικρή ηλικία ασχολούνται με βίαια παιχνίδια. Και σίγουρα το σωφρονιστικό σύστημα παράγει ανεξέλεγκτα εγκληματίες.

Πέμπτο θέμα. Η ταχεία εξάπλωση των ναρκωτικών που αποτελεί το σημαντικότερο κίνδυνο για τη νεολαία. Είναι ένα μεγάλο συμφέρον της άρχουσας τάξης με στόχο τους την καταστολή της επαναστατικής διάθεσης των νέων. Για την καταπολέμηση αυτού του προβλήματος απαιτείται να διώκονται ποινικά οι αστυνομικοί που διακινούν ναρκωτικά πράγματα που δεν θα γίνει ποτέ. Προτείνω, επίσης, να δημιουργηθούν κέντρα απεξάρτησης στην επαρχία, να υπάρξουν προγράμματα επαγγελματικής απασχόλησης τοξικομανών από τις τοπικές αυτοδιοικήσεις, διαχωρισμός χρηστών από εμπόρους και αντί να διώκονται οι χρήστες, να διώκονται οι έμποροι και φυσικά καμία ανοχή προς αυτούς που γλεντούν πάνω στους τάφους των παιδιών.

Ένα άλλο θέμα που αξίζει να σημειωθεί είναι τα ψυχικά και σωματικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο άνθρωπος στις μέρες μας. Όπως η παχυσαρκία, η ανορεξία, η κατάθλιψη, ο αλκοολισμός, η υπερβολική κατανάλωση φαρμάκων και ψυχοφαρμάκων κ.α.. Πιστεύω ότι αυτά τα προβλήματα είναι αποτέλεσμα της πίεσης και τους στρες που έχει ο σύγχρονος άνθρωπος.

Έβδομο θέμα είναι το κάπνισμα. Το θέμα αυτό αφορά όλους μας και, κυρίως, τους νέους. Η καταπολέμηση αυτού του φαινομένου είναι απαραίτητη για το καλό όλων μας.

Το πρόβλημα των αστέγων είναι ένα άλλο θέμα που είναι προφανές ότι θα πρέπει να λυθεί. Είναι τελείως ανόητο να δίνονται τόσα λεφτά για ολυμπιακά έργα και να μην μπορεί η Πολιτεία να στεγάσει κάποιους ανήμπορους που έχουν ανάγκη τη βοήθειά μας.

Το θέμα που συζητείται πολύ στις μέρες μας είναι η ευθανασία και η κλωνοποίηση. Είναι προσωπικό θέμα κάθε ανθρώπου να επιλέγει, αν θέλει να έχει έναν ήρεμο και λυτρωτικό θάνατο ή επιθυμεί να έχει μια ζωή γεμάτη προβλήματα.

Κλείνοντας το λόγο μου, θα ήθελα να αναφερθώ στην ανεργία. Σήμερα και ειδικά τώρα τελευταία, πολλοί άνθρωποι χάνουν τις δουλειές τους, ενώ κάποιοι άλλοι δεν έχουν δουλειά. Έχουμε βαρεθεί πια να απούμε κάθε τέσσερα χρόνια τα ίδια και τα ίδια σε κάθε προεκλογική εκστρατεία. Επιτέλους, ας ενδιαφερθούν αυτοί που κάθονται ψηλά, να νοιαστούν για το καλό αυτών που δυστυχώς τους βάζουν σ' αυτή τη στάση. Ας σταματήσουν οι ανόητες και μη πραγματικές υποσχέσεις.»

Οι Έφηβοι Βουλευτές Τσορμπατζούδη Φιλίτσα, Δημαρίδη Ευγενία, Μπέλου Δέσποινα, Καρατζάς Ανδρέας, Μαμαρέλη Παναγιώτα, Τασούλας Δημήτριος, Κάβουρα Αντιγόνη, Παναγιώτου Κωνσταντίνος, Εσκιόγλου Φωτεινή, Μακρή Μαριγάννα, Πετροπούλου Νικολέτα, Αλεφαραγκή Άννα και Κωτσίνας Χριστόδουλος διατύπωσαν προτάσεις, που δεν περιλαμβάνονται στη Σύνθεση Κειμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων.

Οι νέες αυτές προτάσεις, μετά από ψηφοφορία, έγιναν δεκτές ή απορρίφθηκαν ομόφωνα ή κατά πλειοψηφία, όπως αναφέρεται αναλυτικά στην Έκθεση της Επιτροπής.

Στη συνέχεια, η Σύνθεση Κειμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, έγινε δεκτή, κατά αρχήν, ομόφωνα, κατά θέμα και στο σύνολό της, κατά πλειοψηφία.

Ειδικότερα:

- Τα θέματα «Δημογραφικό πρόβλημα», «Υγεία-Νοσοκομεία» και «Εφηβεία» έγιναν δεκτά, ομόφωνα.

- Τα θέματα «Ρατσισμός», «Ανθρωπισμός», «Κοινωνική Ασφάλιση», «Περιθαλψη», «Βία-Εγκληματικότητα», «Οικογένεια», «Διαπροσωπικές Σχέσεις – Χάσμα Γενεών», «Σωματική-Ψυχική Υγιεινή», «Αστεγοί», «Εργασία-Ανεργία», «Επαγγελματικός Προσανατολισμός» και «Κλωνοποίηση» έγιναν δεκτά, κατά πλειοψηφία.

- Το θέμα «Ναρκωτικά» έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία και απορρίφθηκαν οι προτάσεις του θέματος:

α) «Το σύστημα υγείας να αναλάβει να παρέχει στους τοξικομανείς τη δόση τους δωρεάν» και

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

β) «Νομιμοποίηση των μαλακών ναρκωτικών, χορήγηση τους με ιατρική συνταγή από τα φαρμακεία».

Το θέμα «Μεταφορές» έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία και απορρίφθηκαν οι προτάσεις του θέματος:

α) «Αύξηση του ορίου ηλικίας από τα 18 στα 20 χρόνια για τη λήψη διπλώματος οδήγησης» και

β) «Κατάργηση σχολικών εκδρομών».

Τα θέματα «Κάπνισμα», «Αλκοόλ» και «Ευθανασία» απορρίφθηκαν, κατά πλειοψηφία.

ΕΚ ΘΕΣΗ

Η Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων (1ο Τμήμα) της Βουλής των Εφήβων, κατά την εξέταση των θεμάτων «Δημογραφικό Πρόβλημα, Ρατσισμός, Ανθρωπισμός, Υγεία - Νοσοκομεία, Κοινωνική Ασφάλιση, Περιθαλψή, Βία - Εγκληματικότητα, Ναρκωτικά, Οικογένεια, Διαπροσωπικές Σχέσεις - Χάσμα Γενεών, Σωματική - Ψυχική Υγειεινή, Κάπνισμα, Αλκοόλ, Άστεγοι, Εργασία - Ανεργία, Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Μεταφορές, Εφηβεία (Νεανικοί Προβληματισμοί - Οράματα, Προβλήματα νέων - Κίνδυνοι, Χαρακτηριστικά νέων), Ευθανασία και Κλωνοποίηση» της Σύνθεσης Κειμένων των μαθητών της Α', Β' και Γ' Τάξης του Ενιαίου Λυκείου και των Τ.Ε.Ε., καθώς και των Τ.Ε.Ε. Μαθητείας Α' κύκλου του Ο.Α.Ε.Δ. από την Ελλάδα και των Απόδημο Ελληνισμό και των μαθητών της Β' Τάξης των Λυκείων και των Τεχνικών Σχολών από την Κύπρο, που συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων», Ή' Σύνοδος 2002 - 2003, αφού έλαβε υπόψη τις αγορεύσεις της Εισηγήτριας Τσοδιμπατζούδη Φιλίτσας (Ν. Έβρου), καθώς και των μελών της, αποδέχθηκε τη Σύνθεση Κειμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, κατ' αρχήν, ομόφωνα, κατά θέμα, και στο σύνολό της, κατά πλειοψηφία και εισηγείται την ψήφισή της από την Ολομέλεια της Βουλής των Εφήβων, με την προσθήκη των παρακάτω νέων προτάσεων, που έγιναν, κατά τη συζήτηση στην Επιτροπή, από τους Έφηβους Βουλευτές:

1. Χορήγηση δωρεάν ιατρικής περίθαλψης, αλλά και φροντιστικής στις πολύτεκνες οικογένειες και στις ανύπαντρες και χήρες γυναίκες. (κατά πλειοψηφία)

2. Καθιέρωση προγραμμάτων στήριξης και παρακολούθησης της οικογένειας με σκοπό την πρόληψη της παιδικής εκμετάλλευσης. (ομόφωνα)

3. Βελτίωση και αύξηση των κέντρων υποδοχής μεταναστών και προσφύγων. (κατά πλειοψηφία)

4. Να γίνει προστάθεια της διεθνούς κοινόποιτας για να εμποδιστεί η αφαίμαξη των πτωχών χωρών. (κατά πλειοψηφία)

5. Οργάνωση δημοτικών ιατρείων με εξειδικευμένο προσωπικό στις κοινωνικές υπηρεσίες για αλλοδαπούς. (κατά

πλειοψηφία)

6. Ενημέρωση από τα Μ.Μ.Ε. και από τα σχολεία για τις αρνητικές επιπτώσεις των αιμβλώσεων. (κατά πλειοψηφία)

7. Οργάνωση διαδημοτικής συγκοινωνίας για άμεση επαφή με το κέντρο της Αθήνας. (κατά πλειοψηφία)

8. Βελτίωση της απασχόλησης των ατόμων της τρίτης ηλικίας με προγράμματα ολιγόωρης ή εποχιακής εργασίας σε ιδιωτικές εταιρείες ή μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις. (κατά πλειοψηφία)

9. Ο Ο.Η.Ε. να καταβάλλει περισσότερη προσπάθεια για την καταπολέμηση της πείνας, του αναλφαβητισμού και της περιθωριοποίησης. (κατά πλειοψηφία)

10. Μετεκπαίδευση νοσηλευτικού προσωπικού για την ανθρώπινη συμπεριφορά. (κατά πλειοψηφία)

11. Τήρηση ωραρίου γιατρών στα εξωτερικά ιατρεία και τις εφημερίες - επιβολή ποινών σε περιπτώση μη εφαρμογής του. (κατά πλειοψηφία)

12. Τήρηση ωραρίου επίσκεψης ασθενών. (κατά πλειοψηφία)

13. Απαγόρευση εισόδου αναρμόδιων σε χειρουργεία - νεκροτομεία. (κατά πλειοψηφία)

14. Δημιουργία χορωδιών, θεατρικών ομάδων για ανάπτυξης και για ευρισκομένους στα κέντρα απασχόλησης. (κατά πλειοψηφία)

15. Φοίτηση δυσλεξικών παιδιών σε ειδικά σχολεία. (κατά πλειοψηφία)

16. Εκπαίδευση εθελοντών για τους Ολυμπιακούς Αγώνες 2004. (κατά πλειοψηφία)

17. Στελέχωση των Δήμων με ειδικούς επιστήμονες για την επιμόρφωση των γονέων και υποψήφιων γονέων. (κατά πλειοψηφία)

18. Συμβούλευτικός ρόλος της Εκκλησίας για τους γονείς και τους οικογενειακό προγραμματισμό. (κατά πλειοψηφία)

19. Υποχρεωτική απόκτηση επάρχειας στην ψυχοπαιδαγωγική από τους πτυχιούχους Α.Ε.Ι.. (κατά πλειοψηφία)

Η ακόλουθη πρόταση του Έφηβου Βουλευτή, μέλους της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων (1ο Τμήμα), δεν έγινε δεκτή, κατά πλειοψηφή:

Καταγραφή από τους δήμους των εργασιακών ιανοτήτων των μεταναστών, ώστε να απορροφούνται επαγγελματικά.

Αθήνα, 16 Σεπτεμβρίου 2003

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ (1ο ΤΜΗΜΑ)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ
Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Β' ΑΘΗΝΑΣ

Από τη συνεδρίαση της Ολομέλειας της «Βουλής των Εφήβων» παρουσία των Προέδρου της Δημοκρατίας, των Πρωθυπουργού, των Προέδρου και των μελών των Προεδρείου της Βουλής, Αρχηγών και εκπροσώπων κομμάτων, μελών της κυβέρνησης και Βουλευτών.

